

društvene obavijesti

GLASILO HRVATSKE KULTURNE ZAJEDNICE U ŠVICARSKOJ

BR. 96, SVIBANJ 2005.

PRILOG HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

HKZ POBIJEDILA !

OD GODINE 1971

*Mislili su neki već nas neće biti,
Ni veselje svoje nisu znali krati.
Kroz vrmena gruba i kroz ljute boje,
Branili smo časno mi ognjište svoje.*

*A sad opet nova zora rudi,
Posli dugih lita HKZ se budi.*

*Tko na tvrdoj stini svoju povist piše
Tom' ne može nitko prošlost da izbriše!*

Piše Osvin Gaupp

Ilirski preporod je bio hrvatski odgovor i reakcija na mađarizaciju. Voditelji tog hrvatskog nacionalnog osvještavanja bili su intelektualci. U tom razdoblju nastale su mnoge budnice, neke i sa trajnom vrijednošću. Razdoblje ranih 90-ih godina, u kojem je nakon dugo vremena hrvatski narod bio jedinstven, nazvao bih po analogiji Hrvatski preporod. On je bio odgovor na srpsku agresiju, koja je ovog puta ugrozila samu opstojnost hrvatskog naroda. U tom intenzivnom, ali kratkom domovinskom zanosu skladano je niz domoljubnih pjesama, od kojih neke idu do kožu, kao primjerice skladba *Od stoljeća sedmog* iz koje je u naslovu citirano nekoliko strofa, a parafrazirani njen naslov. Naravno da će neki ozbiljni poet te strofe nazvati kičom i da će neki kritizirati da usporredba HKZ-a i Hrvatske nije sasvim umjesna. Ali, pojam kiča se mijenja već prema duhu vremena, a osim toga je izvjesna doza kiča i romantike koju puta melem za dušu. A nama u HKZ-u ne treba nitko zamjeriti da nas naš uspjeh veseli. Hrvatska kulturna zajednica je tu od 1971. i konačno je skulina breme, kojim je i opterećeno trio *Jović-Smokvina-Poljić*, a uz zlučudo aplaudiranje nekih. HKZ je i po drugi puta morala zatražiti zaštitu Vrhovnog suda (Bundesgericht), koji je ovog puta konačno i definitivno presudio u njenu korist (Quo vadis HKZ, str. 21). Financijski ojačani odštetaima žuželita javljamo se novim brojem Društvenih obavijesti.

Pored domoljubne lake glazbe bilo je za vrijeme Domovinskog rata i ozbiljne poezije, koja se bavila stradanjem hrvat-

skog naroda i neljudskom rata općenito. Jednu takvu umjetnicu, suosnivačicu pokreta "Bedem ljubavi", koja se uz poeziju bavila i likovnom umjetnošću, gospođu **Mariju Suk**, imali smo čast ugostiti 1996. Izložba njenih, ali i likovnih radova drugih hrvatskih umjetnika u Badenu imala je zapažen odziv. Marija Suk nam je uzvratila gostoprimstvo prilikom našeg posjeta invalidima domovinskog rata u Osijeku. Tom prilikom nam je bila vodič pri obilasku razrušenog Vukovara neposredno nakon njegovog vraćanja pod okrilje hrvatske matične države. Radovali smo se ponovnom susretu s tom plemenitom ženom, koji se trebao održati u Vukovaru prilikom kolaudacije orgulja doniranih od HKZ-e. Čovjek snuje, a Bog određuje, i On ju je par mjeseci prije tog susreta pozvao k sebi. Obišli smo Vukovar i okolicu bez Marije i utvrdili našalost da su mnoge rane, koje smo vidjeli pri prvom posjetu još nezacjeljenje. One materijalne kao i nematerijalne. S toga mislim da zbir pjesama u ovom broju (str. 13) iz njenog skromnog, ali kvalitetnog opusa ne služi samo sjećanju na tu umjetnicu, nego uz trajne poruke ima i izvjesnu aktualnost, a uz to se i izvršno uklapa u temu **Orgulje za Vukovar**. Tu akciju predstavili smo na 30. Saboru u studenom 2002. g. (DO br. 92) i kolaudacijom orgulja 2005. uspješno priveli kraju.

Susreti sa gostoljubivim Slavoncima su nas obogatili, dali nam nadu i podršku za daljnji rad. Koncerti u Vinkovcima i Vukovaru su bili doživljaj koji se ne zaboravlja. Zvuk orgulja ima u sebi nešto uzvišeno, a kad se ujedini sa glasovima **Zbora splitskih liječnika** pojačanih glavnim tenorom splitske opere, onda se sa koncerta izlazi kao drugi čovjek. Mislim da bi sve one osvajački raspoložene trebalo poslati na ovakav koncert, time bi se većina ratnih sukoba mogla spriječiti. Na koncertima u Vinkovcima i Vukovaru hrvatski narod je bio opet jedinstven, naša lijepa Dalmacija, zastupljena nezaboravnim zborom splitskih liječnika, pokazala je opet, kao i 1991., solidarnost sa na svoj način lijepom istočnom Slavonijom. I to pobudu je nadu (str. 26-28).

Manje nade pružuje **ishod prošlih predsjedničkih izbora**. On je naime odraz slabosti Sanaderove politike. U zadnjem broju DO-i dam sam u uvodniku veli-

ki kredit Sanaderu. Prošlo je daleko više od 100 dana njegove vlade i našalost nedoumici više nema mjesta. Niti on nije shvatio da je uz generala Gotovina na tjericali i Hrvatska, i da je to previsoka cijena za ulazak u EU (str. 8). Sanaderu većina medija pripisuje relativno dobru vanjsku politiku, ali lošu ili nikakvu gospodarstvenu. Tu se varaju, namjerno ili nenamjerno. Svi prešućuju kakvu hipoteku mu je ostavio Račan u obliku vanjskog zaduženja (*Gdje smo i kamo idemo*, str. 9/10). A druga hipoteka je naslijeđe komunističkog nepravdnog sistema i komunističkog mentalnog sklopa. Na hrvatskoj televiziji ne prođe dan, a da netko ne traži svoja prava: radnici, seljaci, penzioneri, liječnici, pacijenti, nastavnici, djeca, studenti, invalidi i stradalnici domovinskog rata, nosioci partizanskih spomenica, stari, telefonski pretpatnici, majke, žene, homoseksualci, Romi, Srbi. Svi oni svoja prava traže od države, neki i pravom, većina bez. Jedino izgleda da se katolička crkva ne usudi tražiti svoja prava.

Hrvatsko gospodarstvo je zaglavljeno između korupcije, neučinkovitog pravnog sistema, sindikata, nerada i nerealnih očekivanja. I tako zaglavljeno tapka na mjestu, iz jedne afere u drugu. Hrvatskoj bi trebala na čelu države osoba formata Margaret Thatcher, koja je sličan gordijski čvor u Velikoj Britaniji rezolutno presjekla. To je bio bolan, ali neophodan rez, koji je Veliku Britaniju izludio od "engleske bolesti", kako se nazivalo predthatcherovsko gospodarstveno stanje okarakterizirano stalnim štrajkovima. Takve osobe u Hrvatskoj nema na vidiku. Za beznađe ipak nema razloga. *Nikad ni bilo, da ni nekak bilo. I nekak bu već bilo*. Barem je tako rekao Križna.

Tu nadu nam daje i suradnja sa **Hrvatskim dopunskim školama (HDS) u CH**. Završna večer sa podjelom nagrada je bila odlično posjećena, djeca nas ujedinjuju. Iako je hrvatska mladež dobro integrirana u švicarsku svakidašnju iku, osjetio jak duh povezanosti sa matičnom kulturom i domovinom (str. 17-20). Toliko jak da su nas neki prilozii ganuli do suza. S veseljem ćemo tu suradnju nastaviti. Ako se mladež u Hrvatskoj i BiH bitno ne razlikuje od ove u Švicarskoj onda razloga pesimizmu nema.

Nada umire zadnja, rekao je neki pametan čovjek. ■

IMPRESSUM

Društvene obavijesti - Glasilo Hrvatske kulturne zajednice u Švicarskoj
Verinsblatt des Kroatischen Kulturvereins Schweiz

NAKLADNIK / HERAUSGEBER:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Naklada 1500 komada
Grafiko oblikovanje: Dunja Gaupp
Tisak/Druck: iTG d.o.o. Zagreb

UREĐIVAČKI KOLEGIJ / REDAKTION:

Osvin Gaupp, gl. urednik / Chefred.,

Mirko Marković, Ljupko Perić
Tomislav Kukalj, urednik web stranice

PIŠU / ES SCHREIBEN:

Stephan Baier, Šimun Šito Ćorić, Vlado Franjević, Dunja Gaupp, Osvin Gaupp, Marjan Karabin, Franjica Kos, Iris Martina Ković, Tomislav Kukalj, Jeffrey T. Kuhnner, Draženka Perić, Ljupko Perić, Jure Strika, Upravni odbor

SPONZORI / SPONSOREN:

Aljinović, Bandaló, Baumgartner, Boban-Wälti, Borić, Bublož, Čačković, Ganz, Haramina, Jablanović, Käser-Anić, Karabin, Kralj-Abramović, Krčmar,

Kristić, Magazin, Macući, Marinović, Piček, Radenović, Roca, Roščić, Schoch-Perković, Stojan, Terzić, Hrvatski svjetski kongres CHFL

PRIOLOGE I OGLASE SLATI NA:

Kroatischer Kulturverein, Postfach 8050 Zürich
FAX: 0041 56 2218208

e-mail: hkzkkv@hkz-kkv.ch

e-mail: osvin.gaupp@bluewin.ch

Za potpisane članke odgovara autor, za nepotpisane uredništvo.

www.hkz-kkv.ch

DOMOVINO NAJMILJE MOJE

Domovino najmilije moje
Ti si voda, zemlja, more.
Ti si sve što čovjek treba.
Ti si dar od Boga s neba.

Domovino najmilije moje,
Kroz stoljeća čuvaš boje
I nek' te narod od izdaje brani
Da mu djecu ljubav božja hrani.

Hvala ti Bože na životu ovom,
Na nebu, na zemlji što nas sve hrani.
Hvala ti što još svoju djecu čuvaš
I učiš odoljeti svoj ljudskoj mani.

DOMOVINA

Nije ona tajna tisuć ljeta skrivana,
a čini se k'o bajka, nikada dovršena.
Kraj još uvijek, samo želja ostala.

Želim samo ljubav od svega više,
osmijeh na licu, miran san,
i tebe tu da budeš blizu,
dok život svijecu ne ugasi sam.

Želim samo ljubav od svega više
narodu svome sreću i spas
I dobre ljude što isto dišu
i vole zemlju što hrani sve nas.

PROGLEDAJ

Ovo tebi pričam narode u tmini,
poslušaj sad dobro o svojoj sudbini.

Od stoljeća sedmog sve što krvlju braniš,
izgubiš u miru i sam sebe raniš.

Zato slušaj ovo što ću reći sada,
Jer tu je budućnost, i sreća i nada.

Tko kulturu drži, i medije, taj vlada.
Tako ti je bilo, i prije, i sada.

Jer to su čuvari sve istine tvoje.
Izdajice roda domovine tvoje!

PROGLEDAJ!

Digni glavu gore, narode moj dobri.
Ne boj se već radi na svojoj slobodi.

Razotkrivaj bandu što zlotvoru služi
I precima svojim time se odужи.

Ne saginji glavu i ne kuni Boga,
Jer sloboda tvoja, tvoja je sloga.

PROGLEDAJ!

**CD "Zabranjena priča", na
kojem je većina ovih
pjesama, možete kupiti kod
HKZ za samo 15 CHF**

**Dario Plevnik -
iznenađenje Hrvatskog bala 2005.**

DIGNI GLAS

Ovo nisu bajke, ni narodne cajke,
čim su nas kroz život trovali.
Lagali i krali, da ne bi progledali
i da svojom kućom, nikad ne bi vladali.

Digni glas, digni glas, neka vide koliko nas
traži sreću, traži spas, digni glas.

A sada priča njima, dok traje tišina,
da nas bolje slušaju.
Ne glumite dobrotu, jer činite sramotu,
rodu svom i narodu.

Već priznajte grijehe i krenite pijehe,
polako, čistog srca, prema narodu.

Digni glas, digni glas, neka vide koliko nas
traži sreću, traži spas, digni glas.

SAMO LJUBAV

Vremena nema, sve ga je manje ispred nas,
Zar zlo se sprema, da li su slijepi oko nas?

Samo ljubav što nas veže,
Lomi kamen, kida mreže i brani ovaj ljudski rod.
Samo ljubav što nas veže,
Lomi kamen, kida mreže, brani i čuva kao Bog.

Vremena nema, dvije tisuće je iza nas.
More dilema, gdje ovo vodi, gdje je spas?

Samo ljubav što nas veže,
Lomi kamen, kida mreže i brani ovaj ljudski rod.
Samo ljubav što nas veže,
Lomi kamen, kida mreže, brani i čuva kao Bog.

ISKRA

Život to je igra, bola i veselja,
mladosti, iskustva, stvarnosti i želja.
Ali svaki život na isto se svodi,
bez ljubavi nikom, ne prija i ne godi.

Ljubav to je iskra što dragi Bog nam šalje
ti je trebao čuvat i graditi je da traje.

Svako od nas ima dva puta u životu.
Jedan dobro čini, a drugi sramotu.
Ali oba puta na isto se svode,
bez ljubavi nikom ne prija, ne gode.

Ljubav to je iskra što dragi bog nam šalje,
Ti je trebao čuvat i graditi je da traje.

LJUBAV JE JAČA OD MAČA

Svaki Hrvat za tim teži
da mu domak bude svoj.
Dušman na njegov zato reži,
nameće mu vječni boj.

Al' dok u nas kap je krvi,
branit ćemo narod taj,
ovu grudu gdje nam prvi
svanuo je sjaj.

Naši oci vovejaše
za križ časni, ime svoje.
Lijepi primjer nama daše,
boriti se za to dvoje.

Zato u smrt Hrvat hrlu
kao drugi na sjajan pir,
Ne mareći da' ugada kome,
il' ispunja čiji hir.

Naši oci vovejaše
za križ časni, ime svoje,
lijepi primjer nama daše,
boriti se za to dvoje.

Al' dok u nas kap je krvi,
branit ćemo narod taj,
ovu grudu gdje nam prvi
sunca svanuo je sjaj.

Ovu je pjesmu 1902. godine
napisao **Ivan Dobravec Plevnik** (Darijev pradjeda) u isto-
imenoj pripovijetki koja govori o
ljubavi prema Hrvatskoj još iz
doba Turaka. Rođen u Zagre-
bu, u Viroviticu odlazi 1886. g.
(po nalogu HSPa) gdje osniva
prvu tiskaru i list **Virovitičan**
na hrvatskom jeziku. To je bilo
u doba Austro-Ugarske, zbog
čega je više puta zatvaran.

Glazbu je skladao Dario.

HRVATSKA ISPUNJAVA SVE UVJETE

Piše: Stephan Baier, Die Tagespost, 05.03.2005
(sa njemačkog preveo Osvin Gaupp)

Savjetnica za južnu Europu, Doris Pack, upozorava na posljedice odgođanja pregovora EU sa Hrvatskom

Pregovori o pristupu Hrvatske EU trebali bi početi 17. ožujka. EU prijeti sa pomakom termina, jer se hrvatski bivši general Ante Gotovina još nije pojavio pred tribunalom za ratne zločine.

Stephan Baier je o tome razgovarao sa Doris Pack, predsjednicom europskog parlamentarnog odbora za južnu Europu.

Glavna tužiteljica UN-ovog tribunala za ratne zločine, Carla del Ponte, predbacuje Hrvatskoj nedovoljnu suradnju sa tribunalom. S pravom?

Ne. Hrvatska je jedina zemlja u regiji koja u potpunosti surađuje sa ICTY. Svi zahtjevi su ispunjeni. Prošle godine je hrvatski premijer izručio osam generala. Vlada uvjerljivo naglašava da želi Gotovinu vidjeti u Den Haag-u i pokušava sve kako bi ga pronašla.

Je li Del Ponte dala dokazni materijal za njezinu optužbu da se Gotovina nalazi na dohvatu vlade u Zagrebu?

Ona nije optužila vladu da ga ona skriva, nego tvrdi da postoje strukture u nižim instancama koje štite Gotovinu. Dokaze za to nije pružila. Ona to samo pretpostavlja. Sa svojom francuskom putovnicom Ante Gotovina nije u kompjuterskom sistemu EU za potjernice. Jedina zemlja gdje ga se učinkovito traži je prema tome Hrvatska. On može, kao nekadašnji pripadnik legije stranaca, boraviti svugdje u Schengenskom prostoru, posebice u Francuskoj. Tamo postoji usko povezana mreža starih legionara. U Hrvatskoj sigurno također ima ljudi koji su mu spremni pomoći. Dokaze za njegov boravak u Hrvatskoj nije nitko pružio

Hoće li EU odgoditi pregovore o pristupu, ako Gotovina do tada bude još na slobodi?

Moje sumnje idu u tom smjeru, da nekoliko zemlja članica iskoristišava Del Ponte kako bi odgovorile občan, ali neželjen termin za pregovore. Ja se mogu samo nadati, da će luksemburški predsjednik savjeta uspijeti utoliko progurati svoje gledište – koje je i moje – da se pregovori barem otvore.

Ima ih, koji tvrde da se Beograd ne može prisiliti na izručenje svojih ratnih zločinaca dok Gotovina nije isporučen.

To nije točno. Ako pregovori ne će početi sa Hrvatskom, koja garantira potpunu suradnju sa Haagom, onda je to znak da se sa potpunom suradnjom ništa ne postiže i da se odgovarajući napori za suradnju sa međunarodnim sudom – koji EU zahtijeva – ne isplate. Radikalni i nacionalistički elementi dobit će time potstrek i to ugrožava političku stabilnost.

Kakve posljedice bi imala odgođanje pregovora sa Hrvatskom?

Hrvati ovakvu jednu nepravdu odluku ne bi mogli razumjeti, ona bi ih vrlo ogorčila i EU bi izgubila svaku vjerodostojnost. Odbijanje pregovora bi ih učvrstilo u sumnji da ministarskom savjetu EU uopće nije stalo do političke stabilnosti i ulaska zemlje i njezinih susjeda u EU. Očito im je dovoljno da se više ne proljeva krv. Drugi problemi u svijetu su im važniji. Pa to ne može biti, da se tužiteljici u Haagu dozvoli da izbija političke instrumente za uspostavljanje stabilnosti u južnoj Europi iz ruku ministarskog savjeta. ■

LICEMJERNA POLITIKA EUROPE PREMA HRVATSKOJ

Piše: Stephan Baier, Die Tagespost, 19.03.2005
(sa njemačkog preveo Osvin Gaupp)

Nedokazani prigovori iz Den Haaga vrijede više nego činjenice iz Zagreba – time Europska Unija daje podstrek euroskeptičarima

Nema ih mnogo, ali ta nekolicina tvrdih nacionalista nalazi potvrdu za svoju skepsu prema Europi. U srijedu su ministri vanjskih poslova zemalja članica EU zaključili da pregovori sa Hrvatskom o pristupu ne će početi 17. ožujka – kako je bilo zaključeno na sastanku EU-vrhške u prosincu – nego da se odgode na nepoznato vrijeme. Potpuno nedokazana tvrdnja glavne tužiteljice međunarodnog suda za ratne zločine u Den Haag-u, Carle del Ponte, da se bivši hrvatski general Ante Gotovina nalazi na dohvat hrvatskih vlasti, bila je dovoljan razlog jednom dijelu ministara vanjskih poslova za blokiranje pregovora o pristupu. Prije svega kod vlada Velike Britanije, Nizozemske i Švedske imala je nerazumna kritika Del Ponte veću težinu nego sva uvjeravanja hrvatske vlade da im je boravište Gotovine poznato i da ga sistematski traže

Hrvatska neposredni susjedi - Slove-nija, Mađarska i Austrija – zagovarale su u Bruxelles-u brzi početak pregovora o pristupu. Slovenski predsjednik vla-

de javno je upozorio na destabilizaciju čitave regije. Niti sada nitko ne opovrgava, da je Hrvatska već davno ispunila sve političke kriterije za početak pregovora o pristupu. Nitko ne sumnja, da je Hrvatska stabilna pravna država u kojoj se štiju ljudska i manjinska prava. Još prošle godine potpuna suradnja Hrvatske sa tribunalom Ujedinjenih Nacija, koji je bio uspostavljen za države nasljednice Jugoslavije, nije bila upitna za njegovu glavnu tužiteljicu. Samo 2004. godine Hrvatska je – makar je bila žrtva, a ne agresor i osvajač - izručila osam generala u Haag.

Jake tvrdnje, slabo obrazložene

Od 625 upita o suradnji, koje je tribunal uputio na vladu u Zagrebu, 625 su bila zadovoljavajuće odgovorena. Samo zahtjev za izručenjem generala Gotovine nije bio ispunjen. Gotovina, koji je 1973. u Marseille-u pristupio francuskoj legiji stranaca i od 1979. posjeduje francusko državljanstvo, mogao bi biti svugdje. Francuske vlasti su mu 2001. ispostavile novu putovnicu, u vrijeme kada je Gotovina bio već tražen od haškog tribunala. Sa tom francuskom putovnicom bivši legionar se ne nalazi u kompjuterskoj mreži potjernice, pa može praktički neometano putovati: primjerice u Korziku, gdje je službovao u padobranskom puku legije stranaca, u južnu Francusku, gdje je radio za jednu zaštitarsku tvrtku, u Argentinu, Kolumbiju, Paragvaj, Gvatemalu, gdje je sudjelovao u paravojnim akcijama.

Del Ponte ne može vjerodostojno

objasniti zašto bi taj general boravio upravo u svojoj domovini, gdje ga tako žustro traže. Usprkos tome glavna tužiteljica tvrdi u pismu upućenom luksemburškom zvaničnom predsjedniku europskog savjeta, a koje je bilo dostupno "Tagepost-u", sljedeće: "Ante Gotovina je na dohvat hrvatskim vlastima i dok ne bude priveden u Den Haag, ne može se govoriti o tome da Hrvatska u potpunosti surađuje sa međunarodnim tribunalom." Dalje piše Del Ponte: "Hrvatske vlasti jednostavno nisu učinile sve u njihovoj moći kako bi uhapsile Antu Gotovinu, iako sigurno pokušavaju napraviti utisak kao da poduzimaju najveće moguće napore."

Jake tvrdnje, slabo obrazložene: postoje jake indicije da "Gotovina boravi vjerojatno najveći dio vremena u regiji", tako Del Ponte. Sa regijom misli, kao što sama piše "Bosnu i Hercegovinu, u predjelu oko Mostara". "Usprkos tome je vlada tu priliku propustila da ga uhapši". Treba si predočiti međunarodni incident, da su hrvatski policajci, ili čak vojnici, prešli međunarodno priznatu granicu suverene države Bosne i Hercegovine kako bi na tuđem teritoriju poduzeli akciju hapšenja. Sa pravom bi Bosna i Hercegovina snažno protestirala. Usprkos tome Del Ponte dolazi do zaključka – i to na osnovu nedokazane predoštavke – da hrvatske vlasti "nisu voljne" uhapsiti bivšeg generala. Kao potvrdu ukazuje na simpatije koje Gotovina uživa kod stanovništva, a što uopće nije začuđujuće obzirom na višegodišnji srpski teror u Dalmaciji i Krajini. ►

Prigovor Del Ponte zbog dostave Gotovine penzije njegovoj obitelji je neumjesan, jer njegovu dvoje djece – oboje niti od Haaga optuženo niti osuđeno – imaju legitimno pravo na tu penziju. Imovinu bivšeg generala u bjehu Hrvatska je zamrznuła.

Poniženje predsjednika vlade Sanadera

Politički savjetnik glavne tužiteljice, Jean-Daniel Ruch, otišao je čak tako daleko da je ustvrdio kako u Hrvatskoj postoji "dvostruki zapovjedni lanac i mreža zaštite unutar državnih struktura" i da su "Hrvatske tajne obavještajne službe pomogle optuženom u bijegu".

Del Ponte nije podastala dokaze za te tvrdnje, iako su izaslanici europskog parlamenta raznih frakcija to od nje u više navrata zahtijevali. Vanjskopolički glasnogovornik socijalista u Europskom

Parlamentu, Hannes Swoboda, je izjavio: "Mi nismo vidjeli nikakve dokaze. A i inače nisam nikoga sreo u zadnjih nekoliko tjedana koji bi mogao pokazati dokaze."

Tome nasuprot je hrvatska vlada objavila 150 stranica težak izvještaj o njezinim traganjima za Gotovinom: prema njemu je u Hrvatskoj pretraženo 2'225 kuća i kontrolirano 64'845 vozila, 2'930 brodova i više od 23'000 osoba, kako bi se ratnom heroju i osumnjičenom za ratne zločine – svakako junaci – sa razdobljima sumnjive prošlosti – ušlo u trag. Komesar za proširenje Olli Rehn i više ministara vanjskih poslova htjeli su nedokazanim optužbama Del Ponte više vjerovati nego činjenicama iz Zagreba. "Zapad i ne želi da se optuženik uhvati" kritizirala je Doris Pack, savjetnica Europskog parlamenta za južnu Europu. Traži se samo "izgovor kako bi

se Zagreb do daljnjega držao izvan EU."

Usprkos tome što zvanični predsjednik europskog savjeta, Jean-Claude Juncker, utvrđava da su vrata Unije Hrvatskoj i dalje otvorena, te da pregovori mogu onog momenta otpočeti čim se uspostavi puna suradnja Zagreba sa tribunalom; euroskeptičari u Hrvatskoj su dobili podršku već time što su ministri vanjskih poslova pomaknuli termin za početak pregovora. Oni su ponižili ministra vlade Sanadera, koji je također i u unutarnjoj politici stavio sve na europsku kartu. I oni su dali krila onim snagama na Balkanu, koje su oduvijek bile uvjerenе da se od Europe ne može očekivati nikakva pravednost i prema tome da se i ne isplati ići putem Europe. ■

HARRISON'S FLOWERS (Harrisonovo cvijeće)

Piše Tomislav Kukalj

Slabo poznat film, koji bi svi trebali vidjeti

Prije dva mjeseca otac me upozorio na meni do tada nepoznati film "Harrisonovo cvijeće". Nakon kratke potrage na internetu našao sam DVD na engleskom jeziku. Na njemački jezik izgleda nikada nije preveden. Film u trajanju od nešto više od dva sata me je vjerodostojnim prikazom istinitih doživljaja nekolicine američkih novinara u Vukovaru i okolici u jeseni 1991. godine izuzetno dojmio. Iz tog razloga rado bih čijenim čitateljima Društvenih obavijesti predstavio taj po momem, a i po mišljenju filmskih kritičara, vrlo uspješni, ali u njemačkom govornom području našao potpuno nepoznati film.

Film je snimljen 2000. godine prema istinitim i potresnim doživljajima fotografa Newsweeka i dobitnika Pulitzerove nagrade Harrison Lloyd-a, koji je poslan kao ratni reporter u istočnu Slavoniju i tamo bez traga nestao. Njegova supruga Sarah (Andie MacDowell), ne želeći prihvatiti vijest o njegovoj navodnoj smrti kao gotovu činjenicu ostavlja njihovo dvoje djece na brigu baki i djedu, te slijedeći svoju intuiciju potajno odlazi u

potragu za njim u istočnu Slavoniju. Na putu u Vukovar susreće druge reportere iz SAD-a i zajednički kamerama bilježe prizore ratnih strahota i zločina četnika odnosno Srba počinjenih nad Hrvatima.

Film francuske redateljice Elie Chouraqui vjerno svjedoči o stradanjima nedužnih civila i evidentnim zločinima koje su počinili pripadnici tzv. JNA i srpske paravojske snage. Redateljica, odnosno snimatelj bez ustručavanja prikazuju scene silovanja, masakriranja djece i ubijanja ranjenika i bez ikakve dvojbe i nepokolebljivim stavom razlikuju agresora od žrtve (Nasuprot tužiteljima iz Den Haaga). Srbe prikazuju kao brutalne, pijane i drogirane zvijeri, silovatelje, pljačkaše i ubojice, spremni zaklati sve što nije srpsko. No redateljici je uspjelo te strahote prikazati bez nepotrebnog patosa i pretjeranih efekata koji inače odlikuju američke filmove.

Djelomično film ima oblike dokumentarnog filma, što ga čini još vjerodostojnijim. Redateljici i producentima filma nitko ne može predbaciti pristranost Hrvatima odnosno bilo kojoj strani. Film je prvrsveno posvećen stradalim novinarima i fotografima u raznim ratovima diljem svijeta, sveopće osuđujući rat i nasilje te priču o novinarima prikazu-

je na autentičan i precizan način patnje i stradanja hrvatskog naroda u istočnoj Slavoniji 1991. godine.

Glumci su prvorazredni, osobito Andie MacDowell u ulozi gospođe Harrison. Cijeli film je na visokoj kvalitetnoj razini i bez obzira na temu je vrijedan za pogledati. Naslov filma je neobičan, no na početku i na kraju filma je jasno zašto je tako nazvan. Glavni hobby Harrisona je naime uzgajanje rijetkih vrsta cvijeća.

Zanimljivo su činjenice da je film snimljen u Vojvodini, koja je po topografiji slična istočnoj Slavoniji, te da je sudjelovalo mnogo Srba u statističkim i sportskim ulogama. Nepoznato je dali su ti statisti gledali film ili su uopće bili upoznati sa scenarijom, a i ako jesu upitno je dali su išta shvatili.

Režija: Elie Chouraqui
Scenarij: Elie Chouraqui, Didier Le Pecheur, Isabel Ellsen, Michael Katims
Kamera: Nicola Pecorini
Producenti: Elie Chouraqui, Albert Cohen
Glavne uloge: Andie MacDowell i David Strathairn

Film se u Švicarskoj može iznajmiti kod Netmovies na adresi:
<http://www.netmovies.ch/movie.php?typeID=1060>

Uvoznic u Hrvatskoj: "Mg film i video, Zagreb" (neprovjereno). ■

ŠOK DILJEM SVIJETA

Piše Jeffrey T. Kuhner
(preuzeto iz Hrvatskog lista)

Nedavne optužnice protiv četvorice hrvatskih novinara nož su u srce njezinoj demokraciji. Njih četvorica - Ivica Marijačić, Markica Rebić, Domagoj Margetić i Stjepan Šešelji - optuženi su za navodni zločin 'nepoštivanja suda', odnosno objavlivanje izjava i identiteta zaštićenih svjedoka u slučaju Blaškić. Prijeti im moguća kazna globom od 100.000 eura i sedam godina zatvora.

Ova bi situacija bila komična da nije ozbiljna i tragična. Svaki sud na Zapadu, osobito u SAD-u, takve bi optužnice odbacio. Ali tužiteljstvo Haškog suda pokušava opravdati ove skandalozne optužnice tvrdnjom kako su izjave svjedoka dane u 'nejavnom' dakle tajnom postupku. Time su četvorica novinara navodno prekršila prava svjedoka na zaštitu koju im Sud jamči. Ovo je besmislica. Odgovornost je Suda, a ne hrvatskih i stranih medija, osigurati da tajno svjedočenje ne procuri u javnost. Tužiteljstvo, dakle, pokušava prebaciti na druge svoj neuspjeh da na pravi način zaštititi svjedoke. I, što je još važnije, ovo je jasan slučaj obrane slobode tiska i prava javnosti na informacije koje potire svako moguće pravo Suda u odnosu na zaštitu svjedoka. Uloga novinara u slobodnom društvu je nadzor javnih dužnosnika i njihova djela, pa i otkrivanje osjetljivih, čak i ekskluzivnih informacija važnih za obavještanje javnosti. Njezino pravo na informaciju, uz novinarsko pravo na objavljivanje svojih izvješća mimo svake cenzure, srž je otvorenosti i slobodnoga tiska. (Jedini izuzeetak je objavljivanje namjernih kleveta, bez ikakve činjenične osnove. To bez sumnje nije slučaj u ovoj stvari jer postoji opća suglasnost kako je svjedoče-

nja doista i bilo. Jedino je pitanje jesu li trebala biti objavljena).

I ja bih to objavio, ali mene ne bi smjela optužiti

Da sam, recimo, ja dobio obavijest iz pouzdana izvora o tajnom svjedočenju u Haagu za moju kolumnu u Washington Timesu, zasigurno bih je bio objavio, ali se Sud nikad ne bi usudio optužiti me zbog navodnog 'nepoštivanja suda', jer zna kakvu bi buru prosvjeda to stvorilo u američkim medijima. Smatralo bi se to onim što jest: grubim pokušajem ušutkavanja novinara. Carla Del Ponte u osnovi tvrdi kako su institucionalne ovlasti Haškog suda važnije od prava svih Hrvata na slobodu izražavanja i tiska. Ove su optužnice nastaj na same temelje liberalne demokracije. Kršenjem svetih načela slobode tiska i govora gaze se i sva temeljna demokratska prava i slobode. Ukratko, Carla Del Ponte ovim izražava izravno nepoštivanje hrvatskih demokratskih ustanova. Stoga bi Hrvati svih političkih naginuća - desnice, ljevice ili centra - trebali zajednički pokazati ove optužnice kao neprihvatljivo kršenje temeljnih sloboda ove zemlje. Ako ovi novinari budu osuđeni, što će spriječiti haško tužiteljstvo da optuži i druge novinare zbog 'nepoštivanja suda'? Carla Del Ponte pokušava naređivati što se smije, a što ne smije biti objavljeno u hrvatskome tisku. Njezin je cilj ušutkati u Hrvatskoj svaku oporbu Haškom sudu. Nije slučajno što su sva četvorica novinara njezini glavni kritičari. Posebno su gospodin Marijačić i njegov prvorazredni tjednik *Hrvatski list* izrasli u vodeću duhovnu snagu u obrani hrvatskog nacionalnog suvereniteta i Domovinskog rata. On sada za ovo plaća visoku cijenu. Ali na kraju će i on i njegova hrabra domoljubna momčad dobiti punu zadovoljštinu.

Bolton će dokrajčiti Carlu Del Ponte

Možda se, naime, pokaze kako je ovo tužiteljčin 'Afghanistan' - trenutak imperijalne nadmenosti koji će dovesti do propasti čitavog ovog 'grijeha struktura' imenom Haški sud. Tijekom narednih nekoliko tjedana odlučit će se i o sudbini Johna Boltona, kandidata predsjednika Georgea Busha za sljedećeg američkog veleposlanika u UN-u. Ako ga potvrdi Senat SAD-a, kao što vjerujemo da hoće, onda je položaj Carle Del Ponte, kao glavne tužiteljice, ozbiljno ugroženo. Gospodin Bolton ne taji svoju odbojnost prema Haškom sudu, a na vlastito za njezin bijedni učinak kao glavne tužiteljice. Ranije su Boltonove oštre kritike Carle Del Ponte ublažavali 'balkanisti' iz vanjskopolitičke birokracije američkog State Departmenta, među kojima je mnogo haških zagovornika i hrvatskih protivnika. Kao državni potpodnik za nadzor naoružanja on nije imao ovlasti zauzdati Carlu Del Ponte i njezine fanatike u Haagu, ali sada će ih dobiti. Ako, dakle, bude potvrđen, Bolton će upravitelj američkom diplomacijom u UN-u, pa tako i prema UN-ovom Haškom sudu. Kada, pak, sazna za ovaj najnoviji skandal, gotovo sigurno će zahtijevati da Washington uskrati potporu Carli Del Ponte i Haškom sudu. Ona je Boltonu pružila diplomatsko uže koje mu je trebalo. Sada je samo treba dokrajčiti - i to za vjeke vjekova! ■

Jeffrey T. Kuhner je povjesničar i stalni komentator Washington Timesa. Trenutno piše knjigu 'Fatalni stisak: hrvatsko-srpski sukob u 20. stoljeću'.

DA LI JE TITO ZASLUŽIO SPOMENIK?

Komunizam - Najkrvavija ideologija 20-tog stoljeća

Piše Osvin Gapp

U Hrvatskoj se spomenici ili obilježja bilo kojem djelatniku iz doba NDH (Budač, Francetić) žustro uklanjaju, bez rasprave o stvarnim djelima dotičnih. Ne želi se provocirati Europu sa bilo kojom i mikroskopski malom sumnjom da bi jedan ili dva Hrvata mogli evocirati uspomene na jedan totalitarni režim. Specijalno sada kada želimo postići uvjete za pregovore o ulasku u EU.

I onda su nepoznati počinitelji u noći od 18. na 19. prosinca 2004. eksplozivom skinuli glavu Titovom spomeniku u Kumrovcu.

Digla se čitava relevantna hrvatska medijska javnost na noge i osudila taj čin kao barbarizam i povredu osjećaja svih žrtava fašizma. U osudu tog "os-

krvuca" maršala uključila se i oporba, što je zbog njihovih komunističkih korijenja sasvim razumljivo, a uključila se i vlada, i to opet zbog bojazni da skidanjem sa pijedestala "antifašističkog borca" ne uznemirimo Europu.

A što su ustvari svi osudili. Osu-

đili su jedan čin koji se u Titova vremena prakticirao na veliko kako na spomenicima, uglavnom hrvatskim, tako i na živim ljudima, prije svega Hrvatima. Istina, nisu se uvijek doslovno skidale glave, ali za razliku od Titovog spomenika koji od 11.04.2005. opet stoji u punom sjaju, ljudi su bili de-

finitivno likvidirani, da upotrijebim tadašnju terminologiju i kojom su se opisivala umorstva nepoželjnih.

Ima i glasova koji tvrde da je Titov spomenik umjetničko djelo i kao takvo ga treba sačuvati. Na kraju krajeva ►

Diktator	Ideologija	Država	Razdoblje	Žrtve u mil.
Josef V. Staljin	komunist	SSSR	1929 – 53	42,67
Mao Tse Tung	komunist	Kina	1923 – 76	37,83
Adolf Hitler	fašist	Njemačka	1933 – 45	20,95
Chang Kai Shek	fašist	Kina	1921 – 48	10,21
Vladimir I. Lenjin	komunist	SSSR	1917 – 24	4,02
Tojo Hideki	fašist	Japan	1937 – 45	3,99
Pol Pot	komunist	Kambodža	1968 – 87	2,40
Yahya Khan	militarist	Pakistan	1971	1,50
Josip Broz Tito	komunist	Jugoslavija	1941 – 87	1,17

to je djelo našeg velikog kipara Antuna Augustinčića. Tu treba podsjetiti da je taj isti umjetnik napravio i spomenik Anti Paveliću.

A ono što Fumiću i drugovima koji odlaze na hodočašće u Kumrovec nikako nije jasno, ali i očito i većini zapadnih Europljana, jer nisu bili direktno pogodeni, pokazuje tabela najvećih krvnika 20-tog stoljeća. Izvor tabele: www.hawaii.edu.powerkills

Najkrvaviji diktatori 20-tog stoljeća

Najveći zločini u povijesti počinjeni su u ime kojekakvih ideologija, jer se onda mogu opravdati sa "višim ciljevima". Iako se statistika uvijek treba promatrati sa skepsom i dobrom dozom zdravog razuma, ipak tabela nedvosmisleno pokazuje da je u 20-tom stoljeću najviše zločina počinjeno u ime komunizma. Zna se čuti argument da se ti zločini ne mogu poistovjetiti sa zločinima fašizma, jer eto oni su učinjeni u namjeri da se stvori jedan bolji svijet, dok fašistički zločini proizlaze iz rasizma. I to stajalište zastupaju upravo oni, koji nas u slučaju naših haških optuženika

uvjeravaju, da je zločin zločin bez obzira iz kojih razloga je počinjen. A istina je, da su oba režima u suštini vrlo slična i po ideologiji i po metodama održavanja vlasti. I dok jedan sistem definira ravnog, drugi vidi klasnog neprijatelja, a oba sistema bezobzorno likvidiraju sve neistomišljenike. I gdje je tu razlika?

A naš Tito je sa svojim skromnim sredstvima uspio zauzeti respektabilno 9-to mjesto na tog ljestvici najkrvavijih diktatora. I dok su Staljinovi spomenici srušeni, a da se u Europi nitko nije bunio zbog oskrvnuća "antifašiste", mi drhtimo da li će kumrovečki događaj uzbuditi Europu. A ime Tita još uvijek obilježava jedan zagrebački trg u centru grada. Bez obzira na to što dijelimo europske stečevine demokracije i antitotalitarizma.

Zanemarujući metode kojima se Tito služio u postizavanju prije svega svojih osobnih ciljeva, može se postaviti pitanje kako bi Hrvatska izgledala da ga nije bilo i da li rezultat opravdava žrtvovanje hrvatskih kćeri i sinova na tom putu. Drugim riječima, da li je Tito omogućio ostvarenje samostalne Hrvatske kako to

neki tvrde? Mislim da je u Hrvatskoj nemoguće naći konsenzus u odgovoru na to pitanje i da će ono prema tome uvijek ostati otvoreno. Ali sigurno je, da Titove misli nikad nisu išle u pravcu samostalne Hrvatske i da je on za očuvanje Jugoslavije bio spreman Hrvatsku i žrtvovati. Kao i neki današnji političari bio je široke ruke prema susjedima. Srijem i prelijepu Boku Kotorsku, stare hrvatske zemlje, izgubismo zahvaljujući Titu za uvijek. I to usprkos toga što je napisao jednu misao koja je vrlo aktualna i koju bi svaki naš političar trebao slijediti: **"Treba služiti svom narodu, a ne titudini!"** (Enciklopedija aforizama, Epoha, 1968). Tito se vlastite izreke nije držao. Ili pri toj izreci nije mislio na hrvatski narod.

SPOMENIKA U HRVATSKOJ NIJE ZASLUŽIO. ■

Podnoseći ostavku na mjesto podpredsjednika u prvoj poslijeratnoj jugoslavenskoj vladi, sastavljenoj pod pritiskom Britanaca od Tita i Šubašića, Milan Grol je izjavio:

"Ovo nije država nego klaonica"

HRVATSKA LJEVICA - KOČNICA RAZVOJA DEMOKRACIJE U HRVATSKOJ?

Piše Ljupko Perić

U povijesnim kontekstu gledano Hrvati imaju vrlo kratku tradiciju upravljanja vlastitom državom. U proteklih petnaest godina nismo uspjeli ni u političkom, a niti u kulturološkom smislu postići konsenzus oko temeljnih pitanja od vitalnog nacionalnog interesa, koji bi kao orijentir vrijedili za sve političke čimbenike, neovisno o tome kojoj političkoj opciji zapravo pripadaju i koju poziciju u aktualnom odnosu snaga u Saboru zauzimaju. U nedostatku tog temeljnog dokumenta definiranja nacionalnih interesa prepušteno je proizvoljnosti političkih stranaka, koje po logici svojih ponekad uskih i za opće dobro štetnih interesa uskih interesa, tim interesima manipuliraju.

Stanje pogoršava i činjenica da u Hrvatskoj još uvijek traju borbe nacionalno svjesne struje, koja je za afirmaciju tradicionalno hrvatskih vrijednosti, i onih koji čak i hrvatski jezik kao izvornu vrijednost i odrednicu hrvatskog identiteta dovode u pitanje. Tako se na kulturološkom planu vode borbe onih, koji u hrvatskoj državi konačno žele promicati punu afirmaciju hrvatskog tradicionalnog identiteta, i onih koji pod krinkom globalizma, kozmopolitizma i anacionalnog građanstva tu afirmaciju žele osporiti.

U tom kontekstu vrijedno je spomenuti "Izjavu o stanju hrvatske kulture i nacije", koju je krajem veljače u Zagrebu prihvatilo oko 170 hrvatskih intelektualaca. Izjavom se ukazuje na neodrživo stanje u medijima u RH koji su goto-

vo isključivo u rukama promotora svjetonazora *duboko suprotnog hrvatskoj kulturnoj tradiciji i koji danomice rade na razaranju hrvatskog kulturnog identiteta*. Umjesto da prihvate izjavu kao platformu za argumentiran razgovor, lijevo orijentirani mediji u maniri ideoloških zarobljenika nekritički otpočinju hajku na "Izjavu" proglašavajući ju "platformom kulturnog fašizma". Ovu već dosta puta viđenu metodu javnog linča mediji u Hrvatskoj rabe uvijek, kada je, ne sa pozicija uravnoteženog pristupa i analitičke i znanstvene objektivnosti nego sa pozicija ideološke pristranosti i arogancije, potrebno difamirati sve one koji misle drugačije. To ukazuje na vrlo vitalnu, jednostranu i samodopadljivu totalitarno-ideološku liniju u političkom nasljeđu današnjih hrvatske političke ljevice.

Upravo je nevjerovatno koliko hrvatski mediji, uključujući tu i HTV, ignoriraju argumentirane rasprave i kritike o zbivanjima u društvu, ako ih potenciraju oni koji ne pripadaju, uvjetno rečeno, lijevom političkom svjetonazoru. Ponekad mi se čini da se natječu u dokazivanju lojalnosti svojim nevidljivim gazdama time što krivotvore, podvaljuju i sotoniziraju sve one, koji se usude misliti drugačije. Odjednom se pojavljuje na desetine naizgled neovisnih komentara u najrazličitijim novinama, koji orkestrirano i ne birajući riječi žrtvi pripremaju "odstrel". Pokazuje se sav rasuko njihovih talenata, širina njihovog obrazovanja, dubina njihove duhovnosti i veličina njihove malograđanštine, dajući nam svima zoran dokaz za to zašto baš njih pripada ta čast biti "udarnom iglom" u rukama velikih manipulatora i ispiraka mozgova. Mučno je pratiti taj igrokaz u

kome najprije strada istina i vjerodostojnost time što hrvatski mediji umjesto da informiraju neumorno jednostrano i selektivno interpretiraju.

Primjer "sukoba sa logikom" u hrvatskim medijima su i posljednje izjave gospodina Mesića, koji žrtve Jasenovca i Bleiburga razvrstava po ideološkim kriterijima.

Neosporna je činjenica, da se moderna Hrvatska država odgovorno suočila sa veličinom zločina počinjenog u Jasenovcu. I zbog pijećeta prema žrtvama i zbog istine i radi toga da se takovo što nikada više ne ponovi, o tome treba i pisati i govoriti.

No da li je odgovornost Predsjednika izjavama o žrtvama Bleiburga na istoj povijesnoj razini? Da li je za tog gospodina "Istina" objektivna stvarnost, kategorija koja ovisi o svijesti saznanju-og subjekta? U potpunosti je jasno da nije!

Dok se Domovinski rat i zločini hrvatskih branitelja u ratu izazvanom srpskom agresijom iz usta istog tog gospodina neprestane, i dodao bih, s pravom apostrofiraju, taj princip ne vrijedi za zločine partizanskih boraca u NOB-u. "To su bili ekscesi", odgovorno će veliki pripovjedač pošalica. Dok se zločini prema Srbima nakon "Oluje" s pravom osuđuju, taj isti princip ne vrijedi za žrtve ekgutirane na Bleiburgu i Križnim putevima. **Teško shvatljiva logika zar ne?**

Da predsjednik ima stanoviti problem kada je u pitanju logika opće je poznata stvar, da mu sitnice kao "objektivnost" i "princip jednake ekvidistance" nisu jača strana uvjerili smo se i ovaj puta. ►

No po ovom pitanju zaglušu je šutnja hrvatskih pisanih i elektronskih medija, koji tom šutnjom zorno pokazuju koliko im je stalo do stvarne analitičnosti, dosljednosti, objektivnosti i na kraju istine.

Da se na pozornici, koju eto nazivamo medijskom, tumulaju kreature bez ikakve profesionalne etike, instrumentalizirane i kupljive intelektualne nakaze pokazuju i stav Hrvatskog novinarskog društva glede haških optužnica pristiglih na adresu triju njihovih kolega.

Umjesto da ustanu u obranu struke, pokažu kolegijalnu solidarnost i snagom istine i argumenata koordinirano zaštite

princip na koga su se birajući novinarski zanat zakleli, oni aplaudiraju tom antivilizacijskom činu iz jednog jedinog razloga. Ti ljudi nisu njihovi politički istomišljenici.

Po mom dubokom uvjerenju, danas kada politička desnica u HR napušta neprihvatljive, zatucane i po svom karakteru opasne pozicije nesnošljivosti prema srpskoj nacionalnoj manjini i u formi korektnog političkog djelovanja zauzima svoje mjesto na desnom krilu legalnog političkog spektra, rigidna hrvatska politička ljevica i iz nje izvedena (malo)građanska politička opcija, zastupajući ne-

vjerojatno krute, na realnom životu u Hrvatskoj neutemeljene svjetonazore, snažno potpomognuta kontroliranim medijima, čini zapravo smetnju daljnjem razvoju demokracije u Hrvatskoj i to one demokracije, koja podrazumijeva pluralizam mišljenja, pravo govora i javnog djelovanja, ali je istovremeno neraskidivo povezana sa odgovornošću za javno izvagovanu riječ.

Ono što danas imamo je zapravo **lijevi teror**, koji poglavito u odnosu prema Hrvatima u BiH katkada ima značajke **lijevog fašizma**. ■

IZBORI ZA PREDSEDNIKA REPUBLIKE 2005

Treba li nam predsjednik države?

Priredio Osvin Gaupp

U hrvatskim medijima se još uvijek diskutira na uobičajen hrvatski jalni i jalovili način o tome koliko su novca utrošili u predsjedničku kampanju neki kandidati. Pri tome se ne postavlja glavno pitanje: je li nam potreban predsjednik i njegova svita? Čemu oni služe osim da koji put rade iste stvari paralelno ili protiv vladinih institucija kao primjerice pri elaboriranju školskih sistema? Osobno smatram da Hrvatskoj predsjednik Republike ne treba, odnosno da tu ulogu može vršiti predsjednik vlade. Ili obrnuto. Po mojem uvjerenju je predsjednik države, tamo gdje postoji i predsjednik vlade, relikv iz monarhističkih dana Europe. U europskim državama sa ustrojstvom parlamentarne monarhije, a takvih ima podosta, kompetencija monarha je reducirana na reprezentativne djelatno-

sti, tradiciju i pompu za uveseljavanje naroda. Slično je i sa predsjednicima države, primjerice Njemačke i Austrije. U Švicarskoj, koja nije poznavala monarhiju, ulogu predsjednika države vrši jedan od ministara. A imaju samo sedam ministara i to bez predsjednika vlade. U Americi je predsjednik države ujedno i predsjednik vlade. Što je logično. Mislim da bi to i za Hrvatsku bilo dovoljno. A prilično sam siguran da velik dio hrvatskog stanovništva ionako ne razumije razliku između te dvije funkcije.

Kad smo već morali birati predsjednika koji bi trebao reprezentirati Hrvatsku, mislim da bi tu ulogu od menih poznatih političara najbolje odigrala Ljerka Mintas-Hodak. Dama, sa puno elegancije, stila i čija konverzacija sa predstavnicima stranih država bi bila na odgovarajućem nivou. Ali ona se nije kandidirala. U opciji između Mesica i Jadranka Kosor već na prvi pogled dileme ne bi trebalo biti. Jadranka sigurno nema klasu Ljerke, ali po svim drugim karakteristikama važnim za reprezentaciju bolja je od Stipe.

Pa ipak hrvatski narod je izabrao Stipu Mesicu. Usprkos tome što od njegovih predizbornih obećanja prije prvog mandata (strani kapital dolazi, sve pokradeno što leži na stranim bankama ćemo povratiti, institucije moraju raditi), ništa nije ostvareno, osim naravno onih u svezi rezanjem potpore Hrvatima u BiH.

Mesic za sebe kaže da je legalista. Usprkos tome je mimo svih zakona prosljeđio tonske zapise i transkripte predsjednika Tuđmana sa njegovim ministrima i generalima, a koji su bili državna tajna, britanskoj televizijskoj kući *Channel 4*. A budući je velikodušan, i Haag-u. Mesic je, što je na kraju svojim optužbama protiv hrvatskih novinara priznala i Carla del Ponte, krunski tajni svjedok na osnovu čijeg iskaza se ne gone samo hrvatski generali, nego je na optuženičkom klupi sama Hrvatska. Optužnicom protiv generala Gotovine sugerira se da je Oluja - koja je čista kao suza u usporedbi sa primjerice ponašanjem Amerikanaca od Vietnamu do Iraka - zločinačka akcija sa svrhom ►

Rezultati prvog izbornog kruga

Poredak	Kandidat	Udio glasača
1	Stipe Mesic	48.92%
2	Jadranka Kosor	20.30%
3	Boris Mikšić	17.79%
4	Đurđa Adlešić	2.68%
5	Slaven Letica	2.59%
6	Ljubo Česić-Rojs	1.85%
7	Ivić Pašalić	1.82%
8	Ante Kovačević	0.86%
9	Miroslav Blažević	0.80%
10	Rajh	0.66%
11	Doris Košta	0.37%
12	Kešer	0.32%
13	Petrak	0.12%

etničkog čišćenja. Hrvatskom narodu se opet implicira da je genocidan. A to će Hrvatsku još skupo stajati. Najbolji primjer za veličinu te cijene su posljedice, koje još uvijek osjećamo i plaćamo, a koje proizlaze iz toga što su Tito i hrvatski komunisti - sa nekim iznimkama kao što je dr. Franjo Tuđman - dozvolili, ili čak sudjelovali u demoniziranju NDH-a daleko iznad stvarne istine. Tako su primjerice broj žrtava Jasenovca od stvarnih ca. 40'000 napuhali na astronomskeh 700'000.

I usprkos svemu, hrvatski narod je izabrao Stipu Mesića za predsjednika države.

Izbori su bez sumnje bili demokratski i korektni. Boris Mikšić, inače simpatičan kandidat, učinio je međuvremeno uslugu sebi i Hrvatskoj protestom i izjavama o manipuliranju prvog izbornog kruga.

Prvi krug predsjedničkih izbora je pokazao apodijeljenost hrvatskog naroda na liniji otkrile pola-pola za i protiv Stipe Mesića. Drugi krug je bio katastrofalna za Jadranku Kosor, koliko god se ona i Sanader trudili to drugačije prikazati (vidi tabelu). Tu ne pomaže niti bijeg u argumentaciju, koja se znala čuti, da rezultat Mesića i nije tako briljantan zbog slabog odaziva birača. Prvo, onaj koji taj argument upotrebljava nije shvatio demokraciju. Drugo, meni se čini da odaziv u postotcima i nije bio tako slab kako službeni rezultati govore, jer oni su bazirani na nerealno velikom sveukupnom glasačkom tijelu, koje opet rezultira od kaotičnog popisa birača.

Jadranka Kosor je čak izgubila u južnim županijama kao što su Dubrovačko-Neretvanska, Splitsko-Dalmatinska i Zadarska, gdje HDZ ima tradicionalno veliku potporu, a nije za zanemariti činjenica da je predsjednik HDZ-a Dalmatinac. Uvjerljiv poraz u zadarskoj županiji pokazuje da samo Sanaderova bezuvjetna politika prema Haagu zbunjuje HDZovski dio biračkog tijela. Drugi razlog za njezin slab rezultat je sigurno razjedinenost opozicije Mesiću. Iako su na televizijskom sućeljanju svi predsjednički kandidati do jednoga oštro kritizirali Mesića, razočarani hrvatske mimoze su neulaskom u drugi krug izgubili svaki interes i preporučile svojim biračima apstinenciju. I tako je hrvatski narod odlučio i dobio predsjednika kojeg zaslužuje, kako se kaže. Za sljedećih pet godina! ■

Rezultati drugog izbornog kruga, naveden samo pobjednik izborne jedinice

Izborna jedinica	Kandidat	Broj glasova	udio
Zagrebačka	Stipe Mesić	107'566	71.29%
Krapinsko-Zagorska	Stipe Mesić	46'678	76.12%
Sisačko-Moslavačka	Stipe Mesić	54'159	61.66%
Karlovačka	Stipe Mesić	41'503	59.64%
Varaždinska	Stipe Mesić	74'561	80.34%
Koprivničko-Križevačka	Stipe Mesić	44'141	75.74%
Bjelovarsko-Bilogorska	Stipe Mesić	44'631	70.77%
Primorsko-Goranska	Stipe Mesić	120'746	78.63%
Ličko-Senjska	Jadranka Kosor	13'920	52.76%
Virovitičko-Podravska	Stipe Mesić	31'934	68.81%
Požeško-Slavonska	Stipe Mesić	26'388	64.38%
Brodsko-Posavska	Stipe Mesić	46'478	61.78%
Zadarska	Stipe Mesić	41'519	58.26%
Osječko-Baranjska	Stipe Mesić	102'834	69.55%
Šibensko-Kninska	Jadranka Kosor	25'858	50.30%
Vukovarsko-Srijemska	Stipe Mesić	49'572	61.85%
Splitsko-Dalmatinska	Stipe Mesić	108'713	50.96%
Istarska	Stipe Mesić	96'862	89.15%
Dubrovačko-Neretvanska	Stipe Mesić	33'603	58.27%
Međimurska	Stipe Mesić	50'652	85.28%
Grad Zagreb	Stipe Mesić	276'168	71.01%
Inozemstvo	Jadranka Kosor	83'397	82.56%
Ukupno	Stipe Mesić	1'454'347	65.93%
	Jadranka Kosor	751'654	34.07%

GDJE SMO I KAMO IDEMO? Privredna snaga Hrvatske u brojkama

Piše Osvin Gaupp

Ova godina je između ostalog i godina Alberta Einsteina, genijalnog fizičara poznatog prije svega po teoriji relativnosti, koju je objavio 1905. godine.

Dok je on govorio o relativnom toku vremena mi možemo taj pojam protegnuti i na privrednu domenu i utvrditi da je osjećaj materijalnog blagostanja također relativan i ovisi o tome kako stojimo u usporedbi sa drugima, prije svega našim susjedima. Što se Hrvatske tiče posebno nas zanima usporedba sa zemljama, koje su kao i mi zaostale iza ostatka Europe zahvaljujući blagodatima komunizma. Tu usporedbu pokazuje priložena tabela u koju su dodati i podatci Švicarske da možemo usporediti stanje nas u Švicarskoj sa onima koji su ostali u Domovini. Zadnji raspoloživi podatci izvora koji sam koristio

pokazuju stanje sa zaključno 2003. godinom. Za Hrvatsku sam priložio i brojeve za godinu prije, t.j. za 2002. kako bi se na osnovu usporedbe sa 2003. moglo ocijeniti u kojem smjeru ide hrvatsko gospodarstvo. A kako znamo, očekivanja kako će biti u budućnosti su isto tako važna za raspoloženje kao i trenutno stanje.

Redoslijed u tabeli odgovara GDP-u po osobi, što bi otprilike odgovaralo prosječnoj kupovnoj moći, tako kako ju je izvor podataka, a to je američka obavještajna služba CIA, ocijenio. Prema tome pokazatelju smo ne samo daleko iza Slovenije nego gledamo u leđa i nekim zemljama koje su prije bile siromašnije od nas.

Hrvatska se nalazi prilično na dnu ljestvice i iza nje su Latvija, s tim da nam Latvija već puše u vrat, zatim Rumunjska, Bugarska i naše nekadašnje "bratske" republike, osim naravno Slovenije koja je privredno najjača od svih bivših komunističkih zemalja. Privredno stanje Hrvatske je međutim daleko lošije

je, ako se uzmu u obzir i drugi pokazatelji. Slab izvoz po glavi stanovnika, dvostruko veći uvoz od izvoza, te prije svega ogroman dug u relaciji prema tome koliko Hrvatska proizvodi (zadnja kolona), a koji je premašao samo od Srbije, pokazuje da Hrvati žive opet na račun sljedeće generacije. Činjenica, da je svaki građanin Hrvatske, od dojenčeta do staraca, bio 2003. godine dužan inozemnim bankama 5'239 US dolara, a danas i mnogo više, izgleda da nikom ne zadaje glavobolju, ali pokazuje koju hipoteku prenosimo na sljedeću generaciju. Da nas ne izvlači turizam, situacija bi bilo puno lošija. "Znanje je moć" glasi poznata poslovnica i ona vrijedi danas više nego ikad. Zato je kvaliteta školstva odlučujući faktor u međunarodnoj konkurenciji, to se vidi na primjeru svih uspješnih zemalja. Obzirom da je pismenost - a ona na neki način odražava stanje u školstvu - u Hrvatskoj na nivou Bugarske i Rumunjske, a prilično ispod nivoa nama konkurentskih zemalja, razloga za veliki optimizam nema. ►

A i usporedba sa 2002. godinom, koja pokazuje prije svega drastično povećanje zaduženja, ne daje nadu u brzi oporavak. Sve u svemu brojke neumoljivo pokazuju da malo radimo, puno trošimo i da imamo slabo obrazovanje.

Za one koji su zlradi jedini razlog za veselje daje dezolatno stanje Srbije i Crne Gore. Može se sumnjati u vjerodostojnost statistike, nekako ne mogu vjerovati da Srbi i Crnogorci žive skoro pet puta lošije od Hrvata, a osim toga treba uzeti u obzir da im prosjek kvari Trebovo, koje je još uvijek njihov sastavni dio.

Međutim razmak prema drugim zemljama je toliki da su usprkos svega SiCG sa sigurnošću na začelju. Nakon svih ulaganja u razvoj za vrijeme SRJ na račun Hrvatske, nakon toga što su za vrijeme rata odvući sve što su mogli iz Hrvatske i opljačkali sve devizne i ine rezerve bivše države, koje su prije svega ostvarile Slovenija i Hrvatska, pad na razinu ispod Bugarske i Rumunjske pokazuje da je pljačka možda dobra za pojedince, ali loša za gospodarstvo i time loša za narod.

Zapanjuje relativno dobar GNP po osobi u BiH, kao i relativno nizak vanjski dug, jer bi se obzirom na ratna razaranja i političku situaciju mogla očekivati lošija slika. Rezultat financijskih injekcija iz Saudi Arabije? S druge strane skoro svaki drugi radno sposoban državljani BiH je nezaposlen. Toj radnoj slici odgovara mizeran izvoz, ali Bosancima uspijeva uz njihov nered još uvijek izvesti nešto više robe po glavi stanovnika nego li Srbima i Crnogorcima. Postavlja se pitanje, gledajući izvozne i uvozne rezultate SiCG koji ukazuju na skoro nepostojeće tržište u toj zemlji, zašto su političari EU dali sredinom travnja rela-

tivno pozitivne izjave u svezi sa ulaskom SiCG u EU. Jesu li to tlapnje Engleske i Francuske, koje u tom gospodarskom krizijavcu još uvijek vide regionalnu silu ili polažu nadu u rezultate regionalne suradnje?

Slabi rezultati u čitavom "regionu", da upotrijebim često upotrebljavani izraz našeg predsjednika (kad će ga konačno netko upozoriti da je to čisti srbizam), daje povod za razmišljanje o vremenima kada smo odozgo gledali na siromašne Čehe i Mađare. Očito su "dobro" jugovremena bila mjehur od sapunice napuhnute kreditima i potpomognute ulaganjima iseljništva, a ne solidno gospodarstvo. Naši susjedi su ipak izgleda uspjeli spasiti dio radne tradicije od prije drugog svjetskog rata i sada, oslobodeni ruskog utega, oni na nas gledaju odozgo. Odnosi su slični kao u K.u.K. doba, Pešta i Prag znače nešto, a Zagreb je provincija. Veća nega tada, jer onda je bio barem čist. Srce me boli i dolazi mi da plaćam kad sam poslovno u Zagrebu, jer mi ni uz najveće napore i domišljato prelaženje s jedne strane ulice na drugu ne uspijeva navečer odvesti švicarske kolege od Palace hotela do Jelačića placa, a da se barem 10 puta ne napiknemo na vreće sa smećem. O tome da sam napravio kardinalnu pogriješku kad sam ih htio zadiviti našom operom kućom, da i ne govorim. Na svu sreću na putu do kazališta od stalne pažnje da ne nagaze na smeće nisu ni primjetili koja im opasnost prijeti od pada žbuke ili čak cigle sa onruhljivom fasada na glavu. Kod samog kazališta uzalud sam odvećao priču o srodnosti te kuće i opere u Zürichu koje su gradili isti arhitekti, jer su svu svoju pozornost obratili ruševnom stanju stepeništa i

okoliša zgrade, djelomično i zato da ne polome noge. Onda su me učtivo upitali je li to posljedica potresa ili čitavo kazalište leži na antičkim ruševinama. U potonjem slučaju bi te ruševine trebalo pažljivo konzervirati. Ja svakom amaterskom turističkom voditelju preporučam da svojim gostima Hrvatsko narodno kazalište pokaže samo iz daljine, ni u kojem slučaju bliže od 100 metara. Ili, najbolje da im pokaže dobru razglednicu.

Što je najgore, to sve stanovnici Zagreba - namjerno ne kažem Zagrepčani, jer su oni u Zagrebu otprilike toliko zastupljeni kao Indijanci u Americi - uopće ne primjećuju. Zanos, koji se osjetio nakon osamostaljenja, kada se početkom 90-ih, u jeku rata, postepeno vraćao nekadašnji sjaj Zagrebu i po čistoći se opet mogao mjeriti sa Zürichom, potpuno je nestao. Promatrao sam sa divljenjem mlade djevojke kako sa mobitelom na uhu i zadubljene u razgovor sa dragim kao u transu vješto zaobilaze ili preskaču hrpe smeća. Kako i ne bi, kad to vjezbaju svaki dan. Ali, nekadašnje elegancije i gracioznosti nema. Ili, samo blijesne za trenutak između mase svih jednako u traperice obučenih. "O tempora, o mores!" rekao je Cicero. A ja se iz daljine gimnazijskih dana prisjećam stihova velikog A. G. Matosa iz njegove pjesme "Gnijezdo bez sokola":

*"U meni jeca sjena tvojih dvorah,
Moji otrcani, kraljski, banski Griču!"*

Nema sokola u gnijezdu kod Markove crkve, otrcano je ostalo, a od kraljski i banski ništa.

A u Zagrebu se ogleda Hrvatska! ■

Zemlja	godina	stanovništvo mil.	pismenost %	GDP po osobi \$	nezaposlenost %	izvoz po osobi \$	uvoz po osobi \$	vanjski dug po osobi \$	vanjski dug u % od GDP
Švicarska	2003	7.451	99.9	32700	3.7	14763	13716	0	0
Slovenija	2003	2.011	99.7	19000	11.2	5957	6280	5634	29.7
Češka	2003	10.246	99.9	15700	9.9	4565	4919	2733	17.4
Mađarska	2003	10.032	99.4	13900	5.9	4190	4604	4224	30.4
Slovačka	2003	5.424	n.p.	13300	15.2	3918	4038	3376	25.4
Estonija	2003	1.342	99.8	12300	10.1	3037	4124	5216	42.4
Poljska	2003	38.626	99.8	11100	20.0	1491	1648	2248	20.2
Hrvatska	2002	4.422	98.5	9800	21.7	1108	2420	3731	38.1
Hrvatska	2003	4.497	98.4	10600	19.5	1413	2860	5239	49.4
Latvija	2003	2.306	99.8	10200	8.6	1301	2134	2946	28.9
Bugarska	2003	7.518	98.6	7600	14.3	976	1293	1603	21.1
Rumunjska	2003	22.356	98.4	7000	7.2	789	992	820	11.7
Makedonija	2003	2.071	n.p.	6700	36.7	650	1055	931	13.9
BiH	2003	4.007	n.p.	6100	40.0	319	1173	873	14.3
SiCG	2003	10.826	93.0	2200	34.5	246	660	1294	58.8

BIJELA HRVATSKA – CRVENA HRVATSKA

Odakle potječu oznake boja u nazivu hrvatskih država

Piše Osvin Gaupp

U svezi sa nedavno preminulim papom Karol Woytilom i njegovoj nesumnjivoj sklonosti prema Hrvatima, u hrvatskim medijima se kao razlog tog sklonosti spominjalo i njegovo porijeklo iz južnog područja Poljske oko Krakova.

U doba selidbe Hrvata to je područje bilo dio Bijele Hrvatske, tako da je po toj logici Papa bio Bijeli Hrvat. Opće je poznato, da je Bijela Hrvatska povijesno dokumentirana pradomovina Hrvata. Bizantski car i kroničar Porfirogenet zvao ju je, obzirom na veličinu, na grčkom He Megale Hrobatia (Velika Hrvatska). Iz te nekadašnje postojbine krenula su na poziv bizantskog cara Heraklija 625. godine hrvatska plemena prema jugu i naselila nekadašnje ilirske provincije sve tamno do Drača, a kako su se silno zaletili, neke grupice su dospjele i u Grčku.

Stanovništvom oslabljena Bijela Hrvatska održala se do 10. vijeka, da bi se onda utopila u novostvorenim državama Poljskoj i Češkoj. U to vrijeme su Hrvati bili državotvorni narod, koji je u novoj postojbini odmah organizirao državu, odnosno države. Tako nalazimo i na pojam Crvena Hrvatska, koji se održao do 11. stoljeća, a obuhvaćao je najjužnije dijelove Hrvatske uključujući i područje Crne Gore.

Postavlja se pitanje odakle Hrvatima ta sklonost bojom označavati državu i šta ona znači. Odgovor na to pitanje treba tražiti kod starih Perzijanaca. Za oznake strana svijeta oni su upotrebljavali boje, pa je tako plava boja označavala istok, bijela zapad, crvena jug i crna sjever. Taj način označavanja strana svijeta se održao u perzijskom, odnosno iranskom jeziku do danas, s jedinom razlikom - zelena je boja zamijenila plavu kao oznaku istoka.

Ako prihvatimo iransku teoriju podrijetla hrvatskog imena, po kojoj su Hrvati stari iranski narod koji se na svojoj selidbi prema zapadu pomiješao sa Slavenima i preuzeo njihov jezik, onda je smisao boja u nazivu hrvatskih država lako razumljiv. Prema tome bijela označava zapadnu, a crvena južnu Hrvatsku. Iz toga dalje proizlazi da su u izvjesnom vremenskom razdoblju egzistirale dvije hrvatske države, kako bi se ona novija označavala kao zapadnije odnosno južnije smještena od izvorne.

Obzirom da je Crvena Hrvatska obuhvaćala područje današnje Crne Gore, te ako se tome pridoda da Crnogorci izvorno govore čisti ijekavski, postavlja se pitanje da li taj narod možda etnički pripada hrvatskom korpusu. Naravno da pri tome crnogorsku naciju ne stavljam pod upitnik i da ih ne želim pretvoriti u Hrvate. S tim u svezi je zanimljiv sljedeći zapis:

Crnogorce, kojih je bilo podosta u 19. vijeku u Carigradu posjetio je jedan dopisnik *Srbobrana* kako bi o njima napisao izvještaj. On ih pozdravi - "Dobro veče braćo Srbi!" - Oni mu složeno odgovore - "Nijesmo mi Srbi, prijatelju!" - "Nego?" - uzvratili začuđeno dopisnik. - "Mi smo Crnogorci." - Dopisnik je pokušao drugačije kazati, pa reče - "A kojim jezikom govorite? Valjda srpskim?" -

Selidba Hrvata (Hrvatski povijesni zemljovid, Zagreb 1966.)

"Ne" - odgovore mu svi. - "Nego?" - "Mi govorimo hrvatskim jezikom, ali smo Crnogorci." - Opet upita dopisnik - "Kako se zove ovdje vaš poglavica?" - Oni odgovore "Hrvat-baša".

O tom događaju piše g. Štedimlja u *Obzoru* od 15.01.1937 pod naslovom: "Carigradski Hrvat-baša".

Gornji izvod iz tog članka i uputu na izvor našao sam u knjizi: Vego Marko, "Povijest Humske zemlje (Hercegovine)", I. dio, tiskara Dragutin Spuller, Samobor 1937. ■

Umro Papa Ivan Pavao II.**18.05.1920. – 02.04.2005.**

Priredila Dunja Gaupp

Posljednjih godina, a posebno zadnjih mjeseci, gledali smo ispačeno lice i nemoćno tijelo Petra naših dana. Molili smo se za njega i divili se veličini i čvrstoći njegovog duha koji je u tim teškim trenucima svjedočio neizmerno povjerenju i predanost u ruke Providnosti. Vječni Bog pozvao ga je u svoj dom u subotu 2. travnja u 21,37 sati.

Karol Józef Wojtyła rođen je u Wadowicima, gradu 50-ak kilometara udaljenom od Krakowa. Tamo završava višu školu "Marcin Wadłowa" 1938. g. i upisuje se na sveučilište Jagiellonian u Krakovu. 1939. g. nacisti zatvaraju sveučilište. Kako bi zaradio za život i izbjegao deportaciju u Njemačku, mladi Karol radi u kamenolomu, potom u kemijskoj tvornici Solvay. U tajnosti pohađa predavanja na Teološkom fakultetu Sveučilišta Jagiellonian kao bogoslov Krakovske nadbiskupije. Jedan je od promicatelja "Rapsodijskog kazališta" koje je također djelovalo u tajnosti. Svećenički je zaređen u Krakovu 1. studenoga 1946., nakon čega je poslan na studij u Rim, gdje postiže doktorat iz teologije. 1948. se vraća u Poljsku, obavlja službu kapelana, postaje profesorom iz moralne i etičke teologije na krakovskoj bogosloviji i Teološkom fakultetu u Lublinu. 4. srpnja 1958., u 38-oj godini života, Wojtyła postaje najmlađi poljski biskup. Šest godina kasnije, 13. siječnja 1964. papa Pavao VI. imenuje ga krakovskim nadbiskupom, a 26. lipnja 1967. kardinalom. Papa Pavao VI. umire 6. kolovoza 1978. Nasljeduje ga kardinal Albino Luciani koji uzima ime Ivan Pavao I., ali umire već nakon 33 dana. **16. listopada 1978., Karol Wojtyła izabran je za Papu.** Nakon punih 455 godina izbor je pao na ne-Talijana, prvoga slavenskog papu u povijesti. Karol Wojtyła uzeo je ime Ivan Pavao II. Bio je 264. je papa, odnosno 263. Petrov nasljednik.

Pontifikat Ivana Pavla II., putnika, poliglota, sportaša, književnika, pamtili će se po njegovim putovanjima i gromkoj medijskoj popravnosti njegovih aktivnosti, po izravnoj komunikaciji s

pastvom i hrabrosti u traženju oprosta za grijeh Crkve, promicanju ekumenizma, ulasku u sinagogu i džamiju, duboko sučuti za manjine i nepokolebljivoj obrani tradicionalnih crkvenih učenja. Poljski kardinal Karol Wojtyła, koji je na svoja 103 putovanja po 131 zemlji vjernih pozdravljao na više od 60 jezika, sam govorio njih osam, utihnuo je od veljače 2005., nakon traheotomije koju su liječnici morali obaviti kako bi mu olakšali disanje. Otada je bio osuđen na štrnjuru, novu u nizu patnji koje su ga nemilice pogadale sišući mu godinama otpornost i energiju - pokušaj atentata 1981, operacija tumora 1992, prijelom kuka 1994., operacija slijepog crijeva 1996., Parkinsonova bolest, dvije hospitalizacije početkom 2005., teško su izmutili 84-godišnjeg rimokatoličkog poglavara koji sebe nije znao i nije želio štedjeti.

Od prvoga putovanja 1979. u Meksiko, Papa-putnik prevalio je 2 milijuna kilometara zrakoplovom, automobilom, brodom. Sikilivito rečeno, 31 put obišao je svijet, više od 3 puta prevalio udaljenost od Zemlje do Mjeseca. Zbog tih je pohoda gotovo tri godine izbio iz svoga doma u najmanjoj državi svijeta, ali je zato u Rimu ili za pastirskih putovanja 400 milijuna ljudi srelo toga čovjeka čija je karizma znala privući vjernike. Niti jedan se papa nije susreo s tolikim brojem ljudi.

Papa Wojtyła je utemeljio institute "Ivan Pavao II." i "Populorum progressio" za domorodačke narode Južne Amerike. Pored toga utemeljio je Papinsku akademiju za društvene znanosti. Ustanovio je Svjetski dan bolesnika (11. veljače svake god.), te Svjetski dan mladeži.

Slavenski Papa je pomogao da svijet prizna pravo na samostalnost Sloveniji i Hrvatskoj, njegovu srcu dragoj zemlji koju je posjetio tri puta i neumorno pozivao na prekid rata u njoj početkom 90-ih. Sin Poljske koju je hladnoratovska podjela karata smjestila u istočni blok, svrsrdno je molio za pad Berlinskog zida i komunizma, pojave koju je u svojoj knjiži nazvao "nužnim zлом" koje je potrajalo dulje od drugoga zla, nacizma, koje je također iskusio kao mladić. On je prvi Papa koji je stupio u sinagogu 1986., i pritom Židove oslovio sa "starija braćo" i prvi je kročio u džamiju, za posjeta Siriji 2001. Veliki zagovornik međureligijskog dijaloga bio je katkad optuživan da u tim naporima katolicima želi povlašten i vodeći status.

U ožujku 2000., hrabro je pozvao na kolektivno ispitivanje savjesti svoje crkve i javno u Boga molio oprost za strahote koje su neki katolici počinili u dvostoljetnoj povijesti, a često u ime Crkve. "Za ulogu koju je svojim ponašanjem imao svaki od nas u tim zlima, što su pridonijela deformaciji obraza Crkve, ponizno molimo oprost", rekao je tada a taj čin ocijenjen je jednim od najvažnijih

poteza njegova papinstva.

Molio je za oprost i zbog ponašanja crkve prema ženama, od lova na vještice do njihova zadržavanja u često drugorazrednom statusu. U ime Crkve ispricao se i zbog grijeha protiv drugih kultura, okrutne kolonizacije domorodačkih naroda, grijeha protiv Židova pred čijom je žrtvom u Auschwitzu kleknuo u spomen na njih šest milijuna ubijenih u holokaustu. Osvjedočeni zagovornik visokih ljudskih vrijednosti - mira i dijaloga, oprosta, sučuti, slobode, vjernike je pozivao da ih ispune, uvijek im pastirski pokazujući put kojim im valja ići. Papa koji se otvorio novim tehnologijama i rado družio s mladima kao nositeljima napretka, u crkvenom je nauku zastao na pozicijama tradicionalnih crkvenih učenja, a korak prema crkvi oslobođenja nije učinio prepuštivši to drugima koji će ga naslijediti.

Ivan Pavao II. "ljubljeni i plemeniti zemlju Hrvatsku" posjetio je prvi puta **10. i 11. rujna 1994.** Je li nas posebno volio zato što su Hrvati doselili iz njegove domovine "bjele Hrvatske" ili zato što smo izdržali represalije komunizma kao "junačko stado žegu dana i hladnoću noći", poput poljskog naroda, nije od presudne važnosti. Važno je bilo to što nam je došao u ratu i poručio nam: "ne odbacujte zlatnu domoljublje, ali ga držite daleko od nacionalističkih pretjerivanja i isključivosti!"

Njegov drugi posjet od **2. - 4. listopada 1998.** bilo je hodočašće Zagrebu, Mariji Bistrici (gdje je kardinala Alojzija Stepinca proglasio blaženim), Splitu i Solinu pod geslom "Bit čete mi svjedoči". Mladima je poručio "Vaša zemlja od vas očekuje značajni doprinos na raznim područjima društvenoga života, gospodarstva, politike, kulture. Njezina će budućnost biti bolja u onoj mjeri u kojoj se svatko od vas bude znao zauzeti za poboljšanje samoga sebe. Ne bježite u hedonizam, u konzumizam, u drugu ili u alkohol!"

Treći dolazak od **5. - 9. lipnja 2003.** bilo je njegovo stoto apostolsko putovanje. Izašavši na Krku iz zrakoplova izjavio je da s posebnom radošću stupa "na dragu hrvatsko tlo". U pet dana prošao je Hrvatsku od Đakova i Osijeka, do Dubrovnika, Rijeke i Zadara. Ponovno je poticao vjernike na čuvanje i razvijanje narodnog bića, da budu "dar društvu" i da u društvu i nadalje ugrađuju kršćanske vrijednosti.

Nakon 27 godina pontifikata, napustio nas je Ivan Pavao II., neumorni borac za dostojanstvo svake ljudske osobe, čovjek koji se sa puno ljubavi susretao sa svim ljudima i ustrajni navještitelj vjere. Njegove prve riječi kao novoizabranog Pape bile su "Ne boj te se!", a oprosto se riječima "Radostan sam, budite i vi!" ■

KČI RAVNICE

Marija Suk, rođena Balog
04.09.1948. – 22.09.2004.

Marija Suk, Vukovar, 1998.

Domovinski obranbeni rat povezoao je Hrvate širom svijeta, upoznali su se ljudi koji se inače nikada ne bi sreli, nastala su prijateljstva koja se ne zaboravljaju. U tim, po naš narod, teškim i bolnim ratnim godinama, susreli su se i naši putevi. Marijin i moj. Upoznale smo se kroz humanitarni rad i suradnju u udruzi "Bedem ljubavi - pokret majki za mir".

Marija Suk, supruga i majka troje djece, bila je neobično aktivna i svestrana žena. Već 1989. postaje članicom HDZ-a, tada stranke u ilegalnosti i tu počinje njena borba protiv JNA, a za oslobađanje hrvatskih mladića obaveze služenja u neprijateljskoj vojsci. "Željela sam spasiti što više mladih ljudi pa sam im pomagala i sakrivala ih, videći u njima svoju djecu" rekla mi je jednom. Ne čudi stoga da je bila među prvim kada se osnivao Bedem ljubavi. Hrvatske su žene 24.08.1991. na Trgu bana Jelačića u Zagrebu, a onda i pred vojnom protestirale protiv JNA. Svoj su protest nastavile u Beogradu, a onda se dale na put po Europi. Obišle su sve velike gradove Njemačke, Nizozemske, Francuske, Engleske... Svje-dočile su o stradanjima Hrvatske i tražile podršku i pomoć.

Marija je na tim putovanjima zapisivala svoje utiske, osjeća je, razmišlja-

nja, a kada pri ruci ne bi imala bilježnicu, poslužila se putnim kartama, papirnatim ubrusima, koji puta i rukavom svoje bluze. Tako nastale pjesme objavljene su u njevoj prvoj zbirci pod naslovom **KČI RAVNICE** 1994. godine. Njena druga zbirka – **I HRASTOVI IZ KORJENA PLAČU** – izašla je 1996. godine. Tematski još uvijek obrađuje Domovinski rat, rane koje nisu zacijelele, dušu koja još boluje. Stihovi su popraćeni slikama njenih kolaža od suhog bilja voljene slavonske ravnice, koje je sama brala i u herbariju čuvala. Govor njenih slika jednako je upečatljiv kao i onaj njenih stihova.

Svjesna svog skorog zemaljskog kraja, izrazila je želju da se nad njim humkom pročita njoj najdraža njena pjesma "Vukovarska golubica".

Prerani odlazak Marije zabolio je i rastužio sve njene prijatelje. Rođena Osječanka, kćer ravnice, na njoj je cijeli svoj život živjela i u njoj svoj vječni mir našla, tamo gdje i hrastovi iz korjena plaču.

Neka ti je laka tvoja voljena slavonska zemljica. Uspomena na tebe, draga Marija, neće nikada izbljediti!

Tvojoj obitelji, suprugu i djeci, izražavamo iskreno i duboko saučestje.

Dunja Gaupp ■

STID ME ŽIVJETI U OVOM VREMENU

Stid me što neki stida nemaju
stid me pred silovanom djecom
stid me pred silovanom ženom
stid me gospodске štunje
stid me živjeti u ovom vremenu.
1991.

KAD BI MRTVI USTALI

Kad bi mrtvi ustali
Što bi nas braćo pitali?
Koga bi prvo tražili?
Kome bi ruku pružili?
Kuda bi braćo krenuli?

Pred mrtvima sada stojimo,
Za njih svijetle palimo,
Za duše njihove molimo
Jecajem imena brojimo.

Da li i njihove snove živimo?!

TEK PROLAZNIK KROZ ZADANO VRIJEME

Samo gost sam na ovome svijetu
tek prolaznik kroz zadano vrijeme
neka tuku, pljuju, nek' rade što žele
Duh moj nije što i moje tijelo
jer tijelo mi mogu ubiti do kraja
ali Duh moj neće ni za kada.

VUKOVARSKA GOLUBICA

Vukovarska golubica moli
Boga moli a ljude sokoli
Daj mi Bože oslobodi krila
Da odletim tamo gdje sam bila
Da popijem vode sred Dunava
Da pogledam razvaline grada
Da probudim goluba što spava
Da poljubim svoje mrtve ptice
I da vidim ptice grabljivice

Da pogledam tko mi gradom luta
Srušen dvorac i krovove kuća
Da pronađem zbirku Bauera
Gdje su gnijezda od mogea jata
I svi mrtvi pali do Hrvata
Gdje su srca prestala kucati
Gdje su Zadro i drugi junaci
Gdje su Radić i svi ranjenici
Da odrežem jezik izdajci

Čuvaj Bože temelj našeg grada
A zemljinoj utrobi ugodi
Da nabuja i da se oplodi
Da izleti jato golubica
Da zakrile nebo nad ravnicom
Da ne prođe ni sunce ni voda
Sve dok krvnik našim gradom hoda
Daj mi Bože golubica moli
Da pronađem što je bilo moje
Da prikupim krila svoga jata
I zapjevam pjesmu svih Hrvata

Oj ti vilo vilo Velebita
Slavonijo zemljo plemenita

Lijepa naša domovino oj
Mila si nam ti zemlja jedina
Da bi vazda sretna nama bila
Kad to čuje vila Velebita
Oslobodi golubici krila
I reče joj Bog te čuva mila
Ti odleti tamo gdje si bila

(Pjesmu posvećujem Blagu Zadri i Zvonko Radiću iz Borova u Bosanskoj ulici koje sam upoznala 1989. godine u ilegali stvarajući prvu hrvatsku stranku. Blago je poginuo, a Zvonko je kao ranjenik Vukovarske bolnice nestao. Pjesma je napisana 19. siječnja 1992. Autorica)

Molitva žena

PREDSTAVLJENE NOVE KNJIGE gospodina MIROSLAVA MEDIMORCA bivšeg veleposlanika RH u Bernu

04.12.2004. u Restaurant Falken, Schaffhausen uz prijenos na radio postaji Sisak

05.12.2004. u Pfarramt Jona i Schützenhaus Albisgütli, Zürich

Nove knjige g. Miroslava Medimorca, "Piše Sunja Vukovaru" i "Frankfurtska veza", pobudile su veliko zanimanje Hrvata u Švicarskoj. Uspješno organizirano predstavljanje u Schaffhausenu zahvaljujemo profesoru Marijanu Karabinu, dugogodišnjem čijem članu HKZ i gospodinu Tomislavu Babiću, vlasniku Rtm hotela i restorana. Posebna zanimljivost te večeri bio je prijenos uživo na radio Sisak i preko interneta.

U Joni domaćini su bili HSK CH/FL, Zajednica Jona i Hrvatska katolička misija St. Gallen. Fra Ereš, misionar i do-

Miroslav i Vedrana Medimorec, Marijana Kos, fra Vlado Ereš

predsjednik Hrvatskog svjetskog kongresa, posjetiteljima je pročitao, kako sam reče, odličan osvrt našeg poznatog književnika, prof. Karabina.

U Zürichu su goste pozdravili i predstavili Anto Lukač i Dunja Gaupp. Gsp. Lukač, koji je nekoliko godina bio aktivan branitelj na raznim bojišnicama Lijepe naše, a jedno vrijeme i u Sunji, do-veo je svoje surorke, branitelje Sunje, koje je gospodin Medimorec opisao u svojoj knjizi. Radost ponovnog susreta bila je velika i obostrana.

Posjetitelji su na sva tri mjesta imali zadovoljstvo uživati u citatima iz knjiga, koje je izabrala, i sa puno osjećaja i uvjerljivosti pročitala gđa. Vedrana Medimorec.

Nakon tako zanimljivo predstavljenih knjiga, koje obrađuju našu najnoviju povijest, otvorila se spontana i zanimljiva diskusija. Gsp. Medimorec je otvoreno govorio o svojim iskustvima, o onome što se samo nagađalo ili čak o događajima koji široj javnosti uopće nisu bili poznati. ■

OSVRT NA KNJIGU PIŠE SUNJA VUKOVARU Istinite priče iz Domovinskog rata Piše Marijan Karabin

Prevelika bi šteta bila da Miroslav Medimorec nije napisao ovu knjigu, kao što će prevelika šteta biti, ako tu knjigu ne bude pročitalo puno, puno ljudi. Osobno bih najradije da ju pročitaju svi Hrvati, i oni u Hrvatskoj i oni iz-

van nje, a naročito - mladil!

Ma, kakvi mladi. Pa takve stvari više ne zanimaju ni one već ostarjele, ni one između trideset i pedest, a kamoli mlade; nikoga, dragi prijatelju! - reći će mi mnogi i možda me proglasiti naivnim idealistom.

Pa ipak: ja i dalje ostajem pri svojoj prethodnoj tvrdnji, koju sam, dok sam još knjigu gotovo na dušak čitao, a svojim najbližima u više navrata ponavljao, s obrazloženjem, da će svatko, tko tu knjigu pročita, od tada na mnogo toga oko sebe, pa i u sebi samome, gledati - drukčije! I nikome i ni za koga ne ću naprijeti tvrditi kako drukčije baš on, ali za svakoga znam, da će to sigurno biti - drukčije. Ako ni zbog čega drugoga, a ono iz onog jednostavnog razloga, što će slike u knjizi opisanih događaja, kao i prikazi ljudi, njihovih mana i vrline, strahova i junaštava, želja, patnji i nadanja, kako nam ih je predočio pisac Miroslav Medimorec, svakome ostati utkane do u dno njegova bića, ma što tko bio i čime se god bavio! Te slike ostat će neizbrisive, čak ne toliko zbog svojih djelomično užasnih ljudskih stradanja, koliko

Marijan Karabin, Miroslav Medimorec, Vedrana Medimorec

zbog izvanredne lakoće i inteligentne pronicljivosti, kojom nam ih je pisac u nas utkao, ubacujući uvijek ponovno zanimljive i prohodljive usporedbe, od onih iz svojega djetinjstva do onih iz ne tako davne nam zajedničke prošlosti, što knjigu čini još privlačnijom i čitatelju bližom.

Osobno mislim da je knjiga i vrlo pućna. I to ne samo za slučaj da se bilo tko, ne, daž Bože, još ikada nađe u takvoj situaciji, koliko da čitatelja prisjeti, potkane da bude beskraino sretan već i samo zbog toga, što još nikada, na primjer, nije morao gledati smrti u oči! A već je ta pouka od neprocjenjive vrijednosti, i za one što često iz obične objesti, njenjeng junaštva ili lažnog izobilja danomice ginu na našim cestama, kao i za one što iz

neimaštine ili beznađa privid sreće traže u kojekakvim suvremenim nastranostima i drogama.

Ima i drugih pouka. Dopadljivi su ti gotovo već i zaboravljeni susreti s terminima, osobama i događajima iz ne tako davne prošlosti u jednom sasvim drugom, slobodnijem, širokogrudnijem i ljudski otvorenijem tonu od onih krutih tabua u koje su nam ti termini, osobe i događaji pola stoljeća bili umotani. I poneka lijepa riječ i za najljućeg protivnika djeluje toplotno, osvježuje, umiruje, otrežnjuje. Sve sam to našao u toj knjizi, koja me je istinski obogatila za mnoge spoznaje. A još je k tome tako zanimljiva, pa i napeta da vam ju s velikim užitoim pročitao u vrlo kratkom vremenu te ju svima najtoplije preporučam. ■

uživo na radio Sisak i u internet

RAZGOVOR SA GOSPODINOM MIROSLAVOM MEĐIMORCEM

Napravila Dunja Gaupp

Dobrodošli u Švicarsku, gospodine Međimorcu! Nakon koliko ste to godina ponovno među nama?

Hvala vam na dobrodošlici. Hvala Hrvatskoj kulturnoj zajednici i bračnom paru Gaupp na pozivu i organizaciji našeg gostovanja. Moja supruga i ja se radujemo povratku u zemlju u kojoj smo proveli značajnih četrnaest mjeseci našega života. Za nas je to bilo novo i bogato životno iskustvo. Najveći dobitak nam je ipak bilo poznanstvom s mnogo dragih ljudi koje ćemo, nadam se, sada ponovno susresti. Iz Berna smo otišli krajem listopada 2000., no sa Švicarskom i prijateljima koje smo stekli u njoj nismo prekinuli sve veze. Sadašnja prigoda je drugačija, više nisam službena osoba, a i oni su oslobođeni ograda prema meni. Dolazim kao pisac, autor dviju knjiga. U šali govorim da ih ne bi napisao da me nisu opzvali iz Švicarske, skoro da sam im zahvalan.

Bili ste veleposlanik RH u Bernu nešto više od godine dana, a onda odlukom nove vlade izabrane 3. siječnja 2000. g. opozvani. Koliko je nama poznato, Vi niste član niti jedne političke stranke, zašto ste onda smijenjeni, tim više što za Vas nije postojala zamjena gotovo sljedeće 3 godine?

Od nadležnih u državnoj upravi pa i od Upravnog suda već pet godina pokušavam dobiti odgovor na to pitanje i još ga nisam dobio. Po sličnosti s ranijim postupcima prema meni, posebice nakon godine 1971. i "hrvatskog proljeća", mogu pretpostaviti da su u pitanju politički razlozi. Očito je da su 2000. moji osobni postupci, načela i stavovi postali suprotni politici koja je tada došla na vlast. Neobično je da se ja nikad nisam želio baviti politikom pa i nisam, kao što vi ističete u vašem pitanju, nikad bio član neke političke stranke, ali se politika često bavila mnome. Uostalom kao i sa svima nama.

Nakon dobrovoljnog sudjelovanja u Domovinskom ratu ponuđeno mi je da sudjelujem u stvaranju mlade hrvatske države. Iskušao sam se u nekoliko važnih dijelova državne uprave, mislim da sam dao skroman obol njenom napretku. Politika je 2000. zaključila da više nisam potreban i po starom, prokušanom receptu me je stavila na led. Na njem se i danas nalazim. Na sreću, valjda sam takve naravi, led me nije uspio, ostao sam vrlo budan i aktivan. Ako čovjek na hladnoći želi ostati budan mora još se othrvati. To stoji mnogo napora, ali su plodovi truda moje knjige, scenarij za dokumentarno-igrani film o Vukovaru s redateljem Edom Galićem ("Vukovarska pasija"), koji se završava, pripovijetke, pisanje drama. Postoji izreka "Što vas ne ubije, to vas ojača!"

Vaš prijatelj "Piše Sunja Vukovaru" pročitala sam s velikim zanimanjem. U knjizi sami sebi postavljate pitanje što je razlog Vašeg odlaska u rat, pa Vas molim da sada odgovorite na to pitanje.

Svaki misleći čovjek, intelektualac, propituje razloge svojih namjera ili djela što ih je učinio. To sam i ja pokušao u uvodu knjige "Piše Sunja Vukovaru". Zašto sam otišao u rat? Uz razloge koji se mogu objasniti razumom postoje i oni dublji, nagoni, instinktivni, moralni, karakterni razlozi koji cijeli život pojedina usmjeravaju prema nekom cilju, velikoj odluci ili djelu. Ispričat ću vam mali događaj iz moje mladosti. Bio sam najstariji u skupini djece koja su se otputila na kupanje na jezero-šljunčaru pokraj Save. Jedna djevojka se počela utapati, ja sam bez razmišljanja skočio u vodu i spasio je. To je bila moja ljudska dužnost, nisam je bio svestan, postupio sam po nekom dubljem načelu. Uokolo je bilo i drugih koji se nisu bacili u vodu, oni nisu imali tu prisilu. Slično sam postupao i u drugim prigodama. Uz sve razumske razloge koje sam domislio razmisli da je instinkt, nesvjesna prisila, moralna zapovijed koju čovjek ima ugrađenu u sebi, bila odlučujuća za odlazak u rat. Cijeli nam se život i sastoji u donošenju odluka, pri tome nam pomažu karakter, odgoj, osobni moral, odnos prema zajednici, hrabrost, ali je ipak, mislim tako, odlučujući taj skriveni imperativ.

U domovinskom ratu Hrvatsku su branili i nekadašnji partizani i nekadašnji ustaše ili njihovi sljedbenici. Je li to bio rezultat pomirbe koju je zagovarao predsjednik Tuđman, ili nešto drugo?

Da, mislim da je zamisao o pomirbi odigrala odlučujuću ulogu. Mnogi su je prihvatili nesvjesno, drugi svjesni njene suprotnosti: razdiobe, podjele, sukoba i građanskog rata. Mnogi misleći ljudi su osjetili isključivost i pogubnost svih totalitarnih sustava koji su se u Hrvatskoj izredali u dvadesetom stoljeću, prvi su bile žrtve tih pritisaka. Shvatili su da hrvatska država može jedino nastati na pomirenju svih njenih građana oko osnovnih načela: slobode, neovisnosti, snošljivosti, multiostranačnosti. I Hrvatska

je na pomirenju, na izostanku građanskog rata, na zajedništvu i nastala. Procesi koji su se nakon toga događali: protudaru boljševičke svijesti, čuvanje bolje prošlosti i mladenačkih komunističkih ideala su za neke neočekivane ali prirodne posljedice demokracije. I dalje, na svu sreću bez oružane borbe, traje nadmetanje starog, totalitarnog, komunističkog poimanja svijeta i slobode, demokracije, snošljivosti, ljudskosti. Nametnuta nam je podjela na partizane i ustaše, radi se o sukobu starog i novog, sputanog i nespontanog, vođenog i slobodnog.

Poznavali ste našeg pokojnog predsjednika Tuđmana. Kako ste ga doživljavali? Što kažete na optužbe da je pokrenuo zločinačko udruživanje?

Na osobni poziv pokojnog predsjednika Tuđmana u proljeće 1992. došao sam raditi u Predsjednički ured i u njemu ostao do zime iste te godine kad sam na njegov i prijedlog pokojnog ministra obrane Gofka Šuška prešao u MORH.

Kakav je bio predsjednik? Imao je ono službeno, državničko lice, strogo, koncentrirano, radoznalo za tuđa mišljenja i poglede. Propitkivao bi, slušao, čitao i tek nakon pažljivog promišljanja donosio odluke. Bio je opsjednut jednom mišlju: kako stvoriti i zaštititi hrvatsku državu. Ipak, nikad ga nisam čuo da bi tražio da se do tog cilja dođe nečasnim ili zločinačkim sredstvima. Tome ja nisam bio svjedok. Priznajem, nisam se mogao uklopiti u dvorsku atmosferu oko njega, uvijek je bilo onih koji su mu se nametali, govornih, dodvorljivih, stalno se vodila borba oko boljih, viših i moćnijih položaja u toj piramidi ispod njega. Ja sam bio uvijek, pa i danas, porni promatrač.

Opažao sam i ono toplije, mekše predsjednikovo lice, vidio da su mu poginuli, nestali, prognani ljudi, a ne brojevi, osjetio da ga bole nevolje i jadi koji su u ratu pali na nas. Nikad nisam čuo da je izdao zapovijed koja bi se kosila s ljudskim i božjim zakonima. Bilo je slučajeva kad bi pun srđbe zapovijedio žurnu istragu ili kažnjavanje pojedinaca za incidente koji bi se događali. ►

Jednom je u prolazu iz automobila video Pavelićevu sliku na stražnjem prozoru nekog službenog vojnog vozila. Odmah je od mene zatražio da pronađem korisnika i zapovjedim skidanje slike. Primio je na razgovor mlade vojnice koji su trebali biti osuđeni zbog bijega s položaja i umjesto kazne ponudio im školovanje u časničkoj školi. Jedan od njih i danas radi u ministarstvu vanjskih poslova. Ne, nije on stajao na čelu zločinačke organizacije.

U jednom ste razgovoru rekli kako smo željeli samo svoju slobodu i neovisnost, a sada nam sude u Haagu i upitali se "Što smo svi mi to krivo činili? Što se događa s nama?" Imate li danas odgovor na ta pitanja?

Pokušavam i dalje otkrivati svu zamršenost povijesti, interesa, nacionalnih mitova što se prepliću na ovom prostoru i nad nama. Svjestan sam snage velikih sila, njihove želje da geopolitički urede svijet, pa i ovaj naš prostor, ali ne mogu pristati na potpuno prepuštanje drugima da određuju moju našu sudbinu. Mi smo je odredili u godinama stvaranja države, mi, građani Hrvatske trebamo i danas demokratski, ali i odgovorno odlučivati o nama samima. Mislim da smo danas izgubili odlučnost da do krajnjih razumskih granica branimo svoj nacionalni interes, svoj identitet, svoju kulturu, jezik. Ponovno smo se podijelili na one koji vjeruju u sebe i one koji žure da se uključe u neki novi savez, novu zajednicu, one koji bi da sami sredimo stvari i one koji drže da će se to dogoditi ulaskom u EU.

Da se vratimo na Vaše knjige "Piše Sunja Vukovar" i "Frankfurtska veza". Obje su na neki način iznenađenje. Poznajem Vas kao umjetnika, doživljavamo kao veleposlanika, a onda saznajemo za ulogu ratnika i obavještajca. Postoji li neka nit koja povezuje te djelatnosti?

Na to pitanje sam već pokušao odgovoriti. U teškim vremenima rodoljubi su stajali sve svoje sposobnosti na raspolaganje domovini. U vrijeme Drugog svjetskog rata u Engleskoj i Americi

su znanstvenici, umjetnici i tehnička inteligencija pomogli svojim znanjima da pobijedi demokracija i sloboda. Za vrijeme bavljenja izvještajnom djelatnošću srećao sam više visokih dužnosnika, direktora službi, koji su se ranije bavili istom profesijom kao i ja, režijom. Stereotipne podjele i specijalizacije, čvrsto ukorijenjene u našem društvu, protiv se mijenjaju profesije za profesiju, medikriteti, ljudi nesposobni u poslu za koji su navodno stručni, tako brane svoj položaj. Osjetio sam to osobno, a i danas čujem prigovore jednog političara drugom: "Što on zna kad je samo jedan kazališni intendant"? Kao da je kazalište mjesto za komedijante koji govore tuđe tekstove i koji nemaju svoje mišljenje. U kazalištu je baš naprotiv potrebna sposobnost pronicanja teksta, dubinske raščlambe znakova i smislova, sposobnost organizacije prostora i vremena i nadasve vještina komuniciranja i vođenja ljudi. Kazalište osposobljava čovjeka za vrlo moderne discipline potrebne političaru, nije to neka zastarjela i smiješna profesija. Bojim se da je taj političar u velikoj zabludi. Uz sve te vještine, uz poznavanje stranih jezika, radoznalost u je potreba i jedna osobina koju ja posjedujem: *Šutnja!* Zbog nje su se mnogi šaljili na moj račun, ali ja znam poslovice: *Šutnja je zlato!* Velika je sposobnost šutjeti i znati za sebe zadržati tajnu. Ne mogu vjerovati koliko je danas brbljavica u toj profesiji i uopće oko nas.

Jedno pitanje koje zanima naše ljude u Švicarskoj, ali vjerujem i mnoge druge iseljene Hrvate. Ne rijetko možemo pročitati da veleposlanstva države X ili Y protestiraju zbog neke izjave ili čina države domaćina upućivanjem "diplomatske note". Nešto slično nismo doživjeli od hrvatskih diplomata! A nije rijetkost da primjerice švicarski državni mediji objavljuju neistine o našoj domovini! Nije li jedna od najvažnijih veleposlaničkih obaveza lobiranje i obrana državnih interesa?

Odgovoriti mogu samo načelno, još uvijek sam službenik ministarstva vanjskih poslova. Postoji cijela skala postupaka diplomacije na pojedine događaje,

izjave, neistine. Mislim da je neprimjereno i čak kontraproduktivno da veleposlanik reagira na svaki "incident", prošla su vremena takvog diplomatskog ponašanja. Svakako bi trebalo reagirati na nedopustive izjave s državne razine. Uvijek se vrši procjena, konzultira se ministarstvo, odabiru instrumenti. Osobno mislim da na takve pojave, neistine, predrasude, laži, vi trebate reagirati, vi koji živite u dotičnoj zemlji: pismima čitatelja, obraćanjem uređništvu, organizacijom tribina, člancima, knjigama, djelovanjem u svojoj zajednici, suradnjom s domaćim političkim, kulturnim, društvenim institucijama. Iako izdaleka pratim događanja u Švicarskoj vidim da se pojačava hrvatsko prisustvo na filmskim festivalima, književnim susretima, sve bolja je suradnja sa švicarskim kulturnim društvima. Jač je mnogo posla pred nama kao i pred cijelim hrvatskim iseljničtvom u svijetu, pred našom diplomacijom, bit će potrebno mnogo napora kako bi se Hrvatska u svojoj različitosti predstavila svijetu. Na nama je da što više učinite u Švicarskoj, zato i postoji Hrvatske kulturna zajednica.

I na kraju, jeste li zadovoljni organizacijom Vašeg gostovanja u Švicarskoj i interesom za Vaše knjige?

Moja supruga Vedrana, idealan interpret mojih tekstova, i ja smo jako zadovoljni dolaskom u Švicarsku i zanimanjem za moje knjige. Već sam se navikao da je, za razliku od kazališta koje privlači na stotine gledatelja, i nekoliko desetaka razabavljenika u književnosti dovoljna da razveseli pisca. Onda tu je i knjiga koja se za razliku od kazališne predstave može predati novom čitatelju, posuditi, preporučiti. Zahvaljujemo se Hrvatskoj kulturnoj zajednici i posebno bračnom paru Gaupp na mogućnosti da se u novom svojstvu vratimo u Švicarsku. Gajimo nadu da nam to ne će biti jedini put. Ja i dalje pišem!

Unaprijed se radujemo slijedećim uradcima, a obitelji Medimorec uvijek nam je dobrodošla. Zahvaljujemo na razgovoru i želimo uspješni nastavak kada na svim kreativnim područjima. ■

HLADNOĆA SE UVUKLA U KOSTI

Marija Suk

Ništa nije kao prije
u čovjeku čovječnost nema
kao da su u ludilu ljudi
Na Dunavu bez suda se sudi.

Po noći se obijaju vrata
iz kreveta se izvlače ljudi
priatelje zalud dozivaju
na pravdu se Boga pozivaju.

Ljudi kruti bez osjećaja
kao da nisu s prsa mlijeka pili
kao da nisu zagrlili majku
i s ljubavju dragu poljubili.

U krpama tankim odveli su ljude
hladnoća se uvukla u kosti

znojno čelo stari znoj otapa
daj nam Bože kraj užasnog rata.

MOJA DOMOVINA

Jedan život, a dvije želje

Piše Ljupko Perić

NATJEČAJ djece HDŠ

U školskoj 2004. god. HKZ je u suradnji sa Hrvatskom Dopunskom Školom (HDŠ) po prvi puta organizirala natječaj sa polaznicima HDŠ na temu: "Moja domovina".

Natječaj je proveden na cijelom području švicarske konfederacije u 83 Hrvatske dopunske škole. Natjecatelji su mogli slobodno birati između literarnog, poetskog i likovnog uratka u starosnim skupinama od prvog do petog i od šestog do osmog razreda.

Cilj projekta je uputiti djecu jedne na druge, razvijati među njima osjećaj zajedništva i pripadnosti jednom narodu, te kroz kulturni angažman poticati uporabu hrvatskog jezika u svoj njegovoj širini i u svim njegovim karakterističnim narječjima, koja svako na svoj način oplemenjuje standardni hrvatski jezik.

Stručni kolegij koji je ocijenjivao pristigle radove sastojao se od tri predstavnika dopunskih škola, delegiranih na učiteljskom vijeću, te od dva predstavnika HKZ.

- Kata Špoljarić, prof. HDŠ Luzern
- Gordana Novak, prof. HDŠ Zürich
- Monika Rastošić, prof. HDŠ Aarau
- Marjan Karabin, prof., Schaffhausen
- Ivan Ivić, likovni umjetnik, grafičar

Paralelno sa ovim natječajem proveden je i natječaj među glazbenicima, koji je organizirao HKZ ogranak Središnja Švicarska na čelu sa gđom. Zlaticom Stanek. Ocjenjivači su bili:

- Vlasta Salopek, prof., Luzern
- Igor Paro, prof., Bürglen

Završna večer

Nagrađeni radovi su široj publici predstavljani 13.11.2004. na završnoj večeri u prostorijama Hrvatske katoličke misije u Luzernu, te i sada koristimo prigodu zahvaliti se fra Stanku Banožić i sestri Berhmani Galić na velikodušnosti, susretljivosti i gostoprimstvu.

Nazočni su bili djeca i roditelji, pred-

stavnici HR konzulata iz ZH, djelatnici HDŠ te članovi HKZ.

Nagrađena djeca su sa zanimanjem slušala radove svojih vršnjaka, a cijeli program je bio u rukama mladih voditeljica Josipe i Ane.

U dijelu programa koji smo nazvali "Odrasli za djecu" nastupili su g. Božidar Vadija i g. Ivan Matarčić, predsjednik HKZ. Iznenadjenje večeri je svakako izvanredni "prilog" g. Božidara Vadije, koji je ulomcima iz dječije književnosti s puno dara i ljubavi predočio stvaralaštvo odraslih. Zapažen je bio i prilog g. Ma-

tarčić koji je na "rasklimanom" glasoviru izveo nekoliko prikladnih melodija.

Izbornik likovnih radova, g. Ivan Ivić darovao je svoju sliku "Hrvatica" pobjedniku ovog dijela natječaja, dok je g. Marjan Karabin pobjednicima u svim skupinama darivao svoj roman "Vjenčanje u crmini". ■

IMENA NAGRAĐENIH:

Starosna grupa 1. – 5. razred

Za literarni rad:

Mikolić Josipa

Šuta Mirko

Đogaš Katarina

Za poetski rad:

Barišić Antonela

Vujica Marija

Lovrić Nina

Za likovni rad:

Medved Vanesa

Jurić Sara

Dedić Antonija

Starosna grupa 6. – 8. razred

Za literarni rad:

Zečević Ivana

Marasović Tina

Babić Ivana

Za poetski rad:

Karačić Andrija

Šuta Doris

Žuljević Jure

Za likovni rad:

Pušeljčić Martina

Markotić Damir

Jukić Sandra

Za glazbeni rad:

Karačić Andrija

Bagarić Marija

Sakač Sabrina

1. mjesto, **Vanessa Medved**

Slavonija

Jeste li ikada osjetili osmijeh slavonskih ravnica i gostoljubivih Slavonaca? Ako niste krenite sa mnom prema Županji. Dočekat će vas žuta polja sunco-kreta. Osjetit ćete zvuk žitornih polja i kukuruza što se talasa na blagom povjetarcu. Začut ćete ržak konja što kreću u paradnoj povorci. A onda vesela svirka i pjesma tamburaša, pa kolo snaša i momaka. Nošnje se prelijevaju na užavreloj suncu i poskakuju noge momaka i snaša. Vije se trobojnica na šesirima i pojasevima.

Koliko ljepote u svemu tome, a ja se od svega moram odvojiti i krenuti kuda srce neče. Zemljo moja, Županjo moja, dome moj, ja se uvijek s ljubavi tebi vraćam.

1. mjesto, **Mikolić Josipa**

Moje selo malo!

Ja rado idem u Hrvatsku. Tamo žive moj striko, baka i did. U Hrvatskoj imam puno rođaka i prijatelja. Volim ići u Makarsku na more, ali najdraže mi je u našem selu Zagvozdu. Tamo nikad nije dosadno i ne moram ići u deset sati u krevet. Petkom, subotom i nedjeljom dođu glumci iz Zagreba i svi iz sela gledamo kazališne predstave i plesemo kad je koncert. U Zagvozdu nema mora, ali zato ima bunara i ljudi skaču u bunare i to bude fešta, peče se riba i janjci. Mi dica igramo nogomet, balote, vodimo koze u pašu i pivamo gange. U Hrvatskoj uvijek sija sunce i toplo je. Moj dida i baka mi nekad dignu žince kad kažu: "Bože, daj malo kiše!" Onda ja njima rečem: "Baš ste dosadni, vi i vaša kiša! Ako je hoćete, idite u Švicarsku. Tamo je ima puno." Onda u Hrvatskoj sunce zasja sve jače i jače, baš kako ja hoću.

2. mjesto, **Mirko Šuta**

Najljepše more

Moja domovina je Hrvatska. U njoj su najljepša zelena polja, planine i prekrasno Jadransko more. Ono je tako čisto, bistro, zeleno-plave boje. U njemu se volim kupati, roniti i istraživati šareno dno. Ono je tako bogato prekrasnim kamenjem raznih veličina i oblika. Najljepše su raznolike školjke koje skupljam, nosim sa sobom i čuvam kao jedan dio HRVATSKE koja je uvijek u mom srcu.

3. mjesto, **Katarina Dogaš**

3. mjesto, **Antonija Dedić**

LIJEPA NAŠA HRVATSKA

Lijep je cvijet šareni
Lijep je listić zeleni
Lijep je leptirić u travi
Lijep je Dunav naš plavi
Lijepo je naše Jadransko more
Lijepo su naše hrvatske gore
Lijepi su naši gradovi i sela
LIJEPA JE NAŠA HRVATSKA CIJELA

1. mjesto, **Antonela Barišić**

MOJA DOMOVINA HRVATSKA

Sve od Istre do Slavonije
Hrvatsko nas sunce grije.

Preko brda i planina
i Hrvatskih tih nizina,
do Jadranskog plavog mora
proseže se zemlja ova.

Hrvatska je njeno ime
Ponosi se svatko s njime.

Domovina to je moja,
Puna mnogih lijepih boja.

JA VOLIM MOJU HRVATSKU

Kad idem tebi,
ja se jako radujem.
Ali onda pomislim u sebi:
DO TEBE TREBA 12 SATI!
Ali ako se radi o tebi,
meni je svejedno.
Zato jer volim te,
ja vjerujem u tebe,
moja Hrvatska!

Ti si moja najdraža zemlja,
ti si sve za mene,
moja Hrvatska!
I zato te volim
tvoja Nina.

2. mjesto, **Marija Vujica**

3. mjesto, **Nina Lovrić**

2. mjesto, **Sara Jurić**

MALI IZBOR NENAGRAĐENIH, ALI LJEPIH RADOVA

Sunce se smješka, nebo se plavi, a cvijeće igra nježne i raznobojne igre. Volim ići u Hrvatsku, imam sve što mi treba. Volim ići na nedjeljnu misu i Bogu se moliti. Imam prijatelja, a najbolje mi je kad sjednem s prijateljima i gledam kako oblaci skrivaju sunce.

Monika Marijanović, 4. razred

Deset minuta od grada nalazi se selo Imotska Poljica, rodno mjesto moga čače. Čača mi je pričao da je talijanski pisac Alberto Fortis u svojoj knjizi "Putovanje po Dalmaciji" napisao da nije vidio lipšega sela u prolitne dane kada su Poljica sva u cvitu."

Ana Lozo i Marija Kunac, 5. razred

1. mjesto, **Martina Pušeljić**

HERCEGOVINA U SRCU

Volim sjaj tvojih zvijezda
I plavetnilo tvoga neba.
Ljubim uzavreli dah tvojih polja,
Dok udišem svježinu nabreklih smokava.

Živim tvojom snagom, snagom kamena
I ljepotom procvjetalog šipka.
Nosim te u svojim grudima,
Svako jutro budim te
U sebi.

1. mjesto, **Andrija Karačić**

DOMOVINA

Domovina je za mene
kao sunce što me svaki dan grije,
kao more koje volim,
kao jezik koji govorim,
kao ja i moja obitelj,
kao moja kuća u Hrvatskoj,
kao domaći pršut.

Domovina...
kao leptir u zraku,
kao anđeo koji me čuva,
kao ljubav prema njoj,
Mojoj Hrvatskoj.

3. mjesto, **Jure Žuljević**

2. mjesto, **Damir Markotić**

SVI U HRVATSKU

Nitko ne ide u Hrvatsku, već svi idu u Afriku, Tursku, Španjolsku. Ja im uvijek govorim: "Znate li kako je naša Hrvatska lijepa? Ima lijepo čisto more, otoke, sve je čisto i sjajno. Ima mnogo lijepih hotela".

Moj učitelj mi je rekao, da u Hrvatskoj nije lijepo, jer ne razumije što ljudi pričaju. Ali ja sam tada skočila i dreknula. Ali u Africi isto ne razumijete što oni pričaju. Učitelj je rekao da sigurno jako volim svoju domovinu, kad je tako branim. Učenici iz mog razreda uvijek kad čuju da moja mama i ja pričamo hrvatski, smiju se. Tada plačem i govorim da to nije smiješno. To je moj jezik. jezik moje domovine, koja je jako lijepa. Ja sam sretna jer znam da je moja domovina lijepa. I svima ću to dokazati.

SVI ĆE ONDA IĆI U HRVATSKU.

1. mjesto, **Ivana Zečević,**

MOJA DOMOVINA

Ove dvije riječi izazivaju buru osjećaja u meni. Miješaju se ushićenje, nostalgija, sreća, čežnja... Svi vi koji volite Hrvatsku kao ja znat ćete o čemu govorim. Govorim o ponosu koji osjećam za svoju zemlju koja je po mnogočemu posebna, o njenim ljudima i teškom vremenu koje su prošli dok su se borili za Hrvatsku.

Možda netko kaže: "Što ona zna, tek joj je trinaest godina!" Istina još sam jako mlada, ali volim što i moji vršnjaci, glazbu i ples. Možda sam nekad neozbiljna, ali jednog zasigurno znam - moje srce jače zakuca na spomen riječi domovina. Svaki put kad slušam pjesmu "Srce vuče južnom kraju, srce vuče zavičaju" obuzme me tuga, a kad ne vide moji roditelji ja i zaplačem.

Eto koliko volim svoju Hrvatsku da svaki put kad odlazim iz nje u meni se nešto ugasi sve do ponovnog povratka.

2. mjesto, **Tina Marasović**

KUD GOD IDEM, SA MNOM JE HRVATSKA

Rođena sam prije četrnaest godina u za mene najljepšem gradu Varaždinu. S nepune sam dvije godine s mamom i starijom sestrom došla u Švicarsku. Bila su to teška vremena, kažu moji roditelji. Bio je rat pa smo u mislima uvijek bili u Hrvatskoj.

Mama nam je govorila koliko puta moramo prespavati, da konačno dođe "ferije", a meni se to činilo strahovito dugo. Tako smo kraćici dane slušali najljepše hrvatske domoljubne pjesme. Znali smo ih sestra i ja napamet sve po redu.....

Volim ovu zemlju jer živim u njoj, roditelji kažu da nam je to druga domovina, a ja, kad malo bolje razmislim, moram priznati da je to tako. I sada, kada nam je život odredio da ostanemo tu do kraja školovanja, sa čežnjom i velikim poštovanjem mislim na svoju pravu domovinu Hrvatsku. Tamo imam sve što trebam. Kada se ujutro probudim, nije isti osjećaj kao kad sam ovdje, jednostavno se osjećam slobodnije. Ah, kako mi to nedostaje u ovoj zemlji! Stavljam i križice na kalendaru, da konačno dođe to tako dugo očekivano "ferije", da vidim svoju obitelj i prijatelje. Tako je iz godine u godinu i ne znam do kada još....

U školi ponosno kažem da sam Hrvatica i ponosim se Hrvatima i hrvatskom povijesću. Sretna sam i ponosna na svoju domovinu, kud god idem, sa mnom je ona, meni najdraža, Hrvatska.

3. mjesto, **Ivana Babić**

MOJA HRVATSKA

To je moj dom,
moj zavičaj i
moji praznici.

Tu su moj
djed i baka
kojima se,
uvijek vraćam.

Hrvatska.
To je Hajduk i
Dinamo,
Janica i Goran.

Hrvatska.
To je zelenilo
slavonske
ravnice, šum
ličkih šuma,
krš Dalmacije,
ljepota
Jadranskog
mora.

Hrvatska
To smo i mi
mali Hrvati
u Švicarskoj.

Hrvatska
To je ruža
naša.

2. mjesto,
Doris Šuta

3. mjesto, **Sandra Jukić**

Mystery Park

Piše Ljupko Perić

Kao specijalnu nagradu HKZ je nagrađenoj djeci darovala posjet Mystery Parku u Interlakenu. Mystery Park je izložbeni prostor poznatog švicarskog pisca iz područja znanstvene fantastike Ericha von Dänikena. Njegove knjige, primjerice *Erinnerungen an die Zukunft* (Sjećanja na budućnost), *Zurück zu den Sternen* (Povratak zvijezda-ma), *Aussaat und Kosmos* (Sjetva u svemiru), prevedene su na mnoge svjetske jezike, pa i na hrvatski (Stvarnost, Zagreb, 1973)

Mystery Park se sastoji od jednog prstenastog staklenog koridora oko koga su postavljene dokovi tematskih paviljona. U sredini parka pozicioniran je kompleks sa restoranima i trgovinama.

Tematski paviljoni nude sadržaje poznate kao indijski Sanskrit-spisi, egipatske i srednjoameričke piramide, veliko kamenje iz Stonehenge, peruanski grad Nazca, susret primitivnih i razvijenih civilizacija, te SETI-Program koji služi kao uspostava kontakta sa vanzemaljskim životnim formama. Prikazani su eksponati, filmovi i multimedijске produkcije koje sugeriraju i naglašavaju

Dänikenove stavove o kontaktu razvijenih civilizacija sa drugih sazvižđa u tzv. "pred astronautskom dobu" sa ljudima na zemlji i pomogle razvoj ranih civilizacija Maja i Egipćana.

U principu postavlja se na desetine pitanja koja redom ostaju bez odgovora, ali zorno pokazuju veličinu ljudske ograničenosti kada su govori o korijenima

naše vlastite civilizacije.

Djci je, nadamo se, bilo interesantno pogledati sve te paviljone i ponešto naučiti družeći se sa vršnjacima iz cijele Švicarske. Mogli su vidjeti kako postoji mnoštvo pitanja na koje niti odrasli nemaju suvislih odgovora. ■

NENAGRAĐENO, A LIJEPO

Ja se ne mogu odlučiti gdje je moja domovina. Švicarska mi je lijepa, ima svašta. U Bosni imam mira, a u Hrvatskoj se mogu lijepo odmorniti kraj mora. Recite mi tko bi se mogao odlučiti od tog izbora. **Ivan Šerić, 5. razred**

Moja domovina je Slavonija, tamo se osjećam najljepše. Kada čujem konje kako prolaze kroz sokak, osjećam u srcu toplinu i miris slavonske ravnice. Zvuk tamburice me probudi iz tuge i znam da u srcu nosim svoju Slavoniju. Baka mi je dala zlatni dukat da ga zauvijek čuvam kod sebe. Kada vidim taj dukat odmah se sjetim nje i moje Slavonije. **Ivana Zec, 7. razred**

NENAGRAĐENO, A LIJEPO

Daleko sam od tebe, volim te koliko i sebe. Kad te vidim, samo ti se divim. Sanjam te noću i danju, ne bih te voljela manju, nego još veću da svi upoznaju sreću.

Marija Brašnjić, 6. r.

NENAGRAĐENO, A LIJEPO

Riječima ne mogu opisati svoju radost kad krećem na put prema Hrvatskoj. Pucam od sreće! Jedva dočekam da uđem u svoju kuću, da zagrlim djeda i baku, strinu i strica, tetku i tetka, svoje sestrinče.

Volim biti u svom selu Sibinj. Maštam čak i o tome da jednog dana postanem gradonačelnica Sibinja. U to sam se

kladila s prijateljem za 200 kn. Sibinj mi je prištao srcu, taj život na selu. Obožavam životinje. Svaki dan ih obidem. Ujutro i navečer nahranim malo janje bocom mlijeka, dajem psu hranu i igram se s njim po dvorištu. Volim taj svjež miris sela!

Igram se s prijateljima nogomet na igralištu i po šest sati. Navečer svi zajedno odlazimo na topli kruh. Lijepo mi je i na moru, ali se brzo zaželim Sibinju. U

Švicarskoj mi nedostaje i zvuk hrvatskog jezika.

Nisam još ni jednom prešla našu granicu, a da nisam zaplakala. Ne znam zašto... Suze same krenu. Veseli me svaki odlazak u Hrvatsku, a boli povratak u Švicarsku.

Hrvatska je moj život!

Ponosna sam što sam Hrvatica i to ne bih ni za što na svijetu mijenjala."

Mateja Perić, 8. razred

QUO VADIS ZAJEDNICO?

Završetak, piše Osvin Gaupp

Pa po lojtrici gor, pa po lojtrici dol, pa po lojtrici gor i ...

Vrhovni sud Švicarske završio igru presudivši u korist HKZ-e

Konačni rezultat: 4 : 2 za HKZ

Najprije kratko objašnjenje za sve one iz naših južnih i bosanskohercegovačkih krajeva nenavičanih kajkavskom narječju i koji prema tome možda nisu razumjeli poantu poznate, gore citirane kajkavske popevke: lojtra znači ljestva, ljestvica (dolazi od njemačkog Leiter).

Igra je završena. Sudac je odsvirao kraj. Kraj igre, koja je stvarno nalčila na staru zagorsku popevku: penjali smo se po švicarskoj sudbenoj ljestvici od početka (Bezirksgericht) do vrha (Bundesgericht), da bi se po toj istoj ljestvici vratili na početak, pa onda "Jovo nanovo". **Jovo doslovce, jer se proces zvao Jović i drugi protiv HKZ-a.**

Konačno dospjevši opet do vrha ljestvice Vrhovni sud je udovoljio našoj žalbi, citat iz naše apelacije: *"Nach gut drei und halb Jahren Jo-jo Spieles rauf und runter durch alle gerichtlichen Instanzen sind wir des Prozessierens etwas müde geworden und würden gern das Spiel beenden"* i završio igru.

Za one koji se bolje snalaze u športskim natjecanjima moglo bi se reći: 4:2 u korist HKZ, a čitav tok igre bi izgledao ovako:

Početak utakmice: 30.11.1999. (Podignuta tužba protiv HKZ zbog isključenja iz iste)

447. dan: 1:0 za HKZ, prvostupajski sud (Bezirksgericht) odbacuje tužbu.

710. dan: 1:1 drugostupajski sud (Obergericht) odlučuje u korist tužitelja.

940. dan: 2:1 za HKZ, vrhovni sud (Bundesgericht) odbacuje glavni argument drugostupajskog suda i vraća mu predmet na doradu. Ovaj loptu vraća na prvostupajski sud.

1260. dan: 3:1 za HKZ, prvostupajski sud ponovo daje pravo HKZ-i

1613. dan: 3:2, drugostupajski sud ostaje tvrdoglavo pri prvoj presudi u korist tužitelja

1836. dan: 4:2 za HKZ, vrhovni sud odlučuje ponovo i definitivno u korist HKZ.

Kraj utakmice: 09.12.2004., odnosno utakmica je trajala 5 godina i 8 dana.

Kao što se vidi igralo se kao u tenisu, ne na vrijeme nego na rezultat. Samo za razliku od svih meni poznatih športskih natjecanja prethodni poeni nisu bili važni, odlučujuće je bilo tko je zabio zadnji gol.

Ali da se vratimo na početak. Povremeno smo izvještavali pod gornjim naslovom u Društvenim obavijestima o uzrocima i rezultatima sudskih procesa (DO br. 87, 89, 90 i 91). Obzirom da se proces iznad svih očekivanja vremenski otegnuo, prestali smo obrađivati tu temu nakon br. 91 čekajući krajnji ishod.

Prisjetimo se davne pozadine i razvoja tog slučaja

Nastankom naše države nastale su i nesuglasice u vodstvu Hrvatske kulturne zajednice. Uz opću politizaciju rada udruge tome su posebno pridonijele nezadovoljene političke ambicije pojedinaca, koji su u Društvenim obavijestima (DO) beskraino kritizirali sve u Hrvatskoj, posebno pokojnog Predsjednika, pa čak i sam Domovinski rat. Na izbornom Saboru u ožujku 1999., u ožraju predizborne borbe za glasački potencijal iseljenštva, ta je grupa, suočena sa drugim kandidatima, a ne želeći surađivati sa drugomisljenicima, napustila Sabor i proglasila ga nelegalnim i ništavnim. Želeći zadržati kontrolu nad udugom, a posebice nad DO, ta je grupacija, u kojoj su bili bivša tajnica, blagajnica i urednica DO, odbila predati dokumentaciju novo izabranim članovima Upravnog odbora i uredništva DO, zadržala kontrolu blagajne i bankovnih računa, te promijenila pravu na poštanskom pretnicu udruge kako novo izabrano vodstvo ne bi moglo dizati poštu.

Njihova argumentacija da su oni legalni predstavnici društva bila je neuvjerljiva između ostalog i zato, što su iz svojih redova isključili neistomišljenike iz starog vodstva, primjerice člana nadzornog odbora dr. Vladu Šimunovića i bivšeg predsjednika Aleksandra Kršnjavog.

Ovo potonje ima naročitu težinu, jer po statutu društva predsjednika izabire direktno Sabor. Nakon nekoliko mje-

seci neuspjelih pokušaja primopredaje i time prouzročene blokade rada društva, Glavni odbor (Upravni odbor i predstavnički ogranak) zaključio je, da je samovoljno produženje mandata i odbijanje primopredaje nedopustivo, te je donio odluku o isključenju odgovornih iz članstva.

Isključene osobe podigle su na švicarskom sudu tužbu protiv udruge zbog isključenja, odbivši sve pomirbene prijedloge Zajednice prije i u toku procesa.

U toku procesa tužitelji su uz pomoć svog odvjetnika primjenjivali sve moguće jurističke trikove kako bi odulili proces i time financijski slomili udugu. I stvarno, HKZ je bila prisiljena iz novčanih razloga već u listopadu 2001. otkazati svom odvjetniku i daljnju obranu povjeriti piscu ovih redaka, osobi bez ikakve jurističke naobrazbe, a da ne govorimo o poznavanju posebnih proceduralnih kvaka, specifičnih za kantonalni proces u Zürich-u. Time je HKZ bila nedvojbeno stavljena u neravnotežan položaj prema tužiteljima, što proizlazilo iz sljedeće izjave samog suda, citat:

"obzirom na kompleksnost pravnih pitanja trebala bi imati pravobraniteljica kako bi njezini interesi mogli biti primjereno zaštićeni, tim više što su tužitelji zastupljeni odvjetnikom" (er angesichts der Komplexität der Rechtsfragen zur gehörigen Wahrung seiner Interessen eines Rechtsbeistandes bedürfte, zumal auch die Kläger anwaltlich vertreten sind).

Usprkos tome sud nam nije mogao dodijeliti besplatnog branitelja, jer to zakon ne predviđa za pravne osobe kao što je jedna udruga. Ono odvjetničkih troškova što ih je HKZ imala, pokriveno je uglavnom oštetom u visini od Fr. 10750, koju smo dobili nakon prvostupne presude u korist HKZ-e godine 2001. Obzirom da tužitelji moraju preuzeti enormne sudske troškove (28'128 Fr. bez odvjetničkih troškova), ►

Tužitelji:

Tihomir Bratoljić, Željka Bratoljić-Melkay, Jagoda Zenić-Bulatović, Ljerk Hribirski Dolenc, Mate Ivančević, Marijan Jakopović, Lovro i Marijana Jonak, Nikola Ivan Jović, Kristina Križanić, Blanka i Tomislav Mišulin, Zvonimir Mitar, Vesna Polić, Ivan Robić, Iris Smokvina, Lera Tomašić - podigli su tužbu protiv udruge zbog isključenja, odbivši sve pomirbene prijedloge Zajednice.

Bundesgericht, II. Zivilabteilung
Kroatischer Kulturverein der Schweiz, Beklagter und Berufungskläger,
gegen

Nikola Ivan Jovic, Iris Smokvina, Vesna Polic, Kläger und Berufungsklagte

Gegenstand: Anfechtung von Vereinsbeschlüssen, Mitgliederausschluss

Das Bundesgericht erkennt:

Die Berufung wird gutgeheissen, das Urteil des Obergerichtes des Kantons Zürich, II. Zivilkammer, vom 30. April 2004, wird aufgehoben, und die Klage abgewiesen. Die Gerichtsgebühr von Fr. 2'000.- wird den Klägern unter Solidarhaftung auferlegt. Es werden keine Parteikosten gesprochen. Dieses Urteil wird den Parteien und dem Obergericht des Kantons Zürich, II. Zivilkammer, schriftlich mitgeteilt.

Lausanne, 9. Dezember 2004.

HKZ nema nikakvih direktnih troškova procesa zahvaljujući tome što se sljedeće 4 godine sama branila. Dapače, odštete za ostale procese koje su nam dodijeljene nakon prve i druge, ovog puta definitivne, odluke Vrhovnog suda, poboljšale su financijsku situaciju udruge.

Ali, na ovim brojkama se i očituje nelogičnost zakona o odštetama, koji ne predviđa praktički nikakvu odnosno minimalnu odštetu u slučaju kad stranka nema odvjetnika. Time je financijski slaba stranka, kao ovaj puta HKZ, u trostruko neravnopravnom položaju: prvo, izgledi procesa su slabiji bez pravobranitelja, drugo, mora uložiti daleko više truda i vremena nego suočavajući u svoju obranu i treće, ako dobije proces nema adekvatne odštete za to izgubljeno vrijeme. Drugim riječima, da smo zadržali odvjetnika tužitelji bi nam morali platiti odštetu, koja bi se mjerila desetima tisuća. Ustvari bi nam trebali biti duboko zahvalni i dio ušteđenog novca uplatiti u jednu od sljedećih akcija HKZ-a, kad već nisu dali za orgulje u Vukovaru. Ta suma bi bila i tako beznačajna u usporedbi sa ukupnim troškovima, koje tužitelji snose i za koje su sa sigurnošću potrebne ti znamenke. I tu se očituje besmislenost tog petogodišnjeg sudskog maratona.

Zbog isključenja iz jedne udruge, na što bi svaki drugi čovjek odmahnuo dopis, vodio se proces u kojem su rečeno po dva puta sve sudske instance. Vjerojatni švicarski unikum na kojem će

studirati nekoliko sljedećih generacija studenata prava.

I pri tome ne mogu, a da opet ne podsjetim na pomirbeni prijedlog, koji je HKZ uputila tužiteljima još davne 2000. godine: povlačenje odluke o isključenju uz međusobnu ispriku obiju strana, sazivanje izvanrednog sabora, podjelu dotadašnjih sudskih troškova i preuzimanje vlastitih odvjetničkih troškova svake strane (vidi DO br. 89).

Tužitelji su to odbacili, oni su htjeli pamićenje. Dobili su ga. Sad imaju i račun.

Međutim, kao neposredno involviran moja kritika ne staje kod tužitelja. Njihovog odvjetnika ne mogu kritizirati, jer je radio najbolje za svoj džep. Ali, svojom inženjerskom logikom, koju moram svakodnevno podvrgnuti presudi ostrog, ali najpravednijeg sudca, naime prirodnim ili božjim zakonima, ne mogu sasvim slijediti jurističke akrobacije drugostepenog suda, koji je oba puta odlučio u korist tužitelja. U prvoj odluci mogu još uz velike napore naći pojašnjenje u tome, da se nisu dovoljno potrudili proučiti opsežne akte za taj, za njih nezanimljiv i banalan balkanski slučaj. Međutim, nakon što su bili ukoreni od Vrhovnog suda, ta su gospoda bila tako uvrijeđena, to se jasno očitalo iz stila njihovih dopisa, da su očito odlučili kazniti te egzoge, koji su se drznuli sumnjati u odluke njihovih veličanstava. Osim toga moram priznati, ne razumijem sasvim ni

Vrhovni sud. Jer on je sa istim pojašnjenjem, s kojim je presudio u drugom nalogu, mogao okončati tu našu kalvariju već i u prvoj presudi bez vraćanja na nižu instancu. Ali, ima tu i dobrih strana. Sad je Hrvatska kulturna zajednica dva puta zabilježena u analima Vrhovnog suda. Zbog njihove važnosti, odvjetnici proučavaju presude Vrhovnog suda, kako bi ih upotrijebili za slične procese. Tako će često naći i na naš slučaj, koji će im služiti kao primjer i biti zasigurno citiran na mnogim procesima, a pridonijeti će saznanju da se Hrvati znaju braniti od nepravdnih postupaka i optužaba.

Ako ništa drugo neka znaju da nas ima.

Na ovom mjestu javno
zahvaljujemo

gospodinu Osvinu Gaupp

na srčanoj i odlučnoj obrani
Hrvatske kulturne zajednice
u koju je ugradio nebrojene sate svog
slobodnog vremena i mnoge dane
godišnjeg odmora, a bez ikakve
naknade!

Njegovom je zaslugom osiguran
opstanak naše udruge, a to je ono što
smo svi priželjkivali i zahvaljujući
njemu dočekali.

HRVATSKA KULTURNA ZAJEDNICA

Upravni odbor
Nadzorni odbor

RAZGOVOR SA KARDINALOM VINKOM PULJIĆEM

Razgovor vodio Ljupko Perić,
dopredsjednik HKZ Švicarske
Jona 20.02.2005.

Uzorit kardinal i vrhbosanski nadbiskup, monsignor Vinko Puljić, posjetio je 19. do 20.02.05. Hrvatsku katoličku misiju St. Gallen. Tim povodom je u katedrali Uznesenja Blažene Djevice Marije 19.02.05. udjelio krizmizmacima sakrament sv. Potvrde. Dan kasnije u Joni kardinal je nazočio i misnom slavlju u čast dvadesetpetogodišnjeg svećeničkog jubileja voditelja misije, fra Vlade Ereša. Fra Ereš uskoro napušta Misiju St. Gallen i odlazi na novu pastoralnu dužnost. Iskoristili smo ovu rijetku prigodu i sa kardinalom obavili kraći razgovor.

Uzorit, vi ste kardinal i nadbiskup vrhbosanski. Odgovori mi za puk Vaš katolički u Bosni i Hercegovini. Možete li nam nešto reći o trenutnom stanju u toj zemlji?

Iskoristiti ću ovo pitanje da malo pojasnim otkud potiče ono "vrhbosanski" u nazivu biskupije. Naime prije turskih

osvajanja središte biskupije bilo je u mjestu Vrhbosna, koje je naziv dobilo po toponimu vrhu rijeke Bosne.

Katedrala u tom mjestu posvećena je sv. Petru i Pavlu, a sagrađena je g. 1244. Poslije osvajanja Bosne i Hercegovine Turci katedralu do temelja ruše, tako da na njenom mjestu preostaje samo oltarni kamen. Taj se relikat danas čuva u Zemaljskom muzeju u Sarajevu. Interesantna je jedna anegdota iz tog vremena, koja zorno pokazuje kakav je bio položaj katolika pod turskom vladavinom: Naime u Fojnici se nalazi samostan iz koga bi franjevci proljeće odlazili među narod i ne bi se vraćali do kasne jeseni. U samostanu bi ostao samo gardijan, kao lokalni predstavnik katoličkog puka u poslovima sa novim vlastima. Jedne godine vrate se svećenici u samostan i zateku gardijana poves sjeđog. "Pa što se to dogodilo s Tobom gardijane?", pitahu ga zabrinuti franjevci. "Sve nazor smijući se s njima", odgovori on.

Prije ovog strašnog rata u BiH je živjelo po našim podacima oko 800'000 katolika. To su velikom većinom Hrvati, ali ima nešto malo Poljaka, Čeha, Slovaka, Ukrajinaca i Talijana. Za rata je došlo do jednog strašnog izgonu i rasejavanja. Danas u BiH živi nešto više od 460'000 katolika. Podijeljeni smo u 4

biskupije: sarajevsku, banjačku, trebinjsku i mostarsku.

U Sarajevskoj biskupiji smo prije rata imali 528'000 vjernika katolika u 144 župe, a danas ih imamo tek nešto više od 218'000.

U vrhbosanskoj nadbiskupiji, koja se proteže na sjeveru do Save, na istoku do Drine, na jugu do Ivanplanine i na zapadu do Kupresa, srušeno je 600 crkvenih objekata, a u cijeloj BiH njih oko 1'000. Danas je Bosna i Hercegovina podijeljena zemlja. Podijeljena je između Srba i Muslimana-Bošnjaka. Dayton je zastavio rat, ali je ozakonio nepravdu. Mi se jedva borimo za povrat ili za ono što nazivamo "pravo na povrat". Mi svakim danom iznova živimo izazov. Pitaju me eto kao i Vi: "Kako je u Sarajevu?" A ja velim: "Svakako nije dosadno". Eto tako, iz našeg kuta gledano danas izgleda da zemlja Bosna.

Kako teče povratak izbjeglica na područja na kojima su živjeli prije ratnih djelovanja i kako ih Crkva na tom putu prati?

Naša zalaganja za povratak ljudi na njihova ognjišta su stalna. Nažalost put nam otežavaju česte politički čimbenici iz tzv. Međunarodne zajednice, koja prema Hrvatima povratnicima imaj drugačije kriterije nego što je to slučaj ►

primjerice sa povratkom muslimanskog i srpskog pučanstva na područja sa kojih su protjerani. To ima nesagledive i teške posljedice za naš narod. Iritirani smo nepravdom i ukazujemo na činjenice, da se o povratku Hrvata ne skrbi dovoljno, da se želja za njihovim povratkom namjerno krivo interpretira u svjetskim centrima moći. Ima primjera, da se na terenu posve otvoreno od strane te i takve Međunarodne zajednice opstruira povratka Hrvata njihovim kućama.

Mi međutim zivavimo Boga da nam pomogne u našim nastojanjima, potičemo ljude da se vraćaju na svoja ognjišta, pa i onda kada su im kuće ruševine. Hrabrimo ih da počnu obnovu, da rade i "čepkaju" na svojoj zemlji, jer zemlja ostaje. Nju se ne smije napustiti i time prepuštiti drugima.

Mi se za naša prava moramo izboriti sami. To nam definitivno nitko neće pomoći. Na žalost legitimna politika Hrvata kao konstitutivnog naroda u BiH to sada često puta nije u mogućnosti. Dosta je tu naših internih slabosti, ali ima i objektivnih razloga. Tako se primjerice one, koji djeluju u interesu našeg naroda, ako se to kosi sa interesima tzv. Međunarodne zajednice namjerno i sustavno kriminaliziraju, neke se kupi ili ucjenjuje, pa za nešto novaca "pjevuju" sve što od njih zatraže. Svjedoci smo, da se dio političara jednostavno smijeni, a na njihovo mjesto dovede one, koji nemaju legitimitet u narodu.

Zato mi radimo dodatnom snagom. Svećenici se vraćaju i zadržavaju narod. Na Kristovom putu obnavljamo ono što nam je najvrijednije, a to su škole i sjemeništa. Škole vode svećenici, a za njih je zadužen pomoćni biskup dr. Pero Sudar. Za sada smo otvorili 6 školskih centara. Prvi je otvoren 1994. u **Sarajevu** i sadrži osnovnu i medicinsku školu te gimnaziju. Danas imamo preko 1200 daka na tim školama. Bitno je reći, da su te škole otvorene svima. Mi tamo odgađamo ljude neovisno kojoj naciji pripadaju. Oni, koji završe ove škole sigurno nam neće biti neprijatelji. Druga je škola otvorena u **Zenici**. Tu imamo osnovnu školu i gimnaziju sa ca. 800 daka. U **Tuzli** smo osnovali treću školu. Predviđene su osnovna i gimnazija. Tu imamo nekih potošćaka, jer su nam u upravi gladi dozvolili za rad dali, pa onda uzeli. U **Travniku** je vraćena jedna trećina čuvene travničke gimnazije. U potkrovlju smo, dakle na tavanu organizirali sjemenište za svećenike. Uredili smo četrdesetak soba za one učbenike kojima je daleko do kuće. Tu borave i rade preko tjedna, a vikendom odu domo. Ukupan broj polaznika je oko 900. U **Žepču** je uz pomoć Selezijanaca otvoren znanstveni centar na kome se uče 5 zanata, a u **Konjicu** područna škola. Na žalost u Konjicu više nema naroda, pa nam je škola gotovo prazna. Što zbog prevrlih potreba, što zbog objektivne situacije, mi nemamo dovoljno no-

Ljupko Perić

Franjica Kos

Katalin Vinko Puljić

vaca da bismo svugdje započeli graditi ili obnavljati crkve. Ono malo što se kupi na lokalnoj razini često nije dovoljno niti za podmirenje temeljnih potreba. Zato smo upućeni na pomoć drugih. Do sada je naš opstanak najviše pomagala austrijska katolička Crkva, a poslije rata na ovamo nam najviše pomaže talijanska katolička Crkva. Mi tu pomoć sa dužnom zahvalnošću prihvaćamo.

Čini nam se, da Hrvati kao narod nemaju trenutačno onu potrebitu intelektualnu "kritičnu masu," koja bi na jednom mjestu, neovisno o stranačkim i političkim usmjerenjima, radila na artikuliranju bitnih strateških ciljeva Hrvata u BiH. Ima nekih naznaka i pokušaja u okviru "HKD Napredak", ali su oni, čini nam se, nedovoljni. Postoji li opasnost, da se hrvatski identitet na temelju vlastitih slabosti i neorganiziranosti dokine u državi u kojoj su Hrvati konstitutivni narod?

Poglavito u zadnje vrijeme ima pokušaja, da se deficit glede postojanja konzistentne nacionalne politike na strateškoj razini popravi. Nekoliko grupacija intelektualaca radi na ovom planu. Mi se, koliko je to u našoj moći borimo za ravnopravnost hrvatskog naroda. Tu prije svega mislimo na ravnopravnost hrvatskog jezika. Žalosno je, da se mi kao konstitutivan narod moramo boriti za ostvarenje temeljnih ljudskih prava, kao što je pravo na školovanje ili pravo na informativni program na vlastitom jeziku. U mnogim europskim zemljama manjine uživaju ta prava za koja se mi ovdje tek moramo izboriti. No zadaća je civilnog društva i hrvatske politike boriti se u institucijama sustava za ta prava. Mi pripomažemo na naš način. U tom kontekstu pokrenuli smo, tako reći iz ničega *Katolički tjednik*, sa ciljem da povežemo hrvatski narod, sačuvamo naš jezik, vjeru i kulturu. Tjednik nastav-

lja tradiciju *Propovjednika u kući*, kasnije *Križa*, novina koje su sa kraćim prekidima izlazile između dva rata. Utemeljio ih je nadbiskup vrhbosanski Šarić, a radi sukoba sa ondašnjom centralnom vlašću bile su nekoliko puta zabranjivane.

Mi koji smo zainteresirani za opću situaciju u BiH pratimo Vas i Vaše istupe. Često stičemo dojam da Međunarodna zajednica radi izravno na štetu hrvatske zajednice u BiH. Ovaj dojam je racionalno jako teško objasniti. Možete li nam reći nešto više o tome?

To je kompleksno pitanje, a odgovor nije jednostavan. Iako ima indicija, da se neki čimbenici u Međunarodnoj zajednici sustavno ponašaju na štetu Hrvata, ja sam mišljenja da oni na mjesto problem gledaju praktično i pragmatično. U krajnjoj liniji oni teže jednostavnijem, tako reći praktičnijem rješenju problema, koji opterećuje ovu zemlju. Tako smo mi i definitivno moneta za potkusurivanje velikih sila i žrtva Daytonskog sporazuma, koji je, kako sam već rekao, ozakonio nepravdu, a Hrvate doveo u krajnje neravnopravan položaj u usporedbi sa druga dva naroda u BiH. Još nešto zaslužuje da bude spomenuto. Radi se o masonima ili slobodnim zidarima. Njih se često mistificira i o njima se puno govori na pomalo mističan način. No oni su aktivni i nama su stvarni problem. Još su 1994. godine obznani: "Smeta nas Katolička crkva u Iracu, Poljska i Hrvata." I na tom mjestu treba tražiti odgovore na neka postavljena i nepostavljena pitanja.

Kako na sve to gleda Republika Hrvatska.

Bojim se da je današnja hrvatska politika, koju personificira gospodin Sander kao predsjednik vlade i gospodin Mešić kao predsjednik Republike, ►

nesvjesna važnosti povijesnog momenta u kome se nalazi hrvatski narod u BiH. Ili su dezorijentirani, ili nemaju nikakav koncept glade hrvatskog pitanja u BiH. To je situacija, koja nas ispunjava žalostju, jer bitni obnašatelji vlasti nemaju vizije niti hrabrosti zastupati legitimne hrvatske interese na način na koji to čini svaka odgovorna politika. Neskriiven je interes Međunarodne zajednice da tomu ostane tako. Dapače. Nakon predsjedničkih izbora, inače ružna i dobrim dijelom iskrivljena slika o Hrvatima u BiH još se više zatamnila. Mislim da Hrvatska ima paranoičan odnos spram Hrvata u BiH i usudio bih se reći, ima problem vlastitog identiteta, koji je neraskidivo povezan sa identitetom Hrvata u BiH. Treba se javno upitati, tko su nositelji te huškačke i po interese hrvatskog naroda štetne politike.

Molim Vas zaključite sami: Od četrna miliona Hrvata, 1 milion su podrijetlom iz BiH. Najviše kadrova koji su se opredijelili za duhovna zvanja u Republici Hrvatskoj potječe iz BiH. Tako je gotovo 70 % svih časničkih sestara, koje danas djeluju u Hrvatskoj, rođene u BiH. Hrvati iz BiH su se žrtvovali i ginuli za današnjeg Hrvatsku. Pa kako se može boriti nekoga tko za tebe život daje? Ja sam protiv podjela. Jedan smo narod. Ako

se dugoročno želi sačuvati hrvatska država, mora se na svake načine boriti za opstanak Hrvata u BiH. Sve ostalo je kratkovidno politiziranje.

Ima i onih u BiH, koji na sličan način kao i mediji u Hrvatskoj gledaju na probleme "hrvatskog jedinstva". Tu mislimo primjerice na Svjetlo riječi, koje angažiranjem najlučnijih kritičara, kao što su Ivan Lovrenović, Ivo Banac i sl. na čudan način "brane" hrvatske interese.

Da, imate pravo. No u pluralističkom društvu kakvom težimo, svi imaju prava reći što misle. Ja sam tu pastir, koji nastoji sačuvati sve "ovce u toru". Ako mi pokoja jedno vrijeme i zaluta, nadam se da će vremenom naći put natrag, svom narodu i svom pastiru.

Svjedoci smo jednog agresivnog nastupa islama na europskom tlu. Radi se o koordiniranom, dobro smišljenom prodoru na zapad, koji ima za cilj širenje islama na zemlje tradicionalno kršćanske civilizacije. Taj prodor financiraju neke bogate zemlje bliskog i dalekog istoka. Apсурdno je, da mi kao katolička Crkva u BiH nemamo čvršću podršku kršćanske Europe. Kako to komentirate?

Ne smijemo se bojati niti osuđivati islam zbog njegove potrebe da se širi.

U naravi je svake religije i želja za širenjem. Stvarni problem je u nama. Pitajmo se, koliko smo mi učinili da učvrstimo i ojačamo našu Vjeru. Koliko smo svećenika i sestara darovali svom narodu da za njega skrbi i da ga vodi Kristovim putem?

Nedavno mi je istambulski biskup rekao da ono što mi doživljavamo danas, to su oni doživljavali prije stotinu godina. Tada je pozivao Europu u pomoć, nije se odazvala. Ne vjerujem da se tu nešto dađe promijeniti. Sami smo, iako katkad ne jaki u svojim nastojanjima, odgovorni za vlastitu sudbinu.

Ima li hrvatski narod i prijatelja u Međunarodnoj zajednici?

Da, Sveti Otac Papa primjerice. On je na našoj strani.

Ali to je malo!
Za neke je malo, a neki vele: Kud češ više!

Hvala Vam lijepa na ovom razgovoru. Na kraju bih Vas zamolio da uputite par riječi članovima Hrvatske kulturne zajednice i Hrvatima u Švicarskoj.

Neka čuvaju slogu, neka žive svoj tradicionalni sustav vrijednosti, brinu se za obitelj, i neka vjeruju u Božju providnost. ■

OPROŠTAJ OD FRA VLADE EREŠA Jona, 27. veljače 2005.

Nakon šest godina uspješnog rada u Hrvatskoj katoličkoj misiji St. Gallen, za fra Vladu Ereša došao je trenutak oproštaja i odlaska na novo radno mjesto u Misiju Sion-Montreux.

U nedjelju, 27. veljače, Hrvatska zajednica Jona organizirala je oproštaj od fra Vlade i dobrodošlicu novom duhovnom voditelju fra Miči Pinjuhu, koji pak dolazi iz Misije Ticino.

Sveta misa u Joni ovaj se puta odvijala drugačije nego inače i trajala je duže. Bila je u znaku oproštaja od fra Vlade, a celebrirali su joj fra Milan Lončar u svojstvu izaslanika Mostarskog Provincijala, fra Mičo Pinjuh, nasljednik fra Ereša, te vič Jozeph Rosenant.

Oproštaj od fra Vlade izmamio je suze. Tome su doprinijeli i dirljivi oproštajni govori gospođa Franjice Kos u ime Hrvatske zajednice Jona i Ane Župa, u ime MV Jona. Gospođa Župa bude: *Tek u budućnosti, kada današnjica bude povijest, pokazati će se sva vrijednost i veličina tvog boravka među nama. Sada, kada je rastanak pred nama, zahvaljujem dragom Bogu i Majci Božjoj što smo te imali. Te dvije dame bile su desna i lijeva ruka fra Vlade, stoga ni njegovo oko nije ostalo suho.*

U ime Hrvatskog svjetskog kongresa CHFL, čiji je fra Vlado dopredsjednik, oproštajne riječi uputila je gđa. Dunja Gaupp, zahvalivši na ugodnoj su-

radnji uz napomenu da to nije kraj iste, jer bude li potrebno, napraviti će Kongres sastanak u Sionu. Gđa. Gaupp se oprostila i u ime Hrvatske kulturne zajednice i zahvalila na suorganizaciji književnih popodnevna. Znamo da imate puno knjiga, pa Vam umjesto toga HKZ poklanja CD "Zabranjena priča" hrvatskog kantautora Daria Plevnika, a HSK bocu vina iz kraja u koji odlazite. Kada Vas uhvati nostalgija za zajednicom koju napuštate, stavite ovaj CD, natočite čašicu vina i sjetite se nas, kao što ćemo se mi uvijek sjećati Vas. A onda možda posegnute i za nekom od knjiga za koje do sada niste imali vremena.

Kao točnika na i, slijedio je dirljivi oproštaj djece, kojeg je organizirala sestra Ivanka. Najmlađi su na velikim kartonskim srima ispisali svoje poruke, srca objesili na kišobran i tako predali fra

Erešu na uspomenu, koji je vidljivo dirnut ostao gotovo bez riječi.

Za okrepu nakon Sv. mise pobrinule su se vrijedne domaćice obiljem raznih slanih i slatkih poslastica. Švicarskim prijateljima, misionarima i užim suradnicima ponuđen je zajednički ručak, koji je prošao u ugodnom časkanju, a zadnji su gosti otišli tek u sumrak toga hladnog i snježnog zimskog dana. Cijenjenom i dragom fra Vladi želimo obilje zadovoljstva u njegovoj novoj okolini, fra Miči Pinjuhu srdačno dobrodošlicu!

Upravni odbor HKZ

HRVATSKI BAL**19.02.2005., Zürich****Lake Side Casino Zürichhorn**

predsjednik Matarić

Tradicionalni *Hrvatski bal* održan je u istoj dvorani kao i prošle godine. Lake Side Casino Zürichhorn ispunjava sva naša očekivanja, lijepa dvorana s parketnim podom i prostranom pozornicom, susretljivo osoblje i odličan položaj na samom jezeru, lako dostupan i s dovoljnim brojem besplatnih parkirališta.

Nasuprot tome, *Duo Europa* je iznevjerio naša očekivanja. Osim što im ozvučenje nije bilo kako treba, nisu slijedili upute o glasnoći i vrsti glazbe, niti su bili prikladno obučeni. Zbog svega toga se ispričavamo posjetiteljima! Posebno onima kojima su prvi puta na Hrvatskom balu, a za koje se nadamo da su od redovitih posjetitelja bala čuli kako je ovo iznimka, a ne pravilo.

Jedna od redovitih posjetiteljica bala je i dugogodišnja članica HKZ gđa. Mirjana Roca. Njeno prisustvo ove godine ne bi bilo ništa neobično, da se Mirjana prošle godine nije vratila u Hrvatsku. Dalek je put od Vodica do Züricha, ali kada se radi o Hrvatskom balu i Hrvatskoj kulturnoj zajednici, Mirjani nikada ništa nije bilo teško. Udruga koja ima članove poput Mirjane, može biti sretna i ponosna. Mi jesmo!

Boraveći u radnoj posjeti Hrvatskom veleposlanstvu u Bernu, svojom nas je posjetom iznenadio gospodin S. Leban, u Ministarstvu vanjskih poslova novoimenovani prvi čovjek za Hrvate izvan domovine.

Iznaneđenje bala bio je kantautor iz Osjeka, Dario Plevnik. Žao nam je da nismo imali dovoljno sredstava uz njega dovesti i orkestar koji ga inače prati, jer u tom slučaju bi glazbena kvaliteta bila osigurana! Mali izbor tekstova g. Plevnika donosimo na 3. stranici ovog broja i preporučujemo kupnju njegovog CD-a *Zabranjena priča*.

Večer nam je uljepšala "Tamburica" iz Vorarlberga. Posebno za ovu priliku uvježbali su nove stvari, pa smo tako mogli uživati u arijama iz operete "Ero s onoga svijeta". Kao i svi njihovi nastupi, i ovaj je oduševio posjetitelje bala.

Uz redovite posjetitelje Hrvatskog bala i ove je godine bilo novih lica kojima se zahvaljujemo na interesu.

Doviđenja dogodine!

Hrvatska mladež - prvi puta na Hrvatskom balu

prvi plesači

Nastup Tamburice

ORGULJE ZA VUKOVAR PROŠVIRALE

Piše Dunja Gaupp

Dočekivati goste iz Domovine dio je našeg rada. Biti gost u Lijepoj našoj novo je i lijepo iskustvo!

Kada smo, na 30. jubilarnom Saboru započeli akciju "Orgulje za Vukovar" nismo ni sanjali da će nam taj projekt donijeti nezaboravne doživljaje.

Predstavnici Hrvatske kulturne zajednice boravili su 11. - 13.03. o.g. u Vinkovcima i Vukovaru. Domaćin i organizator predstojećih događaja na domovinskom tlu bio je g. **Silvio Jergović**, voditelj ogranka *Hrvatske matice iseljenika* u Vukovaru. Zahvaljujući njemu, ti će nam dani ostati u nezaboravnom sjećanju.

Prvog dana u *Gradskom poglavarstvu* Vinkovaca su nam primili gradonačelnik dr. **Mladen Karlič** i g. **Ante Miljak**. Saznali smo zanimljivosti iz prošlosti i sadašnjosti ovog grada na Bosutu, koji je u domovinskom ratu pretrpio ogromna razaranja. Tragovi na prvi pogled nisu vidljivi, ali dovoljno je pažljivo pogledati nogostupe, kolonike, parkirišta, koji još uvijek svjedoče o mjestima eksplozija mnogobrojnih granata.

Kasnobarokna zgrada *Gradskog muzeja Vinkovci*, gdje nas je primila gđa. **Ljubica Gligorević**, voditeljica etnološkog muzeja, čuva narodno blago, od tipične šokačke sobe sa krevetinom, škrinjama, drvenom hodalicom za bebe, do šokačke okućnice, paradno okovanih seoskih kola sa posadom. Tu je i muško ruho, ženska radna i svečana odjeća, zanatski proizvodi od pletenih košara, krznenih torbi, kožnih čizama i opaka, šešira, glazbenih instrumenata, keramičkih proizvoda, itd. I kada ništa više zanimljivoga ne bi bilo u Vinkovcima, samo radi ovog muzeja isplatio bi se doći!

Umorni od puta, razgovora i utisaka, priželjkivali smo konačni smjestaj u hotelu i gotovo preko volje prihvatili posjetu *Crvenom križu Vinkovci*, potiho se pitajući što bi tamo zanimljivoga mogli saznati. Primili su nas g. **Branko Tomić**, voditelj službe traženja i predsjednik, dr. **Dražen Švangelj**. Umjesto očekivanih suhoparnih i standardnih podataka, susreli smo se s pregrštom zanimljivosti zbog kojih smo zaboravili na umor. Dan je završio ugodnim druženjem za večerom, naravno uz tipični domaći specijalitet "fiš".

SJETITE SE VUKOVARA

Marija Suk

Sjećate se Vukovara
morate se sjećati
ako ste u to vrijeme živjeli.
Naglas je plakao grad
i jeka plača čula se u daljini
morali ste čuti
ako ste 1991. živjeli.

Sjećate se Vukovara
srušili su ga barbari
u grad su unijeli zastavu
mrtvačku glavu na cmoj tkanini.

Sjetite se Vukovara
Srbi su ga napali
na Ovčari su ranjenike pobili
djecu od majki razdvojili.
Došli su divlji
sa svojih beogradskih ulica
iz tvornice laži, iz kabineta mržnje
svjetovani da ih svetac Sava šalje
za veliku Srbiju da kolju dalje.

Smrt je tekla iz grada kad se sotona
u njega ukotvio, sjetite se Vukovara
svijet je bio nijem, samo je Hrvat jecao
ma gdje bio i bilježio bolom.
Cijeli svijet je bio gledalište
samo su naše slike te zime ušle
u tople svjetske odaje i ništa više...
Bili smo kolona patnika, izgnanika
gubitnika visoko dignute glave,

Vukovar opkoljen tenkovima, izdahnuo
pred svjetskom gospodom i pijanim barbarima.
Doći će dan, svi će platiti šutnju a
USKRNSUT ĆE VUKOVAR!

U subotu nas je fra **Zlatko Špehar**, gvardijan vukovarski, častio doručkom u obnovljenoj samostanskoj blagovaonici, a onda nas poveo u razgledavanje samostana, pastoralnog centra sv. Bono, vrta i naravno crkve sv. Filipa i Jakova. Crkva je izvana obnovljena, ali iznutra je još uvijek teško ranjena! Vidljivi tragovi podivljaih Srba bole, pa iako zbog toga srce plače, mozak se pita bi li te tragove barem djelomično trebalo konzervirati. Neka se nikada ne zaboravi što su nam sudjeli napravili, koji su nas desetljećima zavaravali "bratstvom i jedinstvom".

Tek su nove orgulje ublažile šok izazvan ranjenom unutrašnjosti crkve. Predsjednik HKZ, **Ivan Matarić**, s vidnim je zadovoljstvom sjeo za klavijaturu i udario prvu tipku. Potpuno u svom elementu završao je tako, da smo bez riječi i daha

stajali oko njega uživajući u milodarnim zvucima kraljice instrumenata.

Iz te čarobne atmosfere trgnuo nas je Silvio riječima "moramo dalje, već kasnimo". Današnji dan isplanirali su nam on i fra **Zlatko**. Župnim autobusom vozili su nas uz Dunav kroz mjesta Sotin, Opatovac, Šarengrad do Iloka, našeg najistočnijeg grada. U Iloku nas je već čekao otac **Marko Malović**, legendarni

župnik franjevačke crkve i samostana sv. Ivana Kapistrana. "U domovinskom ratu glavna su vrata tri puta minirana i ulaz je morao biti zazidan. Toranj crkve je tri puta raketiran, ali nije srušen", reče nam otac

Marko. Bogu hvala, ipak je nešto ostalo čitavo! Da je crkva srušena, bila bi to neprocjenjiva šteta, jer izgradio ju je vojvoda Ugryn u gotičkom stilu još g. 1349., a 1468. nadograđuje je Nikola Iločki.

15. siječnja 1998. završila je mima reintegracija, a 17.09. iste godine Ilok i Svetište posjetila je Margaret Tacher, britanska premijerka.

Biti u Iloku, a ne posjetiti iločke vinske podrumne jednostavno nije moguće. U to smo se uvjerili, kada nas je prodavačica zamolila da se požurimo sa izborom vina kojeg mislimo kupiti, jer "uskoro dolazi slijedeća grupa turista". Rado smo napravili mjesta za strane turiste i sa ponosom zaključili da se iločki vinski podrumi mogu mjeriti sa onim puno poznatijima u Švicarskoj ili Francuskoj.

Na povratku za Vukovar zaustavljamo se u Sotinu i palimo svijeće na mjestu gdje obitelji nestalih upozoravaju **zločinci šću, a naših nanihilijih nema**. Još jedan paradoks u državi koja je svoju slobodu krvalo izborila, a zločince pušta da mirno šću, te istovremeno dozvoljava da njenim junacima i osloboditeljima su-
de stranci!

Umorni, ali puni utisaka vraćamo se u Vinkovce u hotel u koji oko 17 sati stižu i **Splitški liječnici pjevači**. Već u 19 sati počinje koncert u crkvi sv. Euzebijske i Poliane. Pitamo se kako su tek oni umorni nakon tlikovatske od jednog do drugog kraja naše hrvatske "kiflice". Dolazimo u crkvu i trgom glasova do župnih prostora-
rija u kojima nas očekuje veselo društvo. Splitški liječnici pjevači svježi i radosni, kao da nisu cijeli dan putovali. TOME JE SIGURNO DOPRINIJELA DOBRA KAPLICIJA KOJU SU PONUDILI MONS. **Tadija Pranjić** i vikar ►

A. Miljak

M. Karlič

D. Gaupp

S. Jergović

Zvano Vukovarske crkve

BOG PRAŠTA SRBI NE!
piše na zidu Vukovarske crkve

Krešimir Bulat.

U prepunoj crkvi, gradonačelnik Vinkovaca dr. Mladen Karlič, mons. Tadija Pranjić, Silvio Jergović i **Domagoj Ante Petrić**, zamjenik ravnatelja *Hrvatske matice iseljenika*, pozdravljaju skup. Mons. Pranjić kaže za Splitske lječničke pjevače "... nisu prvi puta kod nas, došli su nam pjevati i onda kada je grmilo". Pamte to Vinkovčani, pokazali su to ovacijama. Splitsčanima jednostavno nisu dali otići, tako da smo mogli uživati i u neplaniranom glazbenim dodatcima. "O zemljo naša" (J. Gotovac) divnih ljudi imaš, to posebno dolazi do izražaja kada se okupe kao evo večeras kada bariton splitske opere **Ratomir Klčkić**, kao najmlađi član Nikola Šubić Zrinski zapjeva "U boj, u boj!"

Nakon koncerta sastajemo se u ho-

telu gdje je za goste iz Splita, Zagreba i Švicarske bila organizirana zajednička večera. Umorna tijela i duše okrepjena su domaćom kuhinjom i odličnom kapljicom. Zato ne čudi da je društvo živnulo, a onda i zapjevalo! Ugodna atmosfera učinila je svoje, zaboravili smo na vrijeme i na spavanje otišli prilično kasno.

U nedjelju nakon doručka slijedio je put za Vukovar gdje je u crkvi sv. Filipa i Jakova za 9.00 sati najavljena Sveta Misa i koluacija novih orgulja. Ulazimo u Vukovar i vozimo uz kolonu ljudi koji idu prema crkvi. Iznenadeni smo i radosni interesom mještana. Unutrašnjost crkve s vidljivim tragovima četničkog divljanja, koja nas je jučer dovela u depresiju, danas evo zrači nekim čudnim sjajem. Goli, ranjeni i hladni zidovi nisu više ono što upada u oči. To su ljudi, koji su ispunili svaki i najmanji prostor crkve.

Sveta je Misa popraćena orguljama kojima predsjednik Matačić izmamjuje neobične i veličanstvene zvukove, vukovarskim ženskim crkvenim zborom i zborom splitskih lječnička. Prisutni su župan vukovarsko-srijemski **Nikola Šafer**, gradonačelnik Vukovara **Vladimir Štengl**, zamjenik ravnatelja Hrvatske matice iseljenika Domagoj Ante Petrić i voditelj vukovarskog ureda HMI Silvio Jergović.

Po završetku mise fra Špehar govori o novim orguljama koje se impozantno izdižu na lijevom zidu iznad improviziranog oltara i o ljudima - Hrvatima i Švicarcima - koji u dalekoj Švicarskoj nisu zaboravili Vukovar. Riječi zahvale primili smo i od župana Šafera i gradonačelnika Štengla, a onda me pozivaju da preuzmem prigodne zahvale i ka-

žem koju riječ. Pogledom prelazim po licima prisutnih Vukovara, iz čijih očiju zrači zahvalnost i simpatija. Zaboravljam tekst koji sam namjeravala reći i čujem se kako govorim "Drage Hrvatske i Hrvati, dragi naši Vukovarci! Ne znam tko više voli Hrvatsku, vi ovdje ili mi u inozemstvu, ali jedno znam sigurno. Mi smo ti koji se moramo i želimo zahvaliti svima koji su branili domovinu, posebno vama u Vukovaru, na žrtvi koju ste podnijeli da bismo danas imali dugo željenu i slobodnu nam Hrvatsku." U crkvi tišina, zrak nabijen emocijama, glas me izdaje, a na oči (ne samo moje) naviru suze. Fra Zlatko spasonosno uskače i poziva zbor splitskih lječnička da dođu pred oltar i počnu sa koncertom. Silazim prema svom mjestu i nalazim se u zagrljaju jedne gospođe koja me ljubi i sa suzama u očima zahvaljuje na lijepim riječima. Na moju primjedu da mi nije uspjelo reći što sam namjeravala, ona mi odgovara "draga gospodo, Vaše suze govore više nego sve riječi!"

Splitski lječnički pjevači svojim prvim pjesmama produžuju emocionalni ugođaj, pa se slušatelji, baš kao i većer prije u Vinkovcima, nerado rastaju od njih.

Nakon mise pozvani smo u palaču Srijem, nazvanu tako po tome što je nekada bila sjedište Srijemске županije. Nalazi se u glavnoj ulici Novog Vukovara, onog dijela grada što se od 18. st. razvija na lijevoj obali Vuke. Sagrađena je u stilu kasnog baroka 1777. g., s otmenim plastičnim dekoracijama na pročelju. Danas je ta palača obnovljena i sjedište je Vukovarsko-Srijemске županije. Primili su nas župan Nikola Šafer i njegovi suradnici. Saznajemo zanimljivosti o županiji, kao na pr. da je cijeli kompleks registriran kao spomenik kulture A kategorije te se obnavlja u povijesnom izgledu, a donator je Splitsko-Dalmatinska županija.

Gospodin Šafer ističe veliku ulogu Hrvata u iseljentištvu tokom Domovinskog rata. Raduje ga kada vidi da naše iseljentištvo još uvijek pomaže Domovini i zahvaljuje na donaciji orgulja. Mi se zahvaljujemo na predivnom prijemu i lijepim riječima. Naglašavamo da će nas daljnja suradnja i budući susreti radovati.

Nakon razgledavanja grada, odlazimo na mjesto masovne grobnice na Ovčari. Lokacija je kao izmišljena za namjenu koju su joj dodijelili krvnici, na osamljenom mjestu, a opet ne predaleko od grada, sa objektima koji omogućuju dovođenje većeg broja zarobljenika. Prolazimo pored nekadašnjih štala čiji zidovi i krovovi još stoje, ali su prozori razbijeni. "Strašno je gdje su držali naše ljude i to usred zime" primjećujem, a gđa. Darija Plevnik mi odgovara "To je još dobro, tamo gdje je bio moj suprug, ni krova nije bilo". **Ovčari** je najveća masovna grobnica u poslijeratnoj Europi, koju karakterizira činjenica da su nasilno zatočene osobe zajedno dovedene, ubijene a tijela na istom mjestu nabacana jedno preko drugog u za to pripremljen rov, te pokopana zemljom. Tu je 20. studenoga 1991. g. ubijeno 200 ljudi, nesrpske

M. Karlič

mons. T. Pranjić

A. D. Petrić

Vinkovci, koncert u crkvi

Vinkovci, Splitski lječnički zbor

Predsjednik Ivan Matarčić za Vukovarskim orguljama i Splitski liječnici pjevači

Fra Zlatko Špehar Dunja Gaupp

Z. Špehar, I. Matarčić, D. Gaupp, V. Štengl, O. Gaupp

Z. Špehar, N. Šafer, Lauc, O. Gaupp, D. Gaupp, A.D. Petrić, I. Matarčić

D. Borovčak, D. I. O. Gaupp, I. Matarčić sen. i jun., OVGARA

od najvećih tragedija hrvatskog naroda. Zakon o obilježavanju masovnih grobnica iz Domovinskog rata donesen je u Hrvatskom saboru 1996. g. Spomenik na Ovčari je prvo obilježje, rad kipara **Slavomira Drinkovića**. Otkriven je 29. prosinca 1998. g. Na sivom obelisku u čijem je gornjem dijelu uklesana golubica mira piše: "U spomen na 200 ranjenih hrvatskih branitelja i civila iz Vukovarske bolnice pogubljenih u velikosrpskoj agresiji na Republiku Hrvatsku."

Prije nego se oprostimo od ovog kraja i njegovih ljudi, želimo posjetiti **Memorijalno groblje** žrtvama Domovinskog rata. Novo groblje u Vukovaru je tijekom Domovinskog rata zbog svoga položaja bilo izloženo neprijateljskim napadima, zbog čega su na njemu vrlo rano prestala pokapanja. Nakon okupacije Vukovara, neprijateljska je vojska sakupila posmrtnost ostatke osoba koje su na različite načine stradale tijekom napada na Vukovar. Za ovu se grobnicu kaže da je nastala asanacijom terena, što znači da su tu pokopani posmrtni ostatci osoba koje su poginule na različitim mjestima i privremeno sahranjeni na drugim lokacijama, a tek poslije prenešeni u ovu grobnicu. Ekshumirano je 938 tijela i na tom mjestu je postavljeno 938 bijelih križeva. U središnjem dijelu groblja, 05. kolovoza 2000. g. postavljen je spomenik autorice **Đurde Ostojice**. Spomenik je rađen od patinirane bronce, visok je četiri metra, a u sredini je "zračni križ" i vječni plamen.

Novo groblje ima i druge specifičnosti. Podijeljen je u polja: za poginule identificirane branitelje, za one koji su preživjeli rat, ali umrli od posljedica ranjavanja ili sami na sebe dignuli ruku, a poseban dio je namijenjen obiteljima branitelja. Razlikuju se po boji, odnosno vrsti kamena grobnih ploča.

Ispred spomenika položen je vijenac, minutom šutnje odajemo počast svim poginulima, a prigodnom pjesmom zbora Splitskih liječnika pjevača opraštamo se od ovog tužnog mjesta i od Splitčana.

Predstavnici HKZ pozvani su u vukovarski ured HMI kojeg vodi Silvio Jergović. Prisutan je i g. Domagoj Ante Petrić. Zahvaljujemo HMI na podršci i organizaciji kolaudacije orgulja. Napuštamo Vukovar i Vinkovce, opraštamo se od slavonske ravnice u koju upravo ponire sunce koje nas je cijelog boravka milostivo pratilo. ■

Memorijalno groblje Vukovar

Splitski liječnici pjevači

Razgovor sa predsjednikom HSK, fra Šimunom Šitom Čorićem

O UDRUGAMA, PISANOJ RIJEČI, NOBELOVCU...

Piše Osvin Gaupp

HKZ-Hrvatska kulturna zajednica pristupila je HSK-Hrvatskom svjetskom kongresu 2001. g. Kako ste zadovoljni suradnjom između naših dviju udruga?

Poznajem se s HKZ-om od njezinog početka i vidim da se to pokazalo vrlo učinkovitim za obje strane, a najviše za zajedničko hrvatsko djelovanje. Članovima i upravi HKZ-a "šešir dolje" na tom koraku hrvatske sloge i zajedništva. Pa i kad ne bi ništa drugo bilo, puno je ljepše prijateljevat, nego se međusobno hladno odnositi.

Prije toga HKZ je agirala protiv Kongresa. Nađe se, nažalost, i danas udrugica koje čine to isto. Kako vi to kao psiholog tumačite?

A ono prije toga..., svima je poznato. Ne mora se biti psiholog. Sami znate da se tu radilo uglavnom o pojedincima, a ne o većini članstva HKZ-e, što se i pokazalo na izborima i odlukama 2001. g. Uvijek mi je bilo žao da ima ljudi koje više privlači negativno nego pozitivno, pa iz tog kuta gledanja nije čudno, da je HSK prihvatljiv čak i za UN, a eto nije za neke naše pojedince. A.G. Matoš bi tu sigurno spomenuo "prokleti hrvatski jai". Naravno, njihovo je pravo na takav stav, a drugo je, koliko je on pametan i što bi bilo bolje.

Respektiram osobne odluke, ali stvarno ne mogu pljeskati ljudima koji iz raznorodnih interesa, možda i vlastitih kompleksa, recimo, ističu većinom negativno i klevetničko u svom govoru i pisanju, koji svoje sunarodnjake prijavljuju stranim policijama i godinama "ganjaju" po tuđinskim sudovima, koji su brži na razbijanju zajedništva, nego na žrtvu za njega, i tomu slično. Ne govorim ovdje samo o našima u Švicarskoj! Bog i takvima dao dobro zdravlje, ali takvi postupci nisu za odobravati!

Vi ste prije desetak godina objavili panoramu hrvatske migrantske

književnosti u dvije knjige "45 hrvatskih migrantskih pisaca" i "60 hrvatskih migrantskih pisaca". S današnjeg odmaka: kolika je stvarna vrijednost te naše riječi izvan domovine?

Nezamjenjiva, sve do publikacija kao što su (sve bolje!) *Društvene obavijesti*. Ja je gledam u cjelini s onom u domovini. Uz slabije, prosječne ili veće literarne domete kao i domovinska, ta hrvatska pisana riječ u izvandomovinstvu ima jednu dodatnu nezamjenjivu vrijednost: ona je živi svjedok, ona ulogu izravnog svjedočenja o našem migrantskom usudu. U načelu, sjaj i tragično emigrantskih godina najbolje mogu opisati oni koji su ih doživjeli na svojoj koži. A "progonstvo i tuđina" sastavni je dio neizbrisive opće hrvatske sudbine u 20. stoljeću.

Je li onda memoaristika najizraženiji način svjedočenja. Koliko je ona za nas pouzdana?

Ona je svakako dio toga, mada većinu memoara ne ubrajamo u literaturu. A pouzdanost sjećanja i činjenica? Evo jedan primjer od prije par godina. Dr. Mate Meštrović je zaradio mirovinu kao sveučilišni profesor povijesti, a u svojim memoarskim zapisima, govorili su mi s više strana (jer znam da se s njim dugo poznajem), ima na više mjesta teških neistina. Reče mi sam, nenamjerno, i vjerujem mu. E, kad se to događa jednom povjesničaru, zamislite što je s drugima koji nisu toliko obrazovani ili iz nekih razloga namjerno krivo predstavljaju ljude i događaje kao sad jedna Biljana Plavšić. A tek interpretacije! Dakle: oprez prema negativnim slovima i rečenicama otkud god dolaze! Jer, krhak je taj čovjek...

Negdje je nedavno pisalo da je po preporuci Vas i HSK izdvojen S. Leban imenovan u MVP Republike Hrvatske prvim čovjekom za Hrvate izvan domovine...

Mi u HSK se uistinu ne miješamo u kadrovsku politiku Vlade RH, ali imamo je pravo komentirati. Vidite kako se olako šire glasine. Ne samo da nismo slali nikakve preporuke, nego mislimo da to nije najbolje rješenje. Ako Vlada RH uistinu želi s te državne pozicije poboljšati odnos prema nama u izvandomovinstvu, onda će morati imati na tom mjestu vrlo sposobne ljude koje Hrvati i njihovi potomci izvan domovine dobro poznaju i imaju u njih povjerenja, a oni opet dobro razumiju sve raznolike dimenzije i grupacije našeg iseljenništva. Ovakvo mi to imenovanje više slični stranačkoj križaljci, nešto kao kad je ona garnitura vlasti imenovala jednoga Borisa Marunu za ravnatelja Matice.

Poznato mi je da ste imali prigodu više puta sretati se nasamo s našim pokojnim nobelovcem Vladimirom Prelogom...

Uvijek sam to smatrao posebnom čašću i privilegijom. Napravio sam nacrt za jedan duži zapis o tome. Sad ću reći samo da je to, između ostalog, bio čovjek nobelovskog humora s porukom, te spomenuti jedan kuriozitet. Zabilježio sam kako je pričao (pred nas nekoliko), na koji način je uspio utputovati iz ratne Hrvatske. Primio ga je doglavljenik Mile Budak i osigurao mu siguran odlazak. Na rastanku u svom uredu samo mu je kao usput dobacio:

Molim Vas, samo nemojte, kad tamo dođete, davati izjave protiv Hrvatske!

PREDAVANJE O ZDRAVLJU Održao dr. BRANKO GRIZELJ predsjednik HSK CH/FL

Piše Franjica Kos
Jona, nedjelja, 30. siječnja 2005.

U organizaciji Zajednice Jona i Hrvatskog svjetskog kongresa CH/FL održano je predavanje poznatog urologa i stručnjaka za unutarnje bolesti dr. Branka Grizelja, koji svoju praksu ima u Schanu, FL i predsjednik je HSK CH/FL.

Mnoge bolesti posljedica su nezdorog načina života. Stres, kriva ishrana, konzumiranja različitih tableta, pušenje, premalo gibanja na svježem zraku, uzročnici su različitih oboljenja. Posebno mladi premalo vode brigu o svom tijelu i zdravlju, što im u kasnijim godinama nerijetko donosi teške probleme, kazao je dr. Grizelj.

Predavanje je popraćeno velikim zanimanjem. Slušatelji su imali priliku postavljati pitanja javno, ali ona intimnija i u "četiri oka".

Dr. Branko Grizelj, dodatna pojašnjenja

Vladava država Europske unije,
SAD-a, Bosne i Hercegovine i
Republike Hrvatske

REZOLUCIJA HRVATSKOG SVJETSKOG KONGRESA O BOSNI I HERCEGOVINI I HRVATSKOM NARODU U NJOJ

Sa sastanka svog Glavnog odbora od 5. do 8. srpnja 2004. u Sarajevu, Hrvatski svjetski kongres šalje naslovljeni-ma ovu izjavu, želeći upozoriti na teške prilike države Bosne i Hercegovine, posebice Hrvata u njoj, te svojim prijedlozima poduprijeti što brže ostvarenje boljitka svih građana BiH i opće stabilnosti u ovom dijelu svijeta.

Bosna i Hercegovina i odgovornost Zapada

U današnjim okolnostima BiH kao pravna država može jedino sretno zaživjeti ako sva tri naroda u njoj izgrade svoju suverenost i ravnopravno imadu nedvojbeno mogućnosti njegovanja i čuvanja svojih nacionalnih i pokrajinskih vrijednosti. Tek kao takva BiH će moći naći svoje mjesto u raznolikosti ujedinjene Europe. Dosadašnji postupci i postignuća predstavnika Međunarodne zajednice u BiH, čine se, nijednom narodu, a sigurno ne hrvatskom, nisu donijeli zasigurno u trajni napredak. Zasad snosi veliku odgovornost za nespušteni rat u BiH kao i do danas za neučinkovite i nedemokratske odnose u državi. Daytonski sporazum zaustavio je rat, ali se pokazao manjkavim i lošim za funkcioniranje države. Gaženje prava bilo kojeg naroda ili svako nastojanje oko stvaranja unitarne BiH, bilo na razini države ili Federacije, označava polaganje temelja nekom novom sukobu u toj napačenoj zemlji.

Švicarski i/ili belgijski model za BiH

HSK kao najjača hrvatska međunarodna organizacija Hrvata i njihovih potomaka izvan Republike Hrvatske i BiH, podržet će svako rješenje za BiH o kojem se slobodno dogovore sva tri naroda. Sa svoje strane predlaže da se u traženju konačnog rješenja temeljito razmotri švicarski kantonalni i belgijski regionalni model. Ozbiljno nam se čini da bi se oni mogli na zadovoljstvo sva tri naroda uspješno primijeniti, samo što bi se uz tamošnje uvažavanje jezične i vjerske pripadnosti, u BiH uvažavala i ona nacionalna.

Nedemokratski i nasilni postupci

Nasilni postupci Međunarodne zajednice ili oni koji diskriminiraju bilo koji narod u bilo kojem pogledu, ne doprinose općem dobru ni izgradnji povjerenja među građanima BiH. Prema hrvatskom narodu u BiH cijeli je niz takvih postupaka za koje se

Međunarodna zajednica treba ispričati i što prije ih ispraviti: ograničavanje hrvatskog medijskog prostora, gušenje hrvatskih školskih ustanova i programa, nanošenje štete hrvatskim poduzećima i privatnom vlasništvu nasilnim postupcima, toleriranje asimilacije Hrvata, neprofesionalni i montirani sudski procesi, nametanje nedemokratskih izbornih pravila, brisanje legalno izabranih zastupnika, zabranjivanje nacionalnih simbola, nepravredna raspodjela sredstava iz raznih fondova, jednostrano i krivo portretiranje Hrvata u službenim izvješćima međunarodnih tijela i sl. Takvo ponašanje Zapada više nas podsjeća na bivšu jugoslavensku diktaturu nego na demokraciju kojoj težimo.

Zaustavljanje iseljavanja i programi povratka

Ovdje ističemo hitnu nužnost poduzimanja gospodarskih i političkih mjera za zaustavljanje iseljavanja Hrvata iz BiH i za osiguravanje povratka na vlastita ognjišta. Kao primjer, zlokobno je da se od oko 220'000 prognanih Hrvata samo s područja Banja-lučke biskupije, dosad vratilo svojim kućama tek 11'000. Upozoravamo da su bosanskohercegovački Hrvati od pamtijevka i u navalama najgorih osvajača uspjeli sačuvati granicu zapadne kulture. Nedopustivo je da nas se danas pod grubim protektoratom demokratskog Zapada zatire i kulturne granice nasilno sužavaju.

Građani BiH u inozemstvu

Vrijeme je da vlasti BiH osiguraju na državnoj i nevladinoj razini institucije koje će sustavno voditi brigu za svoje građane izvan BiH, te razmotre pravne mogućnosti njihovih predstavnika u parlamentu BiH. Oni bi zastupali zajedničke interese BiH i njezina izvanomnivinska, ali i prenosili najbolja iskustva iz zemalja gdje žive.

Žrtve Haškog suda

HSK od početka načelno podupire instituciju Haškog suda, ali i prosvjeduje protiv nekih postupaka prema Hrvatima. Hrvati u BiH najviše su stradali za vrijeme zadrage rada, i to toliko da ih je danas u BiH ostalo samo oko 50 % od predratnog broja. Nedvojbeno je da krivci na svim stranama svijeta moraju odgovarati za ratne zločine, ali je strašno da Haški sud, očito iz političkih razloga, najviše insistira na hrvatskoj krivnici, nepravredno je mjeri i stalno nam svojim aktima nijeće pravo na samoočinu. Dovoljno se prisjetiti smrtno visokih kazna pojedincima, pa dosad osmoice (!) Hrvata koji su morali iz Haaga pustiti kućama jer su im se optužnice pokazale bez osnove ili najnovijeg slučajda druge osmoice Hrvata koji su se dobrovoljno predali Haškom sudu. Stoga u ime pravde zahtijevamo

a) da se iz Haškog suda izbace svi elementi političkih suđenja i nagi-

njanja izjednačavanju krivnje na svim stranama,
b) Da se konačno osiguraju odštete za nevine ljude koji su javno proglašeni ratnim zločincima i ležali u zatvoru dok su im obitelji nesnosno patile,
c) Da se pritvorenima omogući brz početak suđenja, a ako to nije moguće, da im se omogući čekanje suđenja na slobodi.

Molimo Vlade RH i BiH da službeno zatraže od Haškog suda da osuđenici s pravomoćnom presudom mogu izdržavati kazne u svojoj zemlji. Ne isprave li se hitno ove nepravde, uistinu će biti opravdano podizati spomenike žrtvama Haškog suda.

Apeli i podrške

Apeliramo na hrvatske vlasti u BiH da se odlučnije zauzimaju za hrvatske interese, na Vladu RH da prema svojim ustavnim obvezama vodi već i sustavnu brigu za Hrvate u BiH, a pozivamo poslovno uspješne i moćne Hrvate izvan domovine, među njima i one okupljene u nedavno uspostavljenoj "Grupi 100" u SAD-u, da svoja ulaganja okrenu i prema BiH. Podržavamo vodstvo Katoličke crkve u BiH, posebice Biskupsku konferenciju i franjevačke provincijate u Sarajevu i Mostaru, u borbi za ljudska i narodna prava Hrvata i drugih naroda, za očuvanje i promicanje kršćanskih vrijednosti i zapadne kulture u BiH.

60-a obljetnica Bleiburga

Dogodine je 60-a obljetnica najveće hrvatske tragedije u povijesti, žrtava Bleiburga i Križnog puta. Uz hrvatske, pozivamo i muslimanske vlasti, udruge i pojedince na ovu komemoraciju u Bleiburgu u svibnju 2005. godine, jer tamo je stradalo (prema najnovijem istraživanju imama I. Bešića) i oko 50'000 Muslimana.

Nužnost tolerancije i pomirenja

Koliko god to teško i mučno bilo, za žrtve posebice, pozivamo vlasti, građane i medije BiH, da još više rade na toleranciji i pomirenju među narodima. Vrijeme je da se ukloni kompleks i tabu nacionalnog na svim razinama. Mislimo na nacionalno u zdravom i obogaćujućem smislu, sve do korektnih susjedskih, pa i prijateljskih odnosa. BiH, kao i ujedinjena Europa, može napredovati jedino kao zajednica raznolikih nacionalnih i pokrajinskih posebnosti i vrijednosti. Stoga treba prestati vrtili glavom na riječi hrvatsko, bošnjačko ili srpsko. A ono zlo i gore što je bilo - dabogda se više nikad ne ponovilo!

U ime HSK-a,
Prof. dr. Šimun Šito Ćorić, predsjednik

Sarajevo, 8. srpnja 2004.

GABRIEL & GABRIELA AMBIENT PARK, SESVETE

Prirredila Franjica Kos

Zajednica Jona predstavila je svojim članovima i prijateljima 5.12.04. knjige gospodina Međimorca, ali i jednu mladu i vrijednu obitelj iz Hrvatske koja pokušava napraviti ono što se u Švicarskoj već dugo godina uspješno prakticira.

U Sesvetama nedaleko Zagreba započeli su stvarati *Ambient park* poput onoga u Ballenbergu, sa izvornim starim seoskim kućama. Tamo uzgajaju koze, a od kozjeg mlijeka proizvode sir kojeg prodaju na Zagrebačkom Dolcu. Sir je dobio ime po njihovom sinčiću - "Gabriel", a kako se uskoro pojavila i Gabriela, nastao je projekt "Gabriel & Gabriela - zdrava djeca uz kozje mlijeko".

Sir smo kupili, u slast popili i od srca ga preporučujemo! Kupnjom svakog "Gabriel" sira pomažete u dogradnji ZOO "Ambient parka", zoološk vrta za rekreaciju, odmor i opuštanje. ■

Ambient Park, Dominićev odvojak 6, Budenec, HR-10360 Sesvete
Tel. 00385 91 5443744, e-mail: alex-suzy@hispeed.ch

PROJEKT MITNICA, VUKOVAR Pfarrfest Kirchdorf

4. i 5. rujna 04.
Prirredio Ljupko Perić

Pišem ove redove pod snažnim dojmovima jučerašnje i današnje proslave u crkvenoj zajednici Kirchdorf-Nussbaumen koja je posvećena prikupljanju pomoći projektu "Djci Vukovara". Tom prigodom u goste je stigao kor *Panis Angelicus* iz Zagreba pod vodstvom g. Tomislava Cekolija i u pratnji fra Mata Matića. Oni su sa lokalnim korom *Coro Sonoro* izveli program koji ćemo još dugo pamtiti. Izvedeno je više zajedničkih, duhovnih melodija, a vrhunac je svakako zajednička izvedba pjesme "Zdravo Djevo kraljice Hrvata" koju su domaćini za ovu prigodu naučili i izveli na hrvatskom.

Fra Zlatko Šephar, gvardijan Vukovarski te fra Mate Matić iz Zagreba sudjelovali su u Misnom slavlju koje je

predvodio Gemeindeleiter g. Diakon Herbert Sohn. Prijevod sa njemačkog na hrvatski i obrnuto, hvala vrijedno je obavila gđa. Mučnjak.

U nadahnutoj propovjedi fra Zlatko Šephar je na odličnom njemačkom sa jednom slikovito opisao stanje u Vukovaru, osvrćući se poglavito na potrebe djece koja još uvijek žive u za njih opasnom okruženju. Pored siromaštva i sveprisutne oskudice život im je još uvijek ugrožen posvuda posijanim minama. Pozvao je sve nazočne da posjete Vukovar i sami se uvjere u stupanj stradanja ovog hrvatskog Staljingrada.

Poslije misnog slavlja u vrtu pored crkve proslava je nastavljena. U odličnoj organizaciji udruge lokalnih crkvenih aktivista pripremljene su hrvatske i švicarske delicije. Do dugo u noć čuli su se zvuci tamburice, a isto je nastavljeno i u nedjelju navečer. Bilo je lijepo gledati kako švicarski domaćini prihvaćaju pomalo hirovite melodije hrvatskih pjesa-

ma, u za njih netipičnom izljevju emocija u južnjačkom zanosu ustaju i plešu na podiju.

Hrvatska kulturna zajednica od srca zahvaljuje obitelji Mučnjak koja je inače tradicionalnu karitativnu akciju prikupljanja sredstava u Kirchdorfu ove godine uspjela usmjeriti u naš Vukovar. ■

Fra Zlatko Šephar fra Mate Matić

MOST PRIJATELJSTVA IZMEĐU MLADIH GLAZBENIKA TRIESENA I ZAGREBA

Piše D.G.

Zbor "Triesner Chorusjugend" i "Angelus" iz Zagreba održali su u subotu i nedjelju (25. i 26.09.2004.) dva zajednička koncerta u Triesenu i time postavili kamen temeljac za most prijateljstva između Kneževine Liechtenstein i Hrvatske.

Članovi zbora iz Triesen-a i njihove obitelji ugostili su mlade članove zbora i njihove voditelje u svojim domovima, a kada iduće godine bude organiziran slijedeći zajednički nastup, na redu su Zagrepčani da primjerno ugoste svoje ovogodišnje domaćine.

Koncert je bio odlično organiziran, članovi obaju zborova izvrsno uvježbani, glazbena djela profesionalno izabrana, na veliko zadovoljstvo posjetitelja. Koncert su na njemačkom najavile dvije mlade dame iz zbora domaćina, a na hrvatskom jedna od mladih članica, Tina Franjević, kćerka našeg poznatog slikara Vlade Franjevića iz Liechtenstein-a, za što je dobila burni aplauz zagrebačkih gostiju. Tina je zanimljiva djevojčica, više o njoj pročitajte u doljnjem članku.

Na glasoviru i na orguljama zborove je pratio prof. Ivan Matarić, idejni otac ovog susreta i koncerta, predsjednik Hrvatske kulturne zajednice. ■

Ivan Matarić

zbor Angelus iz Zagreba

GANZ PRIVATE GESCHICHTE

Von Vlado Franjević

Schon als sie vier Jahren alt war "erschrick" sie ihre Eltern mit dem folgenden Satz: "Ihr könnt das nicht wissen, weil ihr nicht Taina heisst!"

Ihr Name passt zu ihr gut. Natürlich ist es so, dass man im Norden Europas die Wurzeln dieses Namens finden kann. Einmal wurde auch ein ganz grosses Schiff am Fernseher gesehen, das so getauft wurde. Nur, das ist nicht ganz das Eigentliche! Die wahre Geschichte vom Namen dieses, heute bald zehnjähriges Mädchens, ist die folgende: Auf Kroatisch 'tajna' bedeutet - das Geheimnis. Ein j wurde in ein i getaumt. Wobei die volle Bedeutung des Wortes 'tajna' blieb im Mädchen immer zu spüren.

Als Vierjährige hatte das kleine Fräulein nicht nur coole Sprüche parat sondern, meinte einmal ernsthaft, ihre Eltern sollen etwas Geld nach Afrika bringen, so mit man dort vor allem den bedürftigen Kinder die Häuser bauen kann!

Heute dreht sich ziemlich alles um ein überdimensionales Unglück 'ferner Menschen und Gebiete'. Am 4. Januar 2005 abends wurde das Mädchen voll entschlossen: Etwas muss gemacht werden! Sie sagte ihren Eltern laut und deutlich: "Ich möchte auch in unserer Umgebung nach Spenden suchen!" Die Mutter des Mädchens klebte am nächsten Tag auf einer Büchse einen Papier-

zettel auf und schrieb: "Spenden für die Flutopfer". Am Nachmittag des gleichen Tages ging Taina mit ihrer Freundin Viktoria (auch ein schöner Name) vor Tür zu Tür. Und in etwa nur zwei Stunden sammelten sie nicht weniger als CHF 406.45! "Das ist gigantisch positiv und sehr motivierend", waren die Eltern von Taina überzeugt. "Dass es so gute Leute um uns herum gibt!" Die an diesem Tag sicher mehrmals, aus aller möglichen Seiten eingeladen wurden zu spenden! Die Dreikönigssänger waren ebenfalls unterwegs...! Und sie bekamen sicher auch etwas Geld um das Gute zu fördern.

Tainas Eltern wollen sich all diesen netten Mitmenschen die das grosse Vertrauen in zwei sehr, sehr jungen Frauen der Zukunft herzlichst bedanken, fanden aber zuerst keinen richtigen Weg dafür. Die Veröffentlichung dieser, nicht mehr ganz privaten Geschichte, wird vielleicht nicht bei jedem populär werden und mit der Begeisterung begrüsst. Aber, darum geht es gar nicht mehr...

Wegen einer vollen Transparenz des obigen Vorgehens der Mädchen ist es noch zu erwähnen:

Das Vertrauen der nahen und ein wenig entfernten Nachbarn die spendeten, darf in keinem Fall strapaziert werden. Sie sollen folgendes wissen: Die Gelder werden an einen indonesischen stammenden Freund abgegeben, der sich verpflichtet, sich persönlich darum zu kümmern, dass die Geldbeiträge an den richtigen Ort landen. Wenn aber jemand von den Spender, aus irgendeinem Grund skeptisch gegenüber dieser Idee steht, wird derselbe Spender gebeten sich zu melden und vom eigenen Wunsch bezüglich seinen Beitrag zu berichten. Allen Leuten guter Wille sei es gedankt! Amen. ■

Hilfe, schnell und unbürokratisch

Das Verbot zu spenden, die Rechte Jugendkinder war die samstägliche Währungsreform im Kopf und diese dem. Viktoria und Taina wussten sich in den Währungsreform nach dem Vorgang von 1996, 1997 die Opfer der verheerenden Flutkatastrophe zu sammeln. Die nachfolgende Summe von 106,45 Franken, die sich an dieser Phase befindet, soll nun direkt an Brüdern nach Indonesien gehen, und ist eine sehr schnelle und unbürokratische Hilfe.

AKO KEMIJA NE ŠTIMA

Preuzeto iz "Brigitte"

Skratila i prevela s njemačkog: Draženka Perić

Ona je imala krupne oči i stalno se kikitotala. Glas joj je bio piskav, odjeća prešarena. Došla je iz provincije i svaki dan s puno naivnosti demonstrirala svoj sretu da konačno radi u "pravoj" novinskoj kući.

Isao mi je na živce njen način telefoniranja, glasnog smijanja i neprestano brbljanja.

Nije mi se sviđalo kako je jela svoje pecivo i puštala mrvice da padaju po papirima, koje je držala ispred sebe. Druge to nije smetalo, čak su mislili da su dobili izvrsnu kolegicu.

Za mene je već sama njena nazočnost bila napadaj na moje psihičko zdravlje.

Spontana odbojnost pogodi nas iznenada baš kao i ljubav na prvi pogled. Rat emocija nalazimo na svim poljima gdje ljudi zajedno žive i rade. Iznad nas lebde nevidljivi otrovni oblačici i nedodirljive strelice odbojnosti prateći nas

kroz čitav život, gušeći pri tome i prividno draž harmoničnog susjedstva i uravnoteženih obiteljskih odnosa.

Često mrzimo na drugima ono što kod nas samih ne volimo kaže Matthias Burisch sa psihološkog instituta hamburškog sveučilišta.

Tko jedva kontrolira svoje emocije i s mukom uspijeva održati kakav-takav red u vlastitom domu, taj s posebnim zadovoljstvom zamjera drugima njihovu neurednost i površnost.

Drugi razlozi hladne suzdržanosti mogu ležati u prošlosti neke osobe. Marija, iskusna poslovna žena, ovako doživljava susret sa učiteljicom njenoga djeteta na vratima vlastitog doma: "Kad sam otvorila vrata i ugledala tu ženu htjela sam ih u isti mah opet zatvoriti. To je bila ona vrsta žene koju nikad nisam podnosila – suverena, samosvjesna, osvjeđena u pobjedu, netko tko uvijek zna bolje."

Kruto držanje i ispitivački pogled te žene podsjećao je Mariju na strogu učiteljicu iz njenih školskih dana zbog koje je puno propatila. Sjećanje na ponižavanje i povrede koje je kao dijete proš-

la, pobudilo je odbojnost prema osobi koja sa tim nema apsolutno nikakve veze. Ako se osjećaj nesnošljivosti jednom pojavi, teško je naći pravu mjeru u ophođenju i vratiti se na put tolerancije i korektnosti.

Animizitet između ljudi se često uspoređuje sa kemijskom nesnošljivošću. Kemijskom reakcijom elementi se, već prema svojstvima koja ih određuju, pri dodiru odbijaju ili spoje.

"Razlozi neobjašnjive nesklonosti prema stanovitim osobama leže u našoj memoriji", kaže dr. Eva Wodlaker. Ono što našim osjetilima jednom registriamo mi nesvjesno projiciramo na osobe s kojima po prvi puta dolazimo u dodir. Govorna mana, miris tijela, forma usiju – sitnice su koje u nama pobude uspavane osjećaje. Komentar "kemijske štima" se najčešće koristi za opis negativnih emocija koje ne možemo racionalno objasniti.

Susreti ove vrste vrebaju na sve nas, uvijek i na svakom mjestu. ■

TIJELO, DUŠA I DUH KÖRPER, SEELE UND GEIST

In dieser Rubrik "Körper, Seele und Geist" schreibt Iris Martina Kovič zu Themen Gesundheit, Persönlichkeitsentwicklung und Selbstentfaltung. Iris Martina Kovič ist Koma-Meditations-lehrerin und beschäftigt sich seit nahezu 20 Jahren mit verschiedenen geistig-wissenschaftlichen Konzepten der Selbstverwirklichung. Sie hält Vorträge und Kurse über persönliche und geistige Entwicklung und gibt Yoga-Unterricht in Migros-Klubschule in Schwyz.

YOGA IST MODERN - ABER WAS IST YOGA?

Piše Iris Martina Kovič

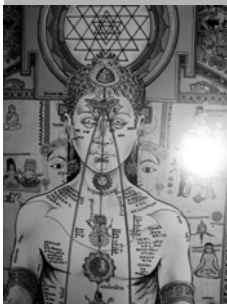
Yoga erfreut sich schon seit langer Zeit im Westen großer Beliebtheit. Aber was ist Yoga eigentlich? Die Mehrheit der Menschen verbindet damit die mehr oder weniger komplizierten und eindrucklichen körperlichen Stellungen: Bilder mit einem auf dem Kopf stehenden oder im Lotussitz meditierenden Yogi kommen in den Sinn. Yoga ist jedoch viel mehr: Yoga ist eine umfassende Wissenschaft vom Leben, die vor Tausenden von Jahren ihren Ursprung in Indien hatte. Es ist das älteste System der Welt zur persönlichen und geistigen Entwicklung, die Körper, Seele und Geist vereint. Gerade durch diesen ganzheitlichen Ansatz hat Yoga unter anderem eine ausgesprochen fördernde, zum Teil gar heilende Wirkung auf unsere körperliche und seelische Gesundheit.

Viele Menschen fühlen sich von Yoga angezogen: manche möchten ihren Körper beweglich und in Form halten, andere suchen Erleichterung von bestimmten körperlichen Beschwerden, andere wollen mehr aus ihrem Leben holen, weil sie spüren, dass mehr in ihnen steckt, als sie bisher in ihrem Alltag ausdrücken konnten, und schließlich wird Yoga von Menschen praktiziert, die an spirituellem Wachstum interessiert sind. Was immer auch der Beweggrund ist: Yoga kann zum passenden Instrument werden.

Der Yoga ist überkonfessionell, aber nicht „unspirituell“: Er ist entstanden aus der menschlichen Suche nach Selbsterkenntnis, aus der Suche nach Erkenntnis des Sinns des menschlichen Lebens, aus der Suche nach Gott. Dabei wurden Techniken entwickelt, die einerseits universell anwendbar sind, d.h. für spirituell Suchende jeder Konfession, und die andererseits ausserordentlich gesundheitsfördernde, ja auch heilende Wirkungen haben, die auch in der wesentlichen Medizin wachsende Anerkennung genießen.

So bietet z.B. eine der grössten privaten Krankenkassen in den Niederlanden ihren Mitgliedern, die Meditation, eine der Übungen des so genannten „inneren Yoga“, praktizieren, 30 % niedrigere Prämien an, da regelmäßige Meditierende zu 87 % weniger unter Herzkrankheiten leiden, zu 55 % weniger Tumore und bedeutend weniger Infektionskrankheiten haben. Die Gesamtheit der Yoga-Übungen hat eine aussergewöhnlich vielfältige physiologische Wirkung, sowohl auf den ganzen Bewegungsapparat, als auch auf die inneren Organe.

In der nächsten Ausgabe: Entspannungs- und Vitalitätsübungen für den Büroalltag. ■

Na samom početku - odgovor na najvažnije pitanje: što su zapravo Hrvatske svjetske igre?

HRVATSKE SVJETSKJE IGRE PRVO SU GLOBALNO SPORTSKO NATJECANJE U HRVATA.

Piše Jure Sitrka

"Globalno" znači da će se jedna domaća hrvatska selekcija športaša natjecati protiv selekcija država hrvatskoga izvanomovinstva (Argentina, Njemačka, Švedska, Australija, Kanada, SAD, itd.) i nacionalne selekcije Hrvata iz Bosne i Hercegovine. Natjecanja su predviđena u 15-tak ljetnih disciplina u razdoblju od tjedan dana nakon svečanog otvorenja u samom središtu Zadra. Gotovo da nije potrebno trošiti riječi na pomisao kakav će prizor predstavljati preko tisuću športaša pod različitim zastavama u centru povijesnoga Grada Zadra.

Hrvatski svjetski kongres, organizator igara, sa zadovoljstvom može računati na pokroviteljstva Vlade Republike Hrvatske, Grada Zadra, Županije zadarske, Nadbiskupije zadarske, Hrvatske matice iseljenika i supokroviteljstva Hrvatskoga olimpijskog odbora.

Nаша vizija je da kroz Hrvatske svjetske igre promoviramo bogatstvo hrvatskoga nacionalnog bića, grad i županiju domaćina, hrvatski turizam, ali i sport kao oblik zdravog života, a time ujedno i borbu protiv droge.

WEB stranice prije svega služe kao portal za prijavu (natjecatelja, trenera, sudaca, volontera i delegata), ali će s vremenom - kako se bude približavao datum otvorenja - sve više postati izvor informacija o samim igrama. Vrlo je važno naglasiti da se sve prijave vrše pojedinačno, neovisno o sportskim klubovima i kulturnim udrugama po svijetu. Upućujemo Vas na rubriku "Pravila" kako biste se bolje upoznali sa svim relevantnim informacijama.

Na samom kraju preostala je jedino želja da nas dovedete u "neugodnu situaciju" prevelikim brojem prijava. **Pozivamo Vas da se još danas prijavite**, ali i da nam pomognete u širenju riječi Vašim prijateljima i poznanicima. Vjerujemo da će s Vašom pomoći Hrvatske svjetske igre postati tradicija za buduće naraštaje.

Doviđenja u Zadru!

TJEDAN DANA LJETNOG ODMORA I ZABAVE ZA SAMO 285 EURA

Jednokratna pristojba od 285 eura osigurava sportašu sljedeće:

- smještaj u jednom od najboljih turističkih odmarališta (sportsko selo) za vrijeme trajanja Igara
- doručak i ručak
- besplatne rekreacijske aktivnosti u sportskom selu
- prijevoz od zadarskoga aerodroma ili autobusnog kolodvora do sportskog sela (na dan otvaranja i zatvaranja Igara)
- slobodan ulaz na sve sportske događaje u sklopu Igara
- slobodan ulaz na sve službene zabave i kulturne događaje za vrijeme Igara
- sportska oprema (prema potrebama za određenu disciplinu)

<http://www.zadar2006.com/>

Ako niste priključeni na internet, pomoći i informacije dobiti ćete na tel. u Švicarskoj: **055 2407258** (Franjica Kos) ili **056 2224047** (Dunja Gaupp)

SUZUKI ZNA SVE

Vic se oslanja na činjenicu da su Japanci poznati po odličnom općeškolskom znanju.

Prvi školski dan u jednoj američkog srednjoj školi. Učiteljica predstavlja novog učenika Šakira Suzukija iz Japana. Počinje sat, nastavnica ponavlja prošlogodišnje gradivo i postavlja pitanje: **Da vidimo kako ste zapamtili američku**

povijest. Tko je rekao "sloboda ili smrt"? Nitko se ne javlja, samo Suzuki diže ruku i odgovara: *Patrick Henry godine 1775. u Philadelphiji.* Učiteljica: *Vrlo dobro Suzuki, a tko je rekao: "Država je narod i kao takva ne smije nikada umrijeti?"* Opet tišina, samo se Suzuki javlja: *Abraham Lincoln, 1863. u Washingtonu.* Nastavnica strogo učenicima: *Sramite se. Suzuki je Japanac, a poznaje bolje*

Narudžbenica kojom neopozivo naručujem:

Naslov	CHF	Kom.
<i>Ambra</i> , Ivan Aralica	50.-	
<i>Piše Sunja Vukovar</i> , Miroslav Medimorec	35.-	
<i>Frankfurtska veza</i> , M. Medimorec	35.-	
<i>Moja hrvatska sudbina</i> , Marko Veselica	50.-	
<i>Anglo američki establishment</i> , Carroll Quigley (prijevod Emil Čić)	45.-	
<i>Povijest hrvatskih neprijatelja</i> , Emil Čić	35.-	
<i>Trećanuarska Hrvatska</i> , Joško Čelan	25.-	
<i>Oteto zaboravu</i> , Joško Čelan	30.-	
<i>Oklevetani narod, Hrvati u BiH 1990.-2000.</i> , Joško Čelan	25.-	
<i>Tajni rat UDBE protiv hrvatskog iseljeničtva</i> , Bože Vukušić	50.-	
<i>Dr. Franjo Tuđman – vizije i postignuća</i> , Sabrani zapisi raznih autora	35.-	
<i>Priče iz didove brčine</i> , Mile Mudrović	20.-	
<i>Serbian myth about Jasenovac</i> , Josip Pečarić	50.-	
<i>Mein Vukovar lebt</i> , Peter Weibel	33.-	
<i>CD "Zabranjena priča"</i> , Dario Plevnik	15.-	

Ime i prezime, adresa i telefon naručitelja:

Potpis:

Narudžbenicu izrezati i poslati na adresu:

Hrvatska kulturna zajednica
Kroatischer Kulturverein
Postfach, 8050 Zürich

Knjige se mogu naručiti i na:

Fax: 056 2218208 ili e-mail:
hkzkkv@hkz-kkv.ch

američku povijest od vas. Neki glas iz razreda: fuck-off, posrani Japanci. Tko je to rekao? vikne učiteljica. Suzuki dignu ruku i reče: MacArthur, 1942. u Guadalcanalu i Lee Iacocca 1982. na skupštini dioničara Chryslera u Detroitu. Tišina u razredu, kad se jedan učenik prodere: Suzuki je sranje. Suzuki opet odgovara: Valentino Rosso u Rio de Janeiru na moto Grand Prix Brazilije 2002. Tumult u razredu, učiteljica ne zna šta bi, u razred ulazi ravnatelj škole i prodere se: Ovakav kaos još nisam vidio. Suzuki će opet: Šuker, novi ministar financija republike Hrvatske nakon preuzimanja ministarstva 2005. ■

Vodstvo udruge / Führungsorgane

Upravni odbor / Vorstand:

Ivan Matarić, predsjednik/Präsident
Dunja Gaupp, dopredsjednica
Ljupko Perić, dopredsjednik, tajnik
Anto Lukač, blagajna

Nadzorni odbor / Kontrollstelle:

Vlado Šimunović, predsjednik/Präsident
Franjica Kos, Ivo Boban

Ogranci / Zweigstellen:

Bern, Središnja Švicarska,

Kolektivni član / Kollektivmitglied:

Hrvatsko glazbeno društvo «Tamburica»,
Vorarlberg

Počasni članovi / Ehrenmitglieder:

ing. Stipe Rošić, dr. Vlado Šimunović,
prof. dr. Marko Turina,
† prof. dr. Zarko Dolinar, † fra Lucijan Kordić
† dr. Jure Petričević, † prof. dr. Vladimir
Prelog, † dr. Tihomil Rada

HRVATSKI LIST treći je nacionalni
tjednik u Hrvatskoj. Počeo je izlaziti 1.
listopada 2004. godine, a njegov se
vlasnik već nakon pola godine našao
na "Haškoj listi" optuženika!
Pretplatom na **HL** ili oglašavanjem u
listu, pomažete da se čuje i širi istina o
Hrvatskoj, pomažete obraniti nacional-
ne interese!

Godišnja pretplata iznosi 832 kn.
Uplate na devizni račun: Hypo Alpe-
Adria-Bank: 7001-74806 za "Dogma
Press d.o.o.", Zadar. Swift: KLHBHR22

Kontakt e-mail:
hrvatski.list@hi.tinet.hr

Cijenik oglasa /
Inseraten Preise:

1/1 Seite: CHF 670.-
1/2 Seite: CHF 360.-
1/4 Seite: CHF 200.-
1/8 Seite: CHF 110.-
1/16 Seite: CHF 60.-

Na internet stranici "Hrvati AMAC"

<http://www.hrvatiamac-web.tk/> objavljen
je razgovor sa Ivicom Marijačićem povod-
om optužnice Haškog suda, a na forum

<http://pub60.ezboard.com/bhrvatiamacforum>
g. Marijačić odgovara na pitanja
čitatelja. Uključite se i Vi s Vašim
pitanjima!

Ekskluzivno za Hrvati AMAC:
IVICA MARIJACIĆ, novinar i vlasnik
nacionalnog tjednika
"HRVATSKI LIST"

Potaknuti najno-
vijim događajima oko
Haškog tribunala i op-
tužnice protiv četvor-
ice hrvatskih novinara
za nepoštivanje su-
da, Uredništvo je od-
lučilo razgovarati s
jednim od optuženih i
ujedno izdavačem Hrvatskog Lista,
Ivicom Marijačićem.

Razgovarali smo o općoj političkoj si-
tuaciji u Hrvatskoj te o odnosu prema
onim novinarima koji su u nesuglasju s
općom politikom koja prema mišljenju
mnogih, ne obećava afirmaciju nedavne
hrvatske prošlosti pred europskom i
svjetskom javnošću te zapravo ugrožava
sam opstanak hrvatske države.

Uredništvo "Hrvati AMAC"

Važne adrese / Wichtige Adressen

Velesposlanstvo REP. HRVATSKE

Thunstr. 45, 3005 Bern
Tel. 0313520275, 0313520279, Fax:
0313520373
Konzularni odjel velesposlanstva:
Tel. 0313525080, Fax: 0313528059

Konzulat REP. HRVATSKE

Bellerivestr. 5, 8008 Zürich
Tel. 01 4228318, Fax: 01 4228354

Konzulat REP. HRVATSKE

Via Folletti 20, 6900 Lugano
Tel. 091 9666310, Fax: 091 9672110

HRVATSKA DOPUNSKA ŠKOLA

Löwenstr. 22, 8001 Zürich

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES

Kroatischer Weltkongress
Präsident: prof. dr. Šimun Šito Ćorić
Untere Winkel 7, CH-4500 Solothurn
Tel. +41 32 62192022, Fax: +41 31 6219208
e-mail: scoric@swissonline.ch

HRVATSKI SVJETSKI KONGRES CH/FL

Kroatischer Weltkongress CH/FL
Franjica Kos, Sekretärin
Postfach 3664, CH-8021 Zürich
Tel./FAX 055 2407258
e-mail: f.kos@bluewin.ch

Godišnja pretplata za
Europu 128 EU,
Za prekomorske zemlje
250 USD
Uplate na devizni račun
br.:
2500-9982800-022002
kod
Privredne banke d.d.
Zagreb u korist:
Solidarizam d.o.o. Zagreb
s
Naznakom za FOKUS

Godišnja pretplata za Europu 115 EU, za prekomorske zemlje
225 USD. Devizni račun:
HKZ - HRVATSKO SLOVO d.o.o.
2500-9982800-575186PRIVREDNA BANKA d.d., ZAGREB

Hrvatska kulturna zajednica u Švicarskoj

www.hkz-kkv.ch

Kroatischer Kulturverein Schweiz

P.P./JOURNAL
CH-8050 ZÜRICH

AZB
CH-8050 ZÜRICH

PAPA IVAN PAVAO II: NE BOJ TE SE!
RADOSTAN SAM, BUDITE I VI!

Sveti Otac na grobu sluge Božjega
kardinala Alojzija Stepinca rujna 1994.